The New York Pub Lib
476 Fifth Ave
NOV 14 1913

"VIENYBE LIETUVNINKU"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose $2.00
Europoje ir kitur $3.00
Kanadoje $2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku:
J.J. Paukszlis Ir Co. (Inc.)
120-124 GRAND St.
BROOKLYN NEW YORK.

VIENYBĖ LIETUVNINKU

Visuomenės, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

"VIENYBE LIETUVNINKU"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY.
Brooklyn New York.
Yearly subscribtion rate:
In the United States ... $2.00
To Foreign Countries .. $3.00
To Canada $2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to the publishers:
J. J. Pauksztis & Co.(Inc.)
120-124 GRAND St.
BROOKLYN NEW YORK.

Nr. 46. Brooklyn, N. Y. 12 d. Lapkričio (November) 1913 m. Metai XXVIII

Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under Act of March 3-rd, 1879.

STEIGKIME LIETUVIŠKAS MOKYKLAS.

Amerikoj gyvenantieji lietuviai laike paskutiniojo dešimtmečio aiškiai visiems parodė, kad jie ne tik neužmiršta savo tėvynės bei ten likusių brolių, seserų ir draugų, bet, reikalui esant, stengiasi juos sušelpti, jiems pagelbėti, stengiasi prisidėti prie pakėlimo Lietuvoje apšvietos bei susipratimo. Žodžiu, Amerikos lietuviai neužmiršta savo tautos reikalų ir, kiek galėdami, stengiasi gyventi sąryšyje su Lietuva bei su ten likusiais lietuviais. Tą mums patvirtina gausios aukos laike revoliucijos 1905—6 mm. Rusijoje, aukos „Saulės" namams Kaune, o ypač paskiausios aukos Tautos Namams Vilniuje.

Vienok čia gyvenantieji lietuviai butinai privalo rimčiau apsižvelgti apie save — jie privalo pasirupinti grynai savais reikalais. Jiems reikia pasistengti tap ti tikrai susipratusiais lietuviais ir išauklėti tautiškoj dvasioj savo vaikus.

Pasiekimui tų svarbių dalykų yra vienintėlis budas— *lietuviai privalo steigti tam tikras lietuviškas mokyklas,* kurios butų tautiško susipratimo šaltiniais.

Mes su didžiausia pagarba sutikome atsilankiusį čia d-rą J. Basanavičių, tą Lietuvos atgaivintoją bei visų lietuvių tėvą. Jį gerbia visi lietuviai, apart mažos dalelės išgamų, nes jis yra tiek daug pasidarbavęs Lietuvai bei lietuvių naudai kaip niekas kitas ikišiol. Atidėkavojimui tam savo tėvui mes turime pasistengti išpildyti pirmučiausį jo pageidavimą — *likti tikrais lietuviais.* Steigdami *lietuviškas* mokyklas, mes kaip tik ir pasieksime tą jo pageidavimą — mes ir musų vaikai liks lietuviais. Tai bus didžiausia nauda mums, o kartu tuom pagerbsime d-rą J. Basanavičių ir viešai pasirodysime prieš svetimtaučius, kad mes tikrai suprantame savo tautos reikalus.

Gal daugelis pasakys, kad mums reikalinga mokinties angliška kalba ir tam reikia steigti mokyklos. Taip angliška kalba čia Amerikoje mums reikalinga, bet juk ją puikiausiai galima išmokti pačių amerikiečių-anglų steigiamose mokyklose. Reikia tik norėti, o mokyklų tam pakaktinai yra — ar tai taip vadinamos vakarinės liaudies mokyklos, ar tai Y. M. C. A. mokyklos.

Mes privalome steigti *vien tik lietuviškas mokyklas.* Jose turėtų buti mokinama šitie dalykai: skaitymas, gramatika bei sątaika (sintaksė), Lietuvos historija, Lietuvos geografija ir lietuvių literatura. Apart to šitose mokyklose reiktų gvildenti taipgi tautos ir blaivybės klausimus. Žinoma, šitos mokyklos butų pavestos vaikams ir suaugusiems abiejų lyčių.

Bet gal čia pasakysite, kad lietuviai turi taip vadinamas parapijines mokyklas, kur jau mokinama lietuvių kalba. Ne, vyručiai, parapijinės mokyklos mums netinka — jose daugiausiai tik iš vardo egzistuoja lietuvių kalbos lekcijos, nes ten lietuvių kalba persiaurai ir visai netinkamai pastatyta. Atsiminkite, kad daugelyje vietų lietuvių kalbą mokina žmonės, kurie visai nežino tos kalbos ir kurie per pirštus žiuri ant Lietuvos ir lietuvių tautos. Vienoj parap. mokykloj, kaip mums patiems pasitaikė patirti, „mokytoja" neįstengė teisingai parašyti žodžių: stalas, vaikas, vaikščioti..., o apie Lietuvos historiją neturėjo net mažiausio supratimo. Taip, ji tik „laikinai" mokino ir apsirubežiavo poterėliais bei... kumščiavimais — mokino paklusnumo ir ramumo. Priegtam parapijinėse mokyklose mokinami vien tik vaikai. Labai gaila, kad taip netikusiai yra pastatyta lietuvių kalba parapijinėse mokyklose. Žodžiu, parapijinės mokyklos musų tikslui visai netinka.

Taigi dabar pažiurėkime, kaip tose lietuviškose mokyklose turėtų buti sutvarkytas mokslas. Paprastos lekcijos turėtų atsibut, kaip delei suaugusių, taip ir delei vaikų, vakarais — po du vakaru savaitėj kiekvienam skyriui. Gal buti, kad vaikams patogiau butų mokinties subatos bei nedėlios dienomis. Lekcijos turėtų tęsties po 2—3 val. Be abejo, prisieitų mokinius padalinti į grupes. Jei pasirodytų reikalas, tai galima but surengti daugiau lekcijų, net ir dienomis.

Žinoma, kad tas viskas but tinkamai pastatyta, turi buti geri ir gabus mokytojai, tikrai pažįstą lietuvių kalbą ir rimti vyrai. Supratamas daiktas, kad jiems reiktų pilnai pasišvęsti tam dalykui. Delei to jie turėtų gauti tinkamą užmokestį, ne mažiau, duokim, 20 dol. į savaitę. Prieiname prie svarbiausio klausimo — pinigų klausimo.

Reik manyti, kad daugelis pasakys, jog tam dalykui yra reikalingi dideli pinigai, o todel tokių mokyklų įsteigimas — tai tik tušti svajonė. Ne, tai ne svajonė, tai visai pasiekiamas dalykas. Reikia tik norėti, o galima viską padaryti. Atminkime, kokios milžiniškos pinigų kruvos praleidžiama begirtuokliaujant. Čia, galop, butinai reikia atminti, kad aukos bei įnašos mokyklų, mokytojų ir kningynų palaikymui niekur ir niekad nenuskriaudė jas davusius.

Tokios mokyklos bei mokytojaus palaikymui reikėtų metams apie 1,000 dolarių. Tuos pinigus sudėtų mokiniai mėnesinėmis įnašomis, vietinės draugijos ir atskiri aukautojai; galop, tam tikslui galima but parengti vakarus, kuriuose programos dalį galėtų atlikti tos mokyklos mokiniai.

Čia reik pridurti, kad prie tokios mokyklos turėtų buti kningynėlis ir tinkamas skaitymui kambaris, nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro atdaras. Kiekvienas galėtų užeiti ir dovanai skaityti. Panašus uždėjimas — tai „Aušros" mokykla (beveik tik angliškos kalbos) ir kningynėlis-skaitykla Chicagoje.

Žinoma, tokios mokyklos turėtų buti visai bepartyviškos — jų obalsis: tauta, apšvieta ir blaivybė.

Organizavimu tokios lietuviškos mokyklos, kur, žinoma, galima ją įsteigti, turi užsiimti tam tikras komitetas, susidedantis iš vietinių draugijų atstovų bei pašalinių darbščių ir tam atjaučiančių ypatų. Tokis *komitetas privalo susitverti iki lapkričio 22 d. š. m. Lapkričio 22 d.* (d-ro J. Basanavičiaus gimimo diena) *turtas komitetas galutinai nutarti apie mokyklos įsteigimą* ir išdirbti tam tikrą planą apie viso reikalo vedimą, apie sudarymą reikalingos sumos pinigų ir apie suradimą tinkamo mokytojaus. Patsai gi mokyklos atidarymas galėtų kad ir ilgiau nusitęsti, — žinoma, geistina, kad viskas susitvarkytų kuogreičiausiai.

Kadangi tų mokyklų tikslas — kelti tarpe čionykščių lietuvių tautišką susipratimą, apšvietą ir blaivybę, kadangi jos steigiamos d-ro J. Basanavičiaus, kaipo Lietuvos atgaivintojo, pagerbimui bei atminčiai jo atsilankymo Amerikoje, tai tas mokyklas reiktų pavadinti *d-ro J. Basanavičiaus mokyklomis.* Tai butų prakilniausis to musų didvyrio pagerbimas, tai brangiausis jam užmokesnis už jo veikimą ir pasišventimą Lietuvos ir lietuvių labui.

Kadangi lapkričio 22 d. yra d-ro J. Basanavičiaus gimimo diena ir kadangi buvo jau paduotas „V. L." num. 37 sumanymas (P. J. Mulevičiaus „Atsišaukimas") padaryti tą dieną *Lietuvos Kilimo Diena,* o tos dienos uždarbį paaukauti Tautos Namams Vilniuje, tai ta diena but tinkamiausia įsteigimui tokių *lietuviškų mokyklų.*

Mes nemanome, kad tą išsyk galima padaryti daugelyje lietuvių kolonijų. Ne, — pamatus tam augštam ir prakilniam darbui gali padėti pirmiausiai 3—5 lietuvių kolonijos. Kįla klausimas, kokių miestų lietuviai galėtų tame dalyke tapti pionieriais bei pirmaisiais to sumanymo įvykdintojais. Žinoma tų vietų lietuviai, kur tautiška dvasia yra dar tvirta ir kur daugiau tautiškai susipratusio jaunimo. O kur ta tautiška dvasia tvirta? Ten, kur gerbiamieji L. M. ir D. Draugijų pasiuntiniai, d-ras J. Basanavičius ir p. M. Yčas, buvo priimti tinkamiau ir kur jiems buvo sudėta daugiau aukų. Juk tai buvo savo rųšies tautiškas kvotimas.

Tokiomis vietomis, kurios atsižymėjo tautiškai ir kur galima but įsteigti minėtas mokyklas, pirmiausiai galima pripažinti sekančias vietas: Waterbury, Conn., Chicago, Ill., Rochester, N. Y., Boston, Mass. ir Baltimore, Md. Kitų vietų kol kas neminėsime.

Čia reikia pridurti, kad Waterburį galima statyti pirmoj vietoj — Waterburio lietuviai sudėjo, sulyginant su kitų miestų lietuvių skaitlium, daugiausiai Tautos Namams aukų; jie kuoprielankiausiai sutiko musų kompozitoriaus Miko Petrausko koncertus (ten koncertai davė daugiausiai pelno, išimant Chicago, kur yra apie 50—60,000 lietuvių); jie pasistengė įkurti pas save Lietuviškos Konservatorijos filiją; ten, trumpai sakant, daug darbštaus jaunimo. Reikia, be abejonės, manyti, kad randasi ir kitose vietose karštų tėvynainių, kurie gal labai uoliai ir energiškai imsis už šito sumanymo.

Taigi, tautiečiai, čia pirmos rųšies reikalas. Reikia tik norėti, o viską galima padaryti. Kas pirmiau rodėsi nepasiekiamu, tas dabar tenusilenkia prieš mus. Parodykime, kad esame tikrais Lietuvos vaikais ir karštais tėvynainiais, pasiryžusiais delei savo tėvynės lėti spėkų ir skatikų. Parodykime, kad mes supranlėti spėkų, kad mes supratame tautos reikalus ir kad esame pasirengę eiti d-ro J. Basanavičiaus, to geriausio lietuvių tėvo, pramintais takais ir pildyti jo troškimus, jo patarimius bei nurodymus...

Galime pilnai pasitikėti, kad šitas sumanymas neliks tuščia svajone, bet bus rimtai lietuvių visuomenės apsvarstytas ir atneš pageidaujamus vaisius.

Tik daugiau vienybės, gerų norų, vilties ir energijos, o tą viską, be abejo, galima įvykdinti! Taigi, tuoj prie darbo, gerbiamieji tautiečiai ir tautietės!

Tiktai nepamirškime lapkričio 22 dienos!...

Peržvalga.

// **Vėliausiai atkeliavusieji lietuviai.**

Per šių metų rugpjučio mėnesį atkeliavo Amerikon lietuvių 3,138 ypatos, o iškeliavo per tą patį mėnesį 756 ypatos. Laike to mėnesio lietuvių skaitlius Amerikoje pasidaugino ant 2,382 ypatų. Iš skaitlinių susekama, kad rugpjučio mėn. atkeliavo lietuvių mažiau, negu liepos mėn. ant 901 ypatos. Liepos gi mėnesyje atkeliavo lietuvių mažiau, negu birželio mėn., ant 1,268 ypatų.

Taigi, kaip matome iš paskutiniųjų imigracijos biuro statistikos žinių, paskutiniais mėnesiais atkeliaujančių Amerikon lietuvių skaitlius vis eina mažyn.

Neįleista rugpjučio mėn. Amerikon 25 ypatos.

*

// **„Laisvoji Žmonija" nebeišeis.**

„Laisvės" N88 pranešama, kad ėjęs Chicagoje mėnesinis laikraštis „Laisvoji Žmonija" (anarchistiškos pakraipos) delei stokos prenumeratorių daugiau nebeišeis.

*

// **Lietuvis profesorius.**

„L. Ž." praneša, kad Bestuževo moterų kursuosna Peterburge tapo pakviestas skaityt latynų kalbos lekcijas gerb. A. Voldemaras, Greitu laiku jis pradėsiąs lekcijas kursuose, o toliau turėsiąs lekcijas ir Peterburgo universitete.

*

// **Šventojo Tėvo padėka Liet. Dailės Dr. Vilniuje.**

„L. Ž." num. 121 štai kas pranešama:

„Kaip žinome, Šv. Tėvas Pijus X yra kilęs iš liaudies ir pats labai myli žmonių dailę. Tuomi remdamasi Lietuvių Dailės Draugija yra nesenai nusiuntusi Šventajam Tėvui per kardinolą Rampollą savo išleistą „Lietuvių Kryžių Albumą" ir gražią lietuvių juostą, kaipo tautinio musų ornamento pavyzdį. Šiomis dienomis Lietuvių Dailės Draugijos pirmininkas gavo laišką iš kardinolo Rampollos, kursai praneša, kad albomą ir juostą įteikęs Šventajam Tėvui. Šventasis Tėvas maloniai priėmęs dovanas, siunčiąs Lietuvių Dailės Draugijai palaiminimą, linkėdamas jai laimingai plėtoties".

*

// **Dar apie kun. A. Kaupą.**

Pereitame „V. L." num. jau buvo trumpai paminėta apie mirtį kun. Antano Kaupo, buvusio „Draugo" redaktoriaus. Jisai mirė po keleto savaičių sunkios ir nešgydomos ligos — vėžio viduriuose ir gerklėje.

Velionis, kun. A. Kaupas, gimė vasario 1 d. 1870 m. Gudelių kaime, Ramygalos parapijoje, Panevėžio pav., Kauno gub. Mokslą įgijo Šiaulių gimnazijoje ir Kauno Dvasiškoje Seminarijoje. Atvykęs Amerikon, 1892 metais, įstojo ir mokslą baigė Detroito Dvasiškoje Seminarijoje.

„Wilkes Barre, Pa.," — rašo „Lietuva" N44, — „buvo jo pirma parapija; vėliaus klebonavo Scrantone ir Pittstone. Šioj paskutinėj budamas, pradėjo rėdyti naujai prieš kelis metus pradėjusį eiti laikraštį „Draugą". Perkėlus pernai vasarą „Draugą" į Chicagą, persikėlė sykiu ir kun. A. Kaupas, nuo šio laiko pavesdamas visą savo laiką išimtinai laikraštijos darbus, kurį jis apleido tik prieš kelias savaites, baisios, nes neišgydomos, ligos paguldytas".

Literatiniai bei publicistikos kun. A. Kaupo gabumai buvo žymūs. Jo rašytieji straipsniai tilpdavo ne vien tik jo redaguojaman laikraštin, bet dažnai ir Lietuvos laikraščiuose bei žurnale „Draugijoj". Jisai bendradarbavęs prie surengimo katalikų enciklopedijos „Cath. Encyclopaedia". Taipgi buvo pakviestas bendradarbiauti prie p. Olševskio žadamosios leisti enciklopedijos. Ar daug straipsnių jis tai enciklopedijai parašė, apie tai mums neteko sužinoti.

Kadir kun. A. Kaupas buvo, pilnoje tų žodžių prasmėje, partijos žmogaus — butent katalikų

partijos, — kad ir jis gynė savo partiją, kartais panaudodamas labai gudrius, bet klaidingus šiandieninio mokslo žvilgsniu išvedžiojimus, tečiau turėjo jis ir gerų norų. Jo geri norai aiškiai matomi ten, kur jis kalbėjo apie abelnus lietuvių tautinius reikalus, beje, ir apie individualinius žmogaus pasiryžimus. Kalbėdamas apie bendrus visiems lietuviams reikalus jisai nurodė, kad kulturiniuose reikalauose, kurie palyti visą Lietuvą bei visus lietuvius, gali bendrai dirbti įvairių pažvalgų žmonės... Kaip tik atvyko Amerikon Lietuvių Mokslo ir Dailės Draugijų pasiuntiniai, kun. A. Kaupas nepašykštėjo žodžių raginimui dėti tokiam prakilniam tikslui gausias aukas ir patsai pastojo Lietuvių Mokslo Draugijos nariu-labdariu, paaukodamas jai 100 dolarių.

Kun. A. Kaupą, kaipo gabų lietuvių publicistą, kaipo lietuvių veikėją, minės ne vien tik jo kolegai, bet ir kiti.

(O kur lengva žemėlė?

•

// L. M. ir D. Dr-jų pasiuntinių apsilankymo atbalsiai.

Mes jau žinome kokį entuziazmą iš vienos pusės ir nepasitenkinimą iš kitos sukėlė apsilankymas Amerikon Lietuvių Mokslo ir Dailės Draugijų pasiuntiniai. Pirmeiviškoji ir katalikiškoji laikraštija pasitiko tuos pasiuntinius su išskėstomis rankomis ir kiek tik galėdama stengėsi jiems pagelbėti, nes aukų rinkimas įsteigimui Vilniuje Tautos Namo, lietuvių mokslo židinio, negalėjo neatkreipti savin didžiausios musų domos. Aukų Tautos Namams kol kas surinkta su virš 45,000 rublių. Kadir pasiuntiniai jau iškeliavo į tėvynę, betgi aukų rinkimas dar neužsibaigė: aukas Tautos namams rinks ir toliau tam tikras komitetas.

Pasiuntinių apsilankymas Amerikon padarė į mus, amerikiečius, savo intaiką; jie sužadino mus ir kuone verste privertė šviesiau pažvelgti į savo, kaipo tautos, ateitį; jie pažadino iš miego žymų lietuvių skaitlių ir paragino jieškoti šaltinių, iš kurių trikšta tautinis susipratimas. Nudien lietuviai, kaipo tauta, gali drąsiai tikėti, kad jie išvis šviesesnes dienas: vietoje kalbėti apie savo dvasinį puolimą, nun galima jau kalbėti apie dvasinį kilimą— apie kilimą tautinio susipratimo.

„Maisvoji Mintis'' N 43 rašo:

„...Svečių iš Lietuvos apsilankymas pamokino ne vieną pamylėti savo kraštą. Iš tų aplankų turime dar ir kitą rezultatą. Rods socialistai sako, mes zurzą, bet visgi zurzame teisingai: užsipuolimai socialistų ant Mokslo draugijos atstovų parodė, kaip žemai stovi doroje tie, kurie pirma gyrėsi vadovais esą visuomenės, kad tai tik megalomanai, beje dvasiški ligoniai, ir visuomenė savo protestais megalomanams aiškiai pasakė, kur jiems vieta tinkama. Vis gi linksma, kad, bent prie sienos prispirti, nenorėdami galutinai netekti žmogaus vardo, ir lietuvių socialistai ėmė „mylėti tautą'' ir net raginti kitus aukas duoti.*** Ar šiaip ar taip, musų socialistai turės rimčiaus pažiurėti į lietuvių tautos gyvenimą; vieni jau pamatė savo klaidas, iš ko mes džiaugiamės; reikia tik linkėti, kad ir kitiems akis atsidarytų. Tad pirmeiviškiems gaivalams nebus kliučių sueiti į vienybę ir, susidrutinus, atkreipti ginklus prieš tikrus musų draugijos ir lietuvių tautos neprietelius. Tai butų didelis rezultatas apsilankymo pas mus svečių iš Lietuvos, ir toli brangintesnis negu keletas suaukautųjų tukstančių''.

Taip tai užbaigia „Laisvoji Mintis'' savo chronikos straipsnelį. Ką del didesnio tautinio susipratimo pakilimo, reikia pripažinti, kad tame straipsnelyje daug tiesos pasakyta. Musų, amerikievių, visuomenėje pastaruoju laiku pasirodė ženklai, kurie aiškiai byloja, jog didžiausioji musų visuomenės dalis pradeda žvelgti į dalykus rimtai ir bešališkai. Tokie ženklai—tai gera lemiantie ženklai!

•

// Kur. kun. A. Milukas ir musų socialistai, vienodus kaliošus užsimovę nuėjo?

Pereitame „V. L.'' num. jau buvo rašyta apie kun. Miluką ir lietuvius „socialistus'', kurie vienodos manufakturos kaliošu užsimovę iškeliavo... ir todel neįžiurėjo Tautos Namų idėjos ir tos idėjos neparėmė. Pastaromis dienomis gavome žinią pranešančią, kad kun. A. Milukas apsilankęs ant Filipinių salų ir paaukojęs 1,000 dolarių naudai „vargšelių filipiniečių, kuriuos turtingos protestonų atskalos visokiais budais mėgina patraukti nuo katalikystės''. Tempimui tų vargšelių filipiniečių į katalikystę kun. Milukas pasižadėjo per 5 metus išmokėti po 200 dol. Valio kun. Milukas! Valio vargšelių filipiniečių globėjas!

Kurlink lietuviai sociaistai pakreipė savo žingsnius, dar tikrų žinių neturime. Betgi, spėliojame, kad jie, „svarbiais idėjiniais tikslais'', traukia į Deutschland'ą. Taipgi ir jiems — valio!

•

// „Russkoje Slovo'' virto dienraščiu.

Nuo lapkričio 1 dienos laikraštis „Russkoje Slovo'', ėjęs ikišiol 3 kartus į savaitę, virto dienraščiu. Jis, kaip iinome, išeina New York'e, N. Y. Laikraščio redaktorium yra Iv. Okuncov, kurio karšti ir lengvai suprantami straipsniai telpa kiekviename „R. S.'' numeryje. Matyt, laikraščiui sekėsi gerai, kad jis įstengė virsti dienraščiu. Taigi, dabar Amerikos rusai turės savo kalboj dienraštį. Tai yra pirmas Amerikoje rusų kalboje einantis dienraštis. Jis, be abejo, suloš labai svarbią rolę rusų-ateivių gyvenime. Linkime tam naujam dienraščiui kuo geriausio pasisekimo. Tegul jis su pasišventimu ir bešališkumu kelia apšvietą ir susipratimą tarpe Amerikoje gyvenančių rusų.

Kuomet gi mes, Amerikos lietuviai, sulauksime dienraščio? Juk rusai neikiek susipratime nestovi augščiau už lietuvius ir jų Amerikoje priskaitoma tiktai apie 250,000, o jau turi dienraštį. Laikas lietuvių veikėjams bei inteligentams Amerikoje apie tai rimtai pagalvoti ir nutarti galop greitu laiku išleisti dienraštį.

Politikos savaite

MEKSIKA.

Pereitos savaitės pradžioje visuose dienraščiuose buvo paskelbta, jog Šiaurinės Amerikos Suvienytų Valstijų prezidentas Wilsonas pasiuntęs Meksikos prezidentui Huertai ultimatumą reikalaujantį, idant pastarasis pasitrauktų nuo prezidenturos, ir kad nepaliktų savo vietoje savo šalininkų, ty. gen. Aureliano Blanquetą arba kokį kitą iš savo šalininkų. Bet vėliau pasiaiškino, kad prez. Wilsonas jokio ultimatumo prez. Huertai nesiuntęs ir tasai karo gandas visiškai užgimčytas. Jeigu butų buvęs pasiųstas prez. Huertai ultimatumas ir, jeigu po to ultimatumo prez. Huerta butų pasilikęs savo vietoje, nebutų atsisakęs nuo prezidenturos, tai Suv. Valst. valdžia butų buvus priversta reikalauti, idant pildytų jos reikalavimus arba butų turėjus pasistatyti save prieš visą pasaulį nemalonioje šviesoje. Taigi, ultimatumas reiškia norą kariauti, gi prez. Wilsonas savo krašto žmonėms ne kartą aiškiai parodė, kad jis to daryti nenori; jis nori pagelbėti Meksikai išsipainioti iš tų nesmagumų ir pinklių, kokiuose ji dabar yra įsipainiojusi, geru bei moraliu budu.

Tiesa, buvo praneštas prez. Huertai rimtas nurodymas, kad jis, vardan savo krašto gerovės, turi pasitraukti. Bet, jeigu prez. Huerta su tuo nurodymu nesutiktų ir nenorėtų pasitraukti, tokiame atvejyje Suv. Valst. valdžia žada pripažinti konstitucijonalistus, su jų vadu, Carranza, priekyje ir žada jiems daleisti gabentiesi iš Amerikos ginklus ir amuniciją. Tokiuo budu prez. Huertą vis viena laukia ta pati alternativa: jeigu pats gera valia nepasitrauks, tai bus prašalintas. Nesa, jei konstitucijonalistams bus leidžiama gabenti iš Amerikos ginklus ir amuniciją, gi fedoralistams draudžiama, tad be abejo, jog konstitucijonalistai sumuš federalistus ir prašalins vyriausią jų vadovą — gen. Victoriano Huertą.

CHINIJA.

Chinijoje vis dar nėra pilno ramumo. Politiškas valstijos gyvenimas vis dar negali įeiti į normales vėžes. Kiek laiko atgal buvo iškilęs pietinėse provincijose smarkus revoliucijoniškas judėjimas, kurį tik-tik nugalėjo valdžia. Šitas sukilimas privedė prie konflikto su Japonija, kuris, vienok, pasibaigė ramiai.

Labai daug buvo Juan Ši-kai'jaus priešų, kurie ypač stengėsi jam užkenkti laike prezidento rinkimo. Išrinkus Juan Ši-kai'jų Chinijos prezidentu, sumanė jam kenkti parlamente sėdintieji jo priešai. Padėkavojant tų atstovų veikimui, liko priimtas konstitucijos projektas, sulig kurio prezidentas pilnai prigulėtų nuo parlamento.

Tą visą matydamas prez. Juan Ši-kai'jus stvėrėsi galutino įrankio. Jis šiose dienose išleido proklamaciją, kuria jis prašalino iš parlamento visus Kwo Ming Tang'o šalininkus, ty. savo priešus, virš 200 atstovų.

Toj proklamacijoj plačiai išaiškinta visos tos sunkenybės, kurias pernešė Chinija, prašalinus Mantšų dinastiją. Čia jis nurodo pavojų iš Kwo Ming Tang'o šalininkų pusės parlamente. Galop priveda, kokią kenksmingą kraštui rolę lošė d-ras Sun Yat-sen, kuris buvo paskutiniojo sukilimo vadu, o dabar gyvena užrubežyje.

Šitas prez. Yan Ši-kai'jaus pasielgimas sujudino visą kraštą. Vienok jo pusėj yra didžioji chinų pusė.

Pekine apskelbtas karo stovis. Daug padaryta areštų.

BALKANŲ PUSSALIS.

Karas Balkanų pussalyje jau senokai apsistojo. Vienok visur apsireiškia koki tai betvarkė, ypač kad kiekviena iš kariavusių valstijėlių liko neužganėdinta savo grobiu — kiekviena stengiasi dar daugiau patraukti savo pusėn. Eina savo rųšies derybos bei tvarkos vykdymas.

Ypač dar nenusiramina albaniečiai. Essad-paša naujos valdžios vardu išleido proklamaciją, kur papeikiama išrinkta valdžia Valonoj; jis kviečia visus albanečius prie tvarkos ir pataria greičiau išrinkti kunigaikštį. Tarptautinė admirolų komisija Skutari mieste, kuri palaikė tvarką nuo apgulimo to miesto, perdavė pildyti tvarkdarystės pareigas tarptautinei komisijai Valonoje.

Bulgarų kareiviai šiose dienose užėmė vakarinę Trakijos dalį. Nors čia buvo paskelbta autonomija, tečiau bulgarai pasipriešinimo nesutinka.

Turkija ikišiol palėido tik 100,000 kareivių (liuosnorių), o 300,000 stovi gerai apsiginklavę Europos Turkijoje.

PORTUGALIJA.

Rojalistų bruzdėjimas priešais jauną respubliką labai kenkia krašto gerovei. Apsireiškęs nesenai rojalistų sukilimas Lisabone, kaip pasirodo, buvo labai sumaniai prirengtas. Rojalistai buvo pasirengę duoti respublikos valdžiai mirtiną smugį. Ispanijos pusėj stovėjo dideli buriai gerai apginkluotų rojalistų, idant ant pirmo pareikalavimo įsiveržt Portugalijon. Daugelyje vietų surasta ginklų ir amunicijos sądėliai. Net dalis valdžios armijos buvo apimta monarchistiška dvasia. Vienok rojalistų sumanymai nenusidavė, nors visame krašte ir dabar apsireiškia kokis-tai bruzdėjimas. Susinešimai tarp Lisabonos ir šiaurinės Portugalijos yra pertraukti. Arti Oporto rojalistai išdinamitavo gelžkelio tiltą.

Iš Visur.

ELEKTRIKINIS GELŽKELIS PER ST. GOTTHARD'O TUNELĮ.

Bern, Šveicarija. Sąjungos valdžia išdirbo galutiną projektą per mainyti paprastą gelžkelį per St. Gotthard'o tunelį elektrikiniu. Gelžkelio perdirbimo išlaidos sieksiančios $7,600,000. Tai pirmi žingsniai pravedimo elektrikinių geležkelių vietoj paprastų garinių.

NUKENTĖJO AKTORKA.

Turin, Italija, lapkričio 1 d. Įstaigoje, kur imami krutantieji paveikslai, buvo sumanyta laukinių žvėrių klietkoje nuimti paveikslus. Žinoma aktorka Costamagna, kuriai žvėrių prižiurėtojas užtikrino, kad žvvėris yra ramus, įėjo klietkon, bet tame pat momente metėsi ant jos buvęs ten jaguaras ir labai pavojingai ją sužeidė. Jai pagalbon prišoko žvėrių tramdytojas, kuris tuoj išgelbėjo aktorką; ją tuoj nuvežė ligonbutin.

NAUJAS REKORDAS ORLAIVYSTĖJE.

Berlinas, lapkričio 1 d. Vokietijos lakunas, T. Laitsch, su vienu pasažierium lakiojo be pertraukos 9½ val. Tai naujas rekordas orlaivystėje.

PAILGINA KAREIVIŲ TARNAVIMO LAIKĄ.

Peterburgas, lapkričio 1 d. Karo ministerija įneša V. Dumon sumanymą pailginti kareiviavimo laiką trimis mėnesiais. Tie kareiviai, kuriuos turėjo ateleisti šį rudenį, bus sulaikyti iki 1 sausio 1914 metų.

50 METŲ LAIKRAŠČIO JUBILĖJUS.

Maskva, lapkričio 1 d. Atsibuvo iškilmingas apvaikščiojimas 50 metų sukaktuvių jubilėjaus nuo išleidimo dienraščio „Russkija Viedomosti''. Šitas dienraštis yra geriausis iš visų Rusijoje einančių. Liko surinkta 30,00 rublių laikraščio fondan, iš kurio nuošimčių bus išduodamos pašalpos rašytojams, o taipgi zecerių vaikams stipendijos.

UGNIES JURĖS.

Bucharest, Rumunija, lapkričio 3 d. Visa nafto teritorija Morein apimta ugnimi. Nuostolių padaryta virš $5,000,000. Gaisras iškilo iš priežasties eksplio..ijos— momentališkai ugnis apėmė didelius naftos kasyklų plotus.

SLAPTAS GINKLŲ SĄDĖLIS.

Madrid, Ispanija, lapkričio 3 d. Ispanijos valdžia surado arti Portugalijos rubežiaus labai didelį ginklų sądėlį. Manoma, kad jis priguli Portugalijojs rojalistams.

POŽEMINIS URVAS.

Irkutsk, Siberija, lapkričio 3 d. Vietinė policija užtiko po viena gatve 14 jardų ilgumo urvą, kuris buvo pravestas iki krasos įstaigų. Name, iš kur prasideda urvas, gyveno chinai, kurių liko suareštuota 54 ypatos.

NUPUOLĖ RUSŲ LAKUNAS.

Gatčina, Rusija. Lapkričio 1 d. iš augštumos 150 pėdų nupuolė plačiai Rusijoje žinomas lakunas ofic. Smolianinov. Pulčamas gan sunkiai jis susižeidė.

Iš BALKANŲ PADANGĖS.

Viena, lapkričio 4 d. „Die Zeit'' praneša, kad juodkalniečiai paskelbė žinią, sulig kurios į Antivarį prieplauką pribuvo Austrijos garlaivis, kuriame buvo 400 dėžių šautuvams patronų, siunčiamų Albanijon. Tas dėžes saugojo du Austro-Vengrijos oficieru. Nežinia ar tas pranešimas teisingas, bet ištiesų Antivari priplaukon pribuvo laivas su dėžėmis, kurias saugojo Austrijos oficieriai.

SMARKKIAI BAUDŽIA LAIKRAŠČIUS.

Peterburgas, lapkričio 4 d. Laike spalio mėn. liko gan daug nubausta Rusijos laikraščių. Ypač žymiai pakilo ten buvusių skaitlius, kadą prasidėjo M. Beilis'o bylos tardymai Kijeve. Nuo rugsėjo 14 d. iki spalio 14 d. nubausta 47 laikraščiai ant 17,725 rubl. Nuo pradžios š. m. nubausta 272 laikraščiai ant 107,125 rub.

SUŠAUDYTAS OFICIERIUS.

Madrid, Ispanija. Lapkričio 3 d. liko sušaudytas kapitonas Manuel Sanchez už nuužudymą turtuolio Garcia Jalon. Dalyvavusi tame užmušime kapitono duktė nuteista 12 m. kalėjimo.

BAISUS KERŠTAS.

Roma, lapkričio 4 d. Išėjęs iš kalėjimo tulas Masseti, pusprotis žmogus, manydamas, kad jį kalėjiman pasodino jo tėvas, padegė jo namus; kada gi tėvas su šeimyna stengėsi apleisti degantį namą, užpuolė įširdęs beprotis ir nušovė jį (tėvą), du broliu, dvi seseri ir dar vieną giminaitį. Greit jis tapo sulaikytas.

TRAUKINIS UGNIES LIEPSNOSE.

Paryžius, lapkričio 4 d. Ekspresinis traukinis Marselis-Paryžius susidaužė su kitu traukiniu. Septyni vagonai liko visai sumušti; kartu žuvo 40 žmonių; daug sužeistų. Ištikus bagažo traukinyj eksplioziai, traukinis greit liko apimtas ugnimi.

BULGARŲ PLĖŠIKŲ BANDOS.

Salonikai, Graikija, lapkričio 4 d. Visoj apielinkėj siaučia Macedonijos bulgarų-plėšikų gaujos. Gyvetojai apimti išgąsčiu.

TRIUKŠMINGAS STREIKAS ISPANIJOJE.

Madrid, lapkričio 5 d. Rijo Tinto vario kasyklų darbininkai išėjo streikan. Kadangi dalis darbininkų eina prieš streiką, tai tankiai ištinka smarkųs susirėmimai darbininkų tarpe.

ANKA IŠGANYMO ARMIJAI.

Londonas, lapkričio 6 d. Mary J. Fowler iš Liverpool'io, artima gen. Booth'o draugė, paliko „Išganymo armijai'' („Salvation army'') $450,000.

BANKOS INDIJOJ.

Calcutta, Indija, lapkričio 6 d. Indijos valdžia pasiryžo greitu laiku atidengti šitame krašte taupomasias bankas. Šitas klausimas užinteresavo prakilnesniuosius to krašto žmones.

SUV. VASLT. LAIVAI VIDURŽEMINĖSE JURĖSE.

Gibraltar, lapkričio 6 d. Čion praėjo devyni Suv. Valst. kariški laivai, kurie yra pasiryžę aplankyti įvairius Vidurželminių jurių portus.

M. BEILIS IŠTEISINTAS.

Lapkričio 10 d. atėjusios iš Kijevo žinios praneša, kad Mendel Beilis, kuris buvo kaltinamas rituališkame J. Juščinskio užmušime, liko išteisintas ir paliuosuotas iš kalėjimo. Viso pasaulio žydai sutiko šitą žinią su didžiausiu džiaugsmu.

Plačiau apie tai pranešime kiek vėliau.

Iš Lietuvos.

Namų dirbinių paroda.

Vilniuje namų dirbinių paroda jau pasibaigė. Paroda labai gerai pasisekė. Parodoj atsilankė apie 12 tukst. žmonių. Parduota labai daug žmonių dirbinių, ir gerai už tuos dirbinius mokėjo, ypač gi už audinius. Kai-kurios moterįs gavo labai daug savo darbams užsakymų. Išdalinta daug dovanų. Moterims ir šiaip sodiečiams dovanų davė įvairių ukio įrankių. „Lietuvos Ukininkas'' gi vien už raštus apie smulkiąją pramonę ir liaudies dirbinius gavo **pagirimo laišką** Yra tai ketvirta „Lietuvos Ukninkui'' dovana.

Nepaprastas akmuo.

Rugpjučio m. tarp Taujėnų ir Pamušio dvarų (Ukm. ap.) akmenų skaldytojai rado lauke akmenį, pridengtą plonu žemės sluogsniu. Šito akmens viršus lygus, ilgio — pusantro, pločio — mastas. Viduryje iškalta duobelė, viename gale iškaltos raidės R M t, antrame I H S, šone matomos skaitlinės 671, apačioje D. Ž.

Stebuklinga daktarė.

Jau antri metai, kaip Dusmenyse (Trakų pav.) buva ir gydo nuo visokių ligų stebuklinga daktarė V. Pernai vasarą ir šiemet su talka rankiojo po mišką pušelių auglelių ir taip visokių žolynų. Sumaišius su visku visas ligas gydo. Išpradžios žmonės pradėjo iš visų pusių važiuoti, kaip-tai sergantieji: džiovą, šv. Vito ligomis, apšašę ir tt. O stebuklingoji daktarė, paklausus: „kokių tamstai, ar macnesnių ar slobsnesnių, liekarstvų''? Žinoma, žmo-

gus nori kuogeriau ir paprašo „macnesnių", o katros neišgali už mokėt už „macnas", ima virinto vandens, tai gauna pigiau. Žmonės taip daktare buvo įsimylėję ir įsitikėję, kad kas dien po 10 ligonių stebuklingų vaistų laukė. „Grdi, nuvažiuok pas daktarą, tai jis tave muš, stuksės, klausinės, net nusibosta, o paskui eik aptiekon — kiek tai „klapato". O čia: „kas sopa?" — paklausė ir gana — tuoj butelį vieną ir kitą pripylė. „Šitas gerti, šitas tepti" ir viskas visam mėnesiui. Beto, ji labai mėgsta, kad jai bučiuotų rankon. Taip tai mus, prasčiokus, vilioja visi, kas tik gali. **Neišgydytas ligonis P.**

Užpaliai,

Ukmergės apskričio.

Keliolika metų nebuvęs, sugrįžęs Užpaliuos, nė nepažinau. Ukininkai, išsikyrstę viensėdžiais, džiaugiasi. Dabar rengiasi steigti ukio, kredito ir ugniagesių drjas. Reikėtų žmonėms kuodaugiausiai dėties ugniagesių draugijon, nes jos vardu galima taisyti vakarų ir kitokių pramogų. Aludininkams čia gera gyventi. Užpalėnai jiems puikius rumus stato. **Ten buvęs.**

Žagarė,

Šiaulių pav.

Valsčiaus rinkėjų sueiga nutarė parašyti mokslo direkcijos paskirti į 2 kl. mokyklą du lietuviu mokytoju lietuvių kalbos išguldinėti. Dabar, iškėlus gerb. mokytoją Vokietaitį į Kutrą visi 5 mokytojai rusai.

Žemiečių viršininkui Kauno g. įsakyta neužtvirtinti p. Šliažio (Bandorių sod.) seniunu (staršina), kam jis sėdėjęs laisvės metais Šiaulių kalėjime.

Šiomis dienomis atvažiavo trįs kelių inžinieriai ir pradėjo tyrinėti žemę Nariškino gelžkeliui pravesti. Kelio ilgumas nuo stoties Benen iki Žagarės bus 13 varstų.

N. N.

Malėtų parapija,

Vilniaus apskričio.

Čia jaunimo yra gana daug, bet apie jį apskritai galima pasakyti, kad dar vaikščioja užmėgotomis akimis. Mažai kas tesirupina knin gų bei laikraščių skaitymu, o apie vakarėlius nė neminėk: jiems tinkamiau „čerka" rupi ir su garuojančiomis galvomis atsidurti gužynėse, kame baladojas per visą naktelę. **Jaunas Šnekutis.**

Išteisino.

Šiomis dienomis Vilniaus teismo rumai teisė tris Vinčiunus iš Melagėnų valsč., Švenčionių apskr. (Vil. gub.). Dalykas tame, kad urėdninkas, atvykęs pas Vinčiunus, reikalavo neišmokėtų mokesčių („nedoimkų"). Urėdninkas norėjo išvesti (areštuoti) Vaičiunų arklio, bet tėvas Vaičiunas, 70 metų, neleido urėdninkui šeimininkauti ir smarkiai sudavė urėdninkui krutinėn. Užtai Viln. apskričio teismas Vaičiunus buvo nuteisęs 2 mėnesiams kalėjimo. Jie padavė skundą Vilniaus teismo rumams. Teismo rumai Vaičiunus išteisino. Reikia žinoti, kad urėdninkas tų mokesčių jieškojo be tam tikrų ingaliojimų. **A.**

Antanavo valsčius,

Marijampolės aps.

Spalių 8 d. buvo valsčiaus sueiga. Įvyko vos iš trečio karto. Pažymėtina, kad musų valsčiuje yra įsigilinęs netikęs paprotys, kad ne tik nieko apie savo reikalus nemanantieji valstiečiai valsčiun neina, bet ir tie, kurie šiektiek jau apsitrynę, šį-tą supranta.

Šioje sueigoje buvo svarstoma mokyklų reikalai. Mat, nors jau yra šiame valsčiuje trįs mokyklos, bet, kadangi jis gana didelis, tai ir toli-gražu tų mokyklų neužtenka. Butinai čia dar yra reikalingos nors trįs mokyklos. Mokykloms užlaikyti valdžia duoda taip, kaip kitur: medegos statyti 1500—2100 rub. pinigais ir, pakol bus pastatyta mokykla, duoda mokyklos ir mokytojaus buto nusamdymui 70 rub. metams; beto dar mokytojui duoda algos 390 rub. Tokių sąlygų žiurint, rodos, reikėjo sutikti, bet kur tau! Visi aplinkiniai gyventojai pasiulymą sutiko šauksmu „nereikia", ir tokiu budu nuskriaudė savo kaimynus. Tečiau, nežiurint to viso, girnupiečiai (apie 39 balsais) nutarė atidengti Girnupyj mokyklą, ir nendriečiai 23 balsais — Nendriniuose. Todel gal ir liks bergždžių nesusipratėlių riksmas „nereikia".

Toliau apskaitė naujokų atlaidus ir kada jiems reikės stoti. Pagal valsčiaus valdybos prašymo paskyrė šiam reikalui 30 rub. Viršininkas dar prašė paskyrti pa minklo pastatymui paminėjimui 100 metų Napoleono užpludimo, bet tas prašymas liko atmestas.

Juozas Keturakis.

Butka,

Marijampolės apskr.

Spalių 8 d. (n. k.) buvo Gudelių valsčiaus sueiga. Žemiečių viršininkas aiškino žmonėms, kokiomis sąlygomis valdžia atidaro naujas liaudies mokyklas. Patarė žmonėms dar tris mokyklas atidaryti. Valstiečiai, žinoma, atsisakė. Tik kokių 30 žmonių balsavo už mokyklas. Kas ypač stebėtina, kad ir net šiek-tiek apsišvietę balsavo prieš mokyklas. Balsavo prieš mokyklas net ir toks, kuris kadantais laikraščius skaitė ir kurio du broliu mokytoju, ir delei politikos 1906 m. kalėjime sėdėjo. **P. Bacevičius.**

— „Liet. Ukin." —

A. † A.

kun. Henrikas Laumianskis.

Pasimirė Tyvatėnų klebonas, kun. Henrikas Laumianskis. Verkia Tyvatėnų varpai; jų liudna rauda vilnimis plaukia per parapiją, skaudžiai atsiliepdama žmonių širdyse. Verkia parapijonįs. Seni, jauni ir maži vaikai skuba į kleboniją, kad paskutinę pagarbą klebonui savo išreikšti...

Tarp žolynų, žalių vainikų ir žvakių žiburėlių kunigas guli ramiai; bet veidas jo nepaprastai nuliudęs. Didelis skausmas jo lupas suspaudė ir vargo žymės kaktoje sustingusios. Gilus galingas jausmas, šaltoj krutinėj nuslopintas, išsiliejęs dabar baltam jo veide. Tas žmogus, kol gyveno, nepraėjęs buvo skųsties; tik patįs artimieji galėjo numanyti, kaip sielvarta jo širdį draskė, budrumas ir jo jaunos dienos džiovos retežiais buvo suvaržytos. Jis dirbt norėjo, jis norėjo but parapijai naudingu, jo širdis degė žmonių meile, ir žmonėse meilę jis uždegt norėjo; — tuo tarpu spėkos jo menkėjo, kasdien silpnėjo jis, ir tvirta valia nebgalėjo jau pakelt iš patalo karštos nuvargusios galvos. Pasimirė, išbuvęs Tytavėnuose tik vienus metus. Bet žmonės jį suprato ir širdimis atjautė.

Į laidotuves suvažiavo 15 kunigų ir daugybė žmonių. Iškilminga procesija lydėjo jį į kapus. Tarp kitų buvo 30 mažų mergelių gėdulingai apsitaisiusių. Vienos kvietkus barstė, kitos nešė karunas ir puikų ratą vainiką, su parašu: „Nuo gailestingų mažų mergelių Gerbiamam Kun. Klebonui". Grabą nešė jo artimieji giminės ir kunigai.

Šidlavos klebonas, kun. Jurgaitis, prieš kuno išvežimą pasakė pamokslą bažnyčioje. Nuoširdžiais, šiltais žodeliais jis apibrėžė a. a. kun. Henriko darbus Tytavėnų parapijoj, išaiškino ir tuos vėlionio sumanymus, kurių įvykdint nesuskubo, pasakojo, kaip mylėjo kun. Henrikas aistetiką ir švarumą, kaip graži ir tobuli buvo jo kalba, ir patarė parapijonims eiti velionio pėdomis ir, sekant jo pavyzdį, gyvenimą savo tvarkyti.

Ant kapų kalbėjo Kelmių klebonas, kun. Januševskis. Jo karšta, puiki kalba padarė didelį įspudį. Išreiškęs gilų nuliudimą delei mirties taip jauno, šviesaus ir darbštaus žmogaus, kun. Januševskis pasakojo apie darbus kun. Henriko prieš persikėlimą į Tytavėnus, apie jo mokytojavimą Kauno dvasin. seminarijoje ir Panevėžio mokyklose, kur jis didžiausią įtekmę tarp jaunimo turėjo ir užsitarnavo visuotiną meilę ir amžiną atmintį. Nuolatinuos darbuose be poilsio sveikatą žudęs, jis neilgam atsilankė į Tytavėnus nušvitęs, kaip saulė, kuri tuoj tytavėniečiams nusileido amžinai.

— „Liet. Žin." —

Iš Amerikos.

McMANIGAL IŠĖJO IŠ KALĖJIMO.

Los Angeles, Cal. Lapkričio 3 d. praneša, jog Ortie E. McManigal, žinomas kaipo dinamituotojas, kurio prisipažinimas pasiuntė San Quentin kalėjiman brolius McNamarus ir trisdešimts tris darbininkų unijų vadovus Leavenworth kalėjiman, jau iš kalėjimo išėjęs.

McManigalas išėjęs iš savo kameros apie 2 val. po pietų ir nebesugrįžęs. Nebesuranda taipgi ir Malcolm McLareno, detektivo, suareštavusio Detroite McManigalą, kuris visuomet su juo susinešdavęs.

Prokuroras John D. Fredericks, kuris jau keletą kartų buvo išsitaręs, jog McManigalas busiąs iš kelėjimo paleistas, sako, kad jis legališko leidimo dar negavęs. Tečiau atsisakęs paaiškinti, delko jį išleido.

Lapkričio 6 dieną laikraščiai praneša, kad McManigalas keliaująs į Pietinę Ameriką.

ŽEMĖS DREBĖJIMAS.

Providence, R. I. Lapkričio 3 d. šiaurinėje tos valstijos dalyje pasirodęs žemės drebėjimas, kuris sujudinęs bei sudrebinęs keletą miestų ir tvėręs 3 ar 4 sekundas. Kas pagimdė tą žemės drebėjimą, nežinia.

LINDO PATARIMAS.

Suvienytų Valstijų prezidento asmeninis pasiuntinys, John Lind, pataręs prez. Wilsonui, idant jisai reikalautų Meksikos prezidento rezignacijos. Tatai esą reikalinga įvedimui tvarkos.

WILSONAS ŽADA TRUSTUS PAKEDENTI.

Kaip tik per legislatura bus perleistas piniginės apyvartos bilius, prez. Wilsonas žada imti nagan trustus. Ką del trustų, tai jisai turįs savo apribotas idėjas ir sulig jų žada ateityje pradėti veikti ir trustus kedenti.

SUŽEIDĖ GEN. DIAZĄ.

Havana, lapkričio 6 d. Besėdint parke ir besiklausant muzikos, ant gen. Felix Diazo apie 10 val. vakare užpuolė penki meksikiečiai ir su peiliais subadė. Kakle padaryti dvi žaizdi, tečiau negiliai įdurta ir nepavojingos.

ŠUVIS NUSKANDINO VALTĮ.

Cuba, N. Y. Lapkričio 6 dieną Cuba ežere prigėrė du žmonės — John Coates, 70 metų ir Lloyd Gardner, 29 metų. Jiedu plaukiojo su valčia po Cubą ežerą, gaudė žuvis ir šaudė paukščius; kaip tai netikėtai išsišovė vienas šautuvas, padarydamas valties dugne skylę. Valtis pradėjo skęsti. Kadangi nei vienas nei kitas nemokėjo plaukti, tad abudu ir nuskendo.

RINKIMŲ DIENA.

Kaip paprastai, tą dieną buva visuose miestuose didelis turkšmas. Lapkričio 4 dieną buvo gubernatorių, majorų ir kitų valdininkų rinkimai.

Demokratų partija rinkimų dienoje aiškiai parodė kaikuriose valstijose savo spėką. Massachusetts ir New Jersey valstijose gubernatoriais išrinkti demokratų partijos sąnariai. Marylando valstijoje demokratas išrinktas senatorium. Demokratai nelaimėjo tiktai New Yorko valstijoje ir nelaimėjo todel, kad šios valstijos demokratai susijungę su žinoma Tammany Hall, blogos reputacijos organizacija.

New Yorko miesto majoru išrinktas John Purroy Mitchel, fusionistas, kuris buvo kandidatu keleto partijų.

Nemaža darbavosi už savo kandidatus agituodami ir progresistai, bet jų laimėjimai nedideli. Progresistų partijos sąnarys, Louis Will, išrinktas Syracuse miesto majoru.

New Yorko valstijos susirinkime bus respublikonų dauguma, nes šios valstijos „assemblymenais" išrinkta 56 republikonai, 28 demokratai ir 3 progresistai.

Dauguma kandidatų į valstijinius „assmeblymenus", kurie balsavo už patraukimą ex-gubernatoriaus Sulzero teisman, rinkimuose nelaimėjo. Iš 71 „assmeblymeno", balsavusio prieš Sulzerį, tiktai 49 priėmė kandidaturą, bet iš tų tiktai keletas žmonių rinkimuose telaimėjo, gi kiti visi pralaimėjo.

Schenectady mieste, kur buvo socialistų partijos žmogus, dras George Lunn, susijungė demokratai su republikonais ir rinkimuose sumušė socialistus. D-ras Lunn šiemet rinkimuose gavęs 735 bal. daugiau, negu du metu atgal.

RENGIASI PRAŠALINTI p. MURPHY.

Praėjus New Yorko rinkimams, kuriuose demokratai pralaimėjo, pasklido sumanymas reformuoti demokratų organizaciją. Kaip dauguma sako, šitų rinkimų pralaimėjimas reiškia Tammany Hall vadovo, Charles F. Murphy, viešpatavimo galą. Su jo puolimu puls ir garsioji Tammany Hall, kuri per tiek metų laikė savo rankose miesto valdžią ir engė šio miesto gyventojus. Ir delto tai tie demokratai, kurie norėtų, kad jų partija butų pastatyta geresnioje šviesoje, sumanė prašalinti Murphy ir šio miesto demokratų organizaciją reformuoti.

Iš visos sielos stengkis tapti tokiu, kokiu turi likti tavo kudikis. — **Foerster'is.**

Pažinimas savęs — neišvengtinas ir teisingiausis kelias prie išminties. — **Sokratas.**

Korespondencijos.

HUDSON, N. Y.

Nors miestelis nedidelis, bet užtai guli jis labai gražioj vietoj — ant upės Hudson kranto. Jame gyvena pusėtinas burelis lietuvių; didžioji jų pusė — išeiviai iš Vilniaus gub. Jie nepriklauso nė prie jokių pašalpinių bei labdaringų draugijų.

Yra čia mažas burelis kauniškių, kurie turi sutvėrę šv. Antano iš Paduos dr-ją ir TMD. kuopą. Lapkričio 2 d. buvo augščiau minėtos draugijos sąnarių susirinkimas. Paaiškinus pp. Dom. Matui ir Ant. Bubliauskui apie Tautos Namus Vilniuje ir jų svarbą delei lietuvių tautos, liko nutarta nupirkti sieksnį žemės, ty. paaukauti $10.50. Taipogi liko nutarta parengti balių be svaiginančių gėrimų; tai bus pirmas pasilinksminimas be svaigalų.

Iš viso matyt, kad ir Hudsono lietuviai pradeda atbusti; daugelis pradeda skaityti laikraščius ir kitiems pataria užsirašyti nors vieną kokį iš lietuviškų laikraščių. Lai gyvuoja Hudsono lietuviai! **Tadas Narbutas.**

PATERSON, N. J.

Daug laikraščiuose matyt iš visų lietuviškų kolonijų žinučių apie lietuvių judėjimą, bet apie Patersono lietuvius beveik niekur nieko nesimato. O juk lietuvių čia priskaitoma apie 500. Čia jie turi savo naują bažnyčią, pastatytą greitu laiku ir gražioj vietoj; vienok lietuviai užsiganėdino pastatę bažnyčią, bet nenori ją palaikyti bei kunigui tinkamai apmokėti. Viename Bostono liet. laikraštyje nesenai buvo patalpinta neteisinga žinia, buk Patersono lietuviai norį parduoti savo bažnyčią. Nieko apie tai nesigirdi. Tame pat laikraštyje patalpinta neteisinga žina apie lietuvių kooperacijinę krautuvę ir p. A. Motuzą.

Darbai šiuom tarpu pas mus eina vidutiniškai.

Zakristijonas.

NEW BRITAIN, CONN.

Artinanties žiemos šalčiams, užsidarinėja vasaros pasilinksminimai. Kaip visur, taip ir pas mus draugijos nesnaudžia — jos stengiasi ruošti visokius balius, vakarienes, prakalbas, teatrus ir tt. Čia reikia pažymėti, kad pas mus nėra tos subatos ar nedėldienio, kad nebut čia surengta prakalbos, balius ar teatras. Žinoma, pasitaiko, kad tie vakarėliai nenusiseka ir atsilankiusieji juose mažą išsineša naudą, bet daugiausiai jie yra naudingi ir visiems pageidaujami.

Spalio 26 d. d-ras F. Matulaitis laikė prakalbą apie alkoholį ir jo kenksmingumą žmogaus kunui ir protui.

Jis pasižadėjo už trijų nedėldienių vėl pas mus atsilankyti ir šį-tą paaiškinti apie bakterijas. Geistina, kad d-ras F. Matulaitis savo prakalbas laikytų aiškiau ir suprantamiau, o tada bus didesnė nauda žmonėms, ir jie visi bus daugiau jomis užganėdinti.

A. J. M.

KINGSTON, PA.

Praslinkus gražiam vasaros laikui su visomis jos linksmybėmis, užstoja rustas, bet rimtas ruduo, tartum kviečiantis visus prie veikimo, prie mokslo ir apšvietos.

Spalio 15 d. tarpe musų miestelio brolių ir seserų pasirodė pirmas ir šviesiausias apšvietos spindulys — pas mus atsilankė gerb. L. M. ir D. Dr-jų pasiuntinys, d-ras J. Basanavičius. Pribuvus d-rui J. Basanavičiui į Kingstoną, jį pasitiko lietuviškas benas ir nulydėjo į bažnytinę svetainę, kur buvo susirinkęs didelis burys lietuvių.

Čia stengtąsi palinksminti garbingą svečią įvairiomis dainomis, deklamacijomis ir muzika.

Paskui gerb. d-ras J. Basanavičius paaiškino apie šiandieninį lietuvių gyvenimą, sulyginant su buviu pereitos gentkartės. Jis taipgi išrodinėjo tą stebėtiną progresą krašto ekonomijoj, politikoj ir moksle bei apšvietoj. Jo kalba, nors ir ne garsi, nes turėjo didį šaltį, bet susirinkusiems labai patiko ir ant kiekvieno žmogaus padarė labai gilų įspudį.

Pabaigus kalbą, TMD 84 kuopos jaunimas įteikė jam gėlių bukietą. Čia per vakarą buvo surinkta aukų apie 87 dol. Kun. Kudirka aukavo 104 dol. Smulkių aukų Kingstone lietuviai sudėjo apie 300 dol.

Praslinkus vienai savaitei, ty. spalio 22 d., TMD. 84 kuopa buvo surengusi koncertą p. Burbos svetainėje ant Main st.

Jau 7½ v. prisirinko pilna svetainė jaunimo. Vakarą atidarė kuopos pirmininkas, kuris paaiškino apie tikslą TMD. ir apie svarbą žmonių gyvenime blaivybės ir doros. Taipgi ragino, idant kuom galėdami remtų TMD. Vakaro programas buvo gan įvairus. Pirmiausia orkestras sugriežė keletą lietuviškų dainų, paskui Plymouth'o maišytas choras gan puikiai padainavo. Toliau p. A. Paukštis atliko monologą, kuris labai patiko publikai; J. Laukaičiutė ir kuopos pirmsėdis paskam bino duetą; p. Šilgauckas labai puikiai sudainavo — tokį balsą sunku musų tarpe atrasti.

Galop kalbėjo advokatas Jonas Lopeta ant politiškos temos. Jis tarp ko ragino lietuvius balsuoti už Tam. Butkevičių, kuris yra pastatytas kandidatu į pavieto (county) teisėjus. Ponas Jonas Lopeta išaiškino, kaip svarbu but turėti lietuvį teisėju.

Paskui dar buvo leista ant išlaimėjimo graži, šilkais išsiuta pagalvė su žirgvaikiu ir parašu — „Lietuva tėvynė musų"; išlaimėjo p. V. Lauriskis iš Larksville, Pa. Toliau prasidėjo šokiai.

Šitą vakarą galima priskaityti prie geriausiai nusisekusių; publika irgi labai liko užganėdinta; visi užsilaikė pavyzdingai. Garbė TMD. 84 kuopai!

Tiesos Mylėtojas.

ATHOL, MASS.

Treji metai kaip susitvėrė Athol'yje lietuvių parapija. Buvo jau gavę ir kunigą, bet kad tai buvo lenkas, tai negalėjo sugyventi su žmonėmis ir del tos ir kitų priežasčių turėjo jis pasitraukti. Dabar sulaukėme kunigo Prano Meškausko, nesenai atvykusio iš Lietuvos. Yra tai šviesus žmogus ir, kaip matyti, uolus darbininkas. Rupindamos apie dvasiškus reikalus neužmiršta taipgi pasidarbuoti ir tautiško susipratimo pakėlimui tarpe lietuvių. Žadama dabar sutverti Athol'yje choras, pagerinti ir padidinti skaičius moksliškų kningų musų draugijų kningynuose, kuriuose dauguma kningų buvo vien dvasiško turinio, ir laikui bėgant rengties prie teatro. Gerbiamas kun. Meškauskas yra pilnu blaivininku, taigi ir blaivybės idėja galės geriau plėtoties tarp atholiečių. Pavelysime kun. Pranui

Meškauskui geros kloties ir pasisekimo įvykdinimui savo sumanymų. **J. E. Karosas.**

CAMBRIDGE, MASS.

Spalio 29 d. Institute salėje atsibuvo vietinio kosmopolitiško klubo koncertas, kuriame dalyvavo lietuviai, lenkai, portugalai ir armenai. Publikos buvo prisirinkusi pilna salė.

Atsilankiusieji salėn lietuviai buvo susėdę vienon vieton ir užsilaikė pavyzdingai;—labai malonų jie darė įspudį, žiurint ant jų iš šalies. Kitos gi tautos užsilaikė neramiai — girdėjosi šnibždėjimas, kvatojimas, bėgiojimas po svetainę ir bereikalingas delnų plojimas. Vakaro vedėjas buvo priverstas du kartu prašyti publikos, kad užsilaikytų ramiai.

Vakaro programas buvo gan įvairus; jis susidėjo iš balalaikų orkestro, skambinimo ant piano ir prakalbų. Koncertinę vakaro dalį išpildė Harwardo universiteto mokiniai. Paskiau prasidėjo kalbos. Pirmas kalbėjo p. H. M. Gerry (angliškai) apie reikalingumą visoms tautoms gyventi vienybėje. Antras kalbėjo kosmopolitiško klubo pirmsėdis p. Geo W. Nasmyth, temoj — ką suteikia ateiviai Suv. Valstijoms. Trečias ir paskutinis kalbėjo Y. M. C. A. sekretorius, padėkavodamas visiems už atsilankymą. Visi išsiskirstė užganėdinti šituo vakaru. **Volturno Gilė.**

CAMBRIDGE, MASS.

Lapkričio 2 d. atsibuvo labai puikios prakalbos, kurias parengė šv. Jono Krikštytojo dr-ja Institute salėje. Prakalbos buvo pagarsintos ant 6 v. vakare, bet tą dieną, lyg ant nelaimės, 6 v. kun. Krasnickas laikė mišparus, nors paprastai mišparai atsibuna 4 v., taip kad išpradžios mažokai salėje buvo žmonių. Galop, kunigas atsisakė ateiti ant prakalbų ir uždraudė šv. Cecilijos chorui eiti giedoti. Kalbama, kad kunigas paskaitė prakalbas bedieviškomis.

Susirinkus daugiau publikos apie 7 val., prasidėjo prakalbos. Pirmausiai kalbėjo vietinis Y. M. C. A. sąnarys, p. H. M. Gerry, (angliškai) apie reikalingumą prigulėti į pašalpinę draugiją. Jo kalba labai patiko publikai, ką liudija ramus visų užsilaikymas ir paskui gausus delnų plojimas. Antras kalbėjo d-ras F. Matulaitis iš So. Bostono apie alkoholio kenksmingumą. Jis aiškiai prirodė, kaip per alkoholį kįla įvairios nelaimės, vargai ir neturtas ir kaip tie nuodai kankina žmogaus kuną ir protą. Ypač gerb. kalbėtojas draudė gerti svaigalus jaunuomenei. Kaip iš viso buvo matyti, jo kalba padarė gilų įspudį ant visų klausytojų. Toliau kalbėjo poni Ramanauskienė iš Lawrence, Mass.

Perstačius publikai gerbiamą viešnę, salėje užsiviešpatavo stebėtina tyla, tartum visoje svetainėje neliko nei vieno žmogaus. Visi laukė, kada gerbiama tautietė prabils į susirinkusius. Laike jos prakalbos visi užsilaikė kuoramiausiai. Daugiausiai ji kalbėjo apie moterų bei merginų reikalus, o kai kur palietė ir vyrus bei vaikinus. Jos kalba buvo labai aiški, maloni klausyti ir kiekvienam suprantama. Galop ji paminėjo, kad Cambridge'io lietuviai gyvena brangiausioj iš visos Amerikos vietoj, tarpe didžiausių mokyklų ir muzėjų. Ji karštai ragino jaunimą naudoties mokslo įstaigomis ir kiek galint šviesties. Kalba ponios Ramanauskienės padarė giliausį įspudį ant visų klausytojų. Tankiai girdėjosi delnų plojimai. Ji, taip sakyt, užkerėjo savo turininga kalba vusą susirinkimą.

Ketvirtas kalbėjo p. Naviekas iš So. Bostono apie reikalingumą prigulėti į draugiją. Penktas kalbėjo p. A. Ramanauskas iš Lawrence, Mass. — apie šelpimą savųjų biznierių. Šeštas kalbėjo moksleivis iš Valparaiso, Zigmas Jankauskas; jis kreipėsi į susirinkusius, kad jie neatsisakytų paremti S. L. M. A. organą „Jaunimo Sapnus''. Tuom ir užsibaigė tos puikios ir labai mums visiems naudingos prakalbos. Geistina, kad tankiau but rengiamos panašios prakalbos.

Narių į draugystę prisirašė 14; prenumeratorių „Jaun. Sapn.'' gauta 6. **K. A. Galinauskas.**

BOSTON, MASS.

Spalio 26 d., sekmadienyje, lietuvių svetainėje (kampas E ir Silver gg.) atsibuvo Jaunimo Ratelio susirinkimas. Vakarėlis buvo pamargintas prakalbomis, deklamacijomis ir dainomis. Susirinkiman buvo pakviesti kaip sąnariai, taip ir pašaliniai žmonės. Prisipildė pilnutėlė salė puikaus jaunimo — lietuvių ir lietuvaičių. Malonu buvo žiurėti ant tos priaugančios kartos — visi grąžus, linksmi ir pilni energijos. Tarpe jaunimo matėsi ir žilagalvių žmonių, kurie atėjo pasigerėti grynai lietuvišku jaunimu.

Štai prasideda vakaro programas. Išeina kalbėti p. Jurgeliunas. Jo kalba buvo gan įvairi. Tarp ko kito jis apgailestavo, kad So. Bostone truksta lietuviškų sąkrovų, ir ragino, kad turintieji skatiko pasistengtų uždėti įvairios rųšies sąkrovų, iš ko turėtų gerą pelną. Ypač, anot jo, reikalingos naminių bei virtuvės daiktų sąkrovos. Toliau gerbiamas kalbėtojas ragino, kad jaunimas uoliau lankytų vakarines mokyklas ir greičiau pramoktų angliškos kalbos, o tada „sumažėtų dauguma vargų''. Žodžiu, p. Jurgeliunas kalbėjo labai aiškiai ir kiekvienam suprantamai.

Paskiau p. V. Jankauskas padeklamavo eiles. Jis pergreit kalbėjo ir išsirodė labai nedrąsus. Vienok jo deklamavimas išėjo užganėdinantis, ir galima pasitikėti, kad su laiku jis puikiai gales padeklamuoti. Toliau deklamavo p. J. Verbečka, kuris ir šį kartą savo eilėmis saldžiai prijuokina publiką. Nors jis dar jaunutis, tečiaus gražiai deklamuoja, nes jo kalba aiški, maloni, skaidri; laikui bėgant, iš jo gali išeiti žymus deklamatorius bei lošėjas. Labai geistina, kad jis pasistengtų sunaudoti tą savo gabumą. Garbė jo tėvams, kad taip puikiai išauklėjo savo vaiką ir įkvėpė jam prakilnius jausmus!

Galop kalbėjo p. P. M. Jis savo kalba labai pradžiugino merginas, o išdalies ir vaikinus, nes kalbėjo apie meilės prietikius. Girdėjosi persmarkus delnų plojimas bei kvatojimas.

Toliau vėl buvo dainos. Dvi bažnytinio choro merginos, palydint pianu vargoninkui M. Karbauskui, sudainavo „Skambančios stygos''. Sudainavo vidutiniškai, bet publika iššaukė jiedvi atkartoti dainą. Tiedvi merginos ir du vaikinai kartu padainavo šias dainas: „Šaltyšius'', „Kas subatos vakarėlis'' ir „Einu per daržėlį''. Šitos dainos ne labai nusisekė — neapdirbti ir nemalonųs balsai. Ypač netikusiai dainavo basas, kuris negali gražiai ištarti lietuviškus žodžius; nejaugi nesiranda tikrų lietuvių dainininkų? Gan malonus buvo altas — meilus, skaidrus, yt lakštutės baiselis, ir grynai lietuviškas

Buvo dar vienas kalbėtojas, kuris irgi šį-tą naujo pasakė. Šį kartą žmonių buvo labai daug, ir visi užsilaikė ramiai, kas darė labai malonų įspudį — matyt, musų jaunimas suprato prakalbų naudingumą. Matyt, jaunimo tarpe apsireiškia žymus tautiškų jausmų pakilimas ir troškimas lavinties, šviesties. Jaunime, žengk apšvietos keliu pirmyn ir drutink savyje tėvynės meilę!...

Dainų Mylėtojas.

CHICAGO, ILL.

Spalio 26 d. atsibuvo „Aušros'' svetainėje Chicagos apskričio SLA. kuopų susivažiavimas, kuriame dalyvavo apie 30 delegatų-atstovų iš Chicagos ir apielinkių miestelių SLA kuopų, k. t. iš Clinton, Ind., Rockford, Ill., Kenosha, Wis.

Svarbiausiu tikslu šio susivažiavimo buvo pasitarimas — kaip daugiausiai ir geriausiai varyti agitaciją už SLA., kad iki sėkančio seimo iš šių Chicagos ir apielinkės kuopų gauti Susiv. 1000 naujų narių.

Taipgi buvo svarstyta abelni SLA. reikalai; įvairųs įnešimai bus priduoti sekančiam seimui. Iš svarbesnių čia porą paminėsiu: 1) kad „Tėvynė'', kaipo organas, butų padidinta iki 8 pusl. dabartinio didumo špaltų. 2) kad prie SLA. butų įkurtas fondas šelpimui moksleivių SLA. narių bei jų vaikų, lankančių augštesnius mokslus. Tokis fondas gali buti iš tautiškų centų, kuriuos pavesdavo kitoms draugijoms, bet galop pasirodė, kad SLA. tik priešus įgauna iš tokių pašalinių šelpiamųjų įstaigų.

Panedėlyj, spalio 27 d., anksti ryte mirė kun. A. Kaupas, „Draugo'' buvusis redaktorius; laidotuvės atsibuvo ketverge, spalio 30 d.; seredos vakare atlydėjo velionį į šv. Jurgio bažnyčyią, kur atsibuvo tuom laikinės apeigos ir kun. Kraučiunas pasakė pamokslą, kaipo savo draugui-pažįstamam nuo pat jo atvažiavimo į Ameriką. Ketverge nuo 9-tos ryto prasidėjo pamaldos, ir pirmą val. po pietų velionio kunas tapo išlydėtas į šv. Kazimiero lietuvių kapus. Ten, ant velionio kapo, kun. Skripka, o potam p. B. K. Balutis, pasakė prakalbas. Ilsėkis, kunige Antanai, šioje liuosybės žemužėj! Buvai karštas Lietuvos sunus, nesenai dar savo lengva plunksna gynei svečius iš tėvynės nuo ant jų užsipuolusių išgamų, pats davei gal paskutinę šimtinę Tautos Namams, tikėjais, gal, netrukus atlankyti savo tėvynę ir ten pabaigti amžių, bet žiauri giltinė perkirto tavo gyvenimo siulą, ir tu jau atsigulei čia ant amžių...

„Jaunimo Sapnai'', moksleivių oficiališkas organas, nuo 1 d. gruodžio žada eiti kas 2 savaiti kningos formate.

Vietinis dienraštis „Chicago Daily Tibune'', kuris yra vienas iš didžiausių ir rimčiausių Amerikoje dienraščių, nuo spalio 27 d. pradėjo bombarduoti vietinius šarlataniškus daktarus, kurių apskelbimai telpa ir lietuviškuose laikraščiuose. Minėtas laikraštis pirmiausia pasiuntė savo reporterius, kad jie atsilankytų tų humbukierių kabinetuose kaipo pacijentai; kitiems net ir pinigus įdavė, kad tik išgauti paslaptis ir budus, su kurių pagalba jie vilioja iš silpnų vyrų, ypatingai ateivių, pinigus. Kas dieną minėtas dienraštis išvelka švieson visokius tų daktarų darbelius. Jau keletas iš tokių šundaktarių, palikę savo ofisus, išvažiavo į Kanadą; matomai, kad jaučia ką negerą, ypač kad ir valdžia sujudo, o legistlaturon bus apie tai įneštas bilius. Yra šarlatanų daktarų ir lietuvių, bet dar jie neišlenda eikštėn.

Čia privesiu vieną vaizdelį. Vieną vakarą vienoj svetainėj buvo vaidintas veikalėlis „Gyvieji Nabašninkai''. Veikalėlis yra labai sceniškas ir gyvas; jame išjuokiamas šundaktaris, kuris savo aleksiru bandė senus žmones į jaunus paversti. Minėtas perstatymas nusisekė labai gerai, ir visi atsilankę prisijuokė kiek tik norėjo — visiems patiko; bet vienas „daktaras'' spjaudėsi, nes jam tas veikalas nepatiko, ir, girdi „kam tokius veikalus leisti statyti!'' Mat, tokiems daktarėliams nepatinka, kad parodo kvailumą šundaktarių, per kuriuos nemažai yra nukentėję musų brolių tėvynėj ir čia Amerikoj.

R. Vėjalis.

CHICAGO, ILL.

Jau kelios savaitės, kaip Chicagoj paplito paskalas, buk ten italijonė pagimdžiusi „velnio vaiką''; mat, ta italijonė pirmiau kalbėjusi, kad geriau pagimdyti velnią, negu vaiką. Tas „velniukas'', pirštu gražodamas motinai pranešęs, kad jie nieko jam blogo nedarytų, nes, priešingai, dar šeši velniai užgims. Šita juokinga žinia išsiplatino po visą miestą. Galop liko paskelbta, kad tas velnias randasi Hull House Settlement'e ant Halsted ir Polk gatvių ir kad už 25 c. galima jį pamatyti. Iš visų miesto dalių pradėjo važiuoti lengvatikiai, norėdami pamatyti piktą dvasią. Daugelis klausė per telefoną, ar tas yra teisybę, Hull House Settlement'o viršininkė, poni J. Addams, pranešė per laikraščius, kad tas yra tikras melas, kad jokio „velnio vaiko'' nėra ir tt.

Tai kokių dar lengvatikių randasi XX amžiuje čia Amerikoje...

Kun. Edv. Steponavičiė, Apveizdos Dievo parapijos klebonas (18 ir Union gat.) liko galop iščia prašalintas. Parapijonai jo iškėlimui praleido apie $600.oo. Jo vietą užėmė kun. Krušas, kuris ir veda dabar parapijos reikalus.

Kiek laiko atgal keli draugai gėrė saliune ant Maxwell ir Clinton gat. Jie patėmijo, kad juodveidis paiko prie baro lietsargį; vienas iš lietuvių paėmė lietsargį ir paslėpė jį. Sugrįžęs saliunan juodveidis, neradęs savo lietsargio, norėjo paimti vieno iš gėrusių draugų lietsargį, bet tie neįdavė. Kilo barnis. Greit juodveidis išsitraukęs skustuvą visus gerai sužeidė. Vienas iš jų tai jau šešta savaitė kaip ligonbutyje po kaucija guli; pagijus reiks stoti teisman už lietsargio paslėpimą. Tai tau ir juokas su juodveidžiu...

Tautiškos draugijos apie 18-tą gatvę sudėjo, kiek kuri išgalėjo, tinkamą pinigų sumą ir spalio 25 d. ant So. Union gatvės po num. 1815 atidarė kningyną, kuris bus atdaras kas vakaras nuo 7 v. iki 10 val. vakare. Žėdnas lietuvis galį eiti kningynan, ir skaityti kningas dovanai. Labai puikus ir pavyzdingas šitas draugijų darbas... **A. Booben.**

CLEVELAND, OHIO.

Gan daug šitame mieste gyvena lenkų. Vienok jų vardas dar daugiau yra čia pragarsėjęs. Kokis nebutų čia žmogus, vis stveriasi kalbėti lenkiškai. Gaila, kad net lietuviai slepiasi po juoda lenkų skraiste. O juk lietuvių Clevelande priskaitoma apie

FELJETONAS

Amen.

Nuo senai, nes jau su virš metai laiko, kaip tapau žmonių lygintoju. Skaityti bei jausti save esant žmonių lygintojų yra geriau sia. Matai kokį žmogų ir žinai, kad jis ne žmonių lygintojas, kad jis yra nesusipratęs, kad jis — kvailas...

Metai atgal stoviu smuklėje ir maukiu alų. Priėjo prie manęs žmonių lygintojas ir sako:

— Drauge! Užsirašyk „Muštynę''.

— Neturiu laiko skaityti, — mėginu teisinties.

— Tik norėk! Čia rasi vargus viso pasaulio darbininkų; čia rasi budą, kaip iš vargų išsiliuosuoti.

Pabaigė „draugas'' savo pamokslą ir aš tuojau išsiėmęs pinigus užmokėjau už laikraštį. Skaitau ir augu susipratime, kai žolė, kuri laike vienos vasaros išauga net už žmogų augštesnė. Man irgi taip atrodė, lyg aš savo apsišvietimu praaugau universitačių profesorius. Aš juk neklydau taip manydamas: profesorius, bet kas iš jo, jeigu jis nėra žmonių lygintojas. Visgi, rodos, jis kvailas ir gana.

Einu vėl įsmuklę. Ten radau vieną „draugą''. Tuojau prabilau:

— Ar tu žinai, kas tai yra žmonių lygintojas?

— Žmonių lygintojas, tai didžiausias savo rųšies fanatikas, apsvaigėlis.

Mań net kvapą užėmė. Norėjau tokiam vėpliui kirst į žandą, tečiau atsiminiau, kad aš neesu kokis girtuoklis-valkata, bet susipratęs darbininkas. Aš vėl atsiliepiau:

— Kodel tamsta taip sakote? kodel vadinate žmonių lygintojus fanatikais?

— Sakau tai iš patyrimo.

— Paaiškinkit plačiau.

— Žmogus, kol nesusipažinęs su žmonių lygintojų literatura, kol dar neskaitė tokių garsių organų, kaip va: „Muštynės'', „Vergijos'', „Atgal'', „Turisto'', tai žiuri rimtai į dalykus ir sveikai protauja. Bet, kaip tik prisiskaito iš tų žmonių lygintojų organų apie kumščios svarumą gyvenime, kaip tik susipažįsta su „kumštine filosofija'' — tai nebesusikalbėsi su juo... Jis vis tą patį varys nuo ryto iki vakaro, nuo vakaro iki pusiaunakties, nuo pusiaunakties iki ryto. Su tokiuo žmogumi geriausia — visai nesiginčyti ir nieko bendro neturėti, kadangi tai savo rųšies fanatikas, kuris visaką atremia vienais ir vis tais pačiais argumentais: kumštis viską pergalės; kumštis tur labai didelę galę; kumštis nieko nepralaimės.

— Blogą nuomonę apie žmonių lygintojus esate įgiję.

— Tokią nuomonę apie juos turi kiekvienas sveikai mintijantis žmogus.

„Draugas'' pažiurėjo į mane. Paskui vėl tęsė:

— Gal tamsta mėginsite užginčyti, kad neteisybę sakau?

— Ką tik tamsta šnekate ant žmonių lygintojų — viskas neteisybė!

— Na, o kad sakyčiau: — Lai gyvuoja žmonių lygintojai!

— Butum vyras!

— Kad sakyčiau: — Lai prasmenga tauta!,

— Puikųs žodžiai! — aš jį gyriau ir norėjau pabučiuot.

— Na, kad sakyčiau: — Lai prasmenga kultura!

Aš tyliu susiraukęs ir noriu nosį nukąst.

— Lai gyvuoja fanatizmas! — pridurė.

— Ak tu!...

— Ką, ak aš?!

— Tai aklumas!

Dabar „draugas'' palingavo galvą ir tare:

— Ar neteisybę aš sakiau?

— Apie ką?

— Apie tai, kad žmonių lygintojai yra didžiausi savo rųšies fanatikai.

— „Turistas'', „Atgal'', „Muštynė'' ir „Vergija'' stengiasi iš visų jiegų sufanatizuoti žmones, stengiasi jiems įkalbėti tą, ko visiškai negali buti. Tie organai veda žmones į šuntakius ir trukdo jiems apsišviesti.

— Purviniausias faktas! — pasakiau jam.

— Teisybė visados baisi, — atkirto.

Matot, kokių kvailių žmonių yra ant šios ašarų pakalnės. Tokį žemą supratimą turėdami drįsta niekinti žmonių lygintojus! Mes juk esame apsišvietę kovotojai už, už, už.... Nežinau tikrai už ką. Atleiskite! Bet šaukiu visa gerkle:

—Lai gyvuoja žmonių lygintojai!

— Lai prasmenga tauta!

— Lai gyvuoja fanatizmas!

— Lai prasmenga kultura ir mokslas!

Viską pabaigęs sakau:—Amen!

Šliburis.

KAIP AS APSISVIEČIAU.

Pribuvęs į Suvienytas Valstijas, po nekuriam laikui, įsirašiau į Susivienijimą Lietuvių Amerikoje. Tokiu budu pradėjau skaityti „Tėvynę''. Paskui užsirašiau „Vienybę Lietuvninkų'' ir taip įpratau prie skaitymo laikraščių.

Sykį mano geras pažįstamas paklausė, ar aš skaitau kokius laikraščius. Aš jam atsakiau, jogei skaitau „Tėvynę'' ir „V. L.'' „Užsisakyk socialistišką laikraštį „Kovą'', — kreipėsi jis į mane,— tokiu budu apsišviesi, suprasi, kas yra socializmas, ir busi susipratęs darbininkas''...

Aš jo paklausęs užsisakiau „Kovą'', ir dabar ištikro aš esu apsišvietęs. Aš dabar žinau, kad lietuvių tėvynė — tai ubagų žemė, o jie patįs yra mulkiai, šiaudiniai patrijotai, kunigų batalaižiai, darbininkų skriaudėjai; visi gi tantiniai laikraščiai tarnauja kapitalistams.

Aš pirmiau maniau, kad d-ras J. Basanavičius yra žmogus, kuriam lietuvių tauta daug yra kalta, bet dabar dažinojau, kad jisai yra žvėris, jo pavardė ne Basanavičius, bet Basokas arba Basakojis, o jo nuopelnai del lietuvių tautos stovi ant 0 (zero). Trumpai tariant, aš dabar ant tiek jaučiuosi apsišvietęs, jogei ilgiau skaityti „Kovą'' ir nematau reikalo...

Apsišvietęs.

6,000. Jie čia turi savo parapiją, bažnyčią ir kleboną. Turi net kningyną, kurį užlaiko p. Šukis.

Yra taipgi kelios pašalpinės draugijos, kurios laikosi gan gerai. Beto valdžios yra leisti suaugusiems vakariniai kursai, kur lankosi apie 100 lietuvių. — Šįmet klebono rupesčiu valdžia davė antrą mokyklą; rodosi, kad abu mokytojai yra gerai išsilavinę ne tik angliškoj, bet ir lietuviškoj kalbose. Daugiausiai šituos kursus lanko nesenai pribuvę iš Lietuvos.

Paskutiniu laiku pas mus žymiai sumažėjo darbai. Daugelis dirbtuvių dirba visai silpnai, o kitos jau galutinai sustojo. Net vietiniams darbininkams sunku darbas gauti, o iš kitur atvažiavusiems, žinoma, dar sunkiau. Taigi, kas mano važiuoti į Clevelandą, turi gerai apie tai pagalvoti. **J. Žilinskas.**

EAST CHICAGO, IND.

Miestelis nedidelis. Daugiausiai jame gyvena lenkų ir visokių kitų tautų ateivių. Lietuvių čia randasi apie 300. Kaip senai čia gyvena lietuviai, negalima pasakyti, bet šv. Stanislovo draugija gyvuoja jau 13 metai. Ši draugija nesugebėjo sutraukti to miesto lietuvius į vieną burį, nes jos įstatai perdaug jau varžo žmogaus laisvę. 1911 m. iš prakilnesnių penkių vyrų susitvėrė T. M. D. kuopa. Šie draugai, pamatę, kad čia yra reikalinga laisvesnė pašalpinė draugija sutvėrė prie TMD. kuopos pašalpos skyrių.

Ši kuopa sparčiai pradėjo augti ir šiandiena ji priskaito 85 sąnarius; tik jie labai neužganėdinti, kad negauna kun. Žilinsko raštų, nes jie buvo žadėti pernai, Velykoms, bet ir dar negalima sulaukti, o apie šiam metui žadėtas kningas nėra ko ir kalbėti. Taigi tuli kuopos sąnariai labai pasipiktino iš tokio TMD. centro valdybos neveiklumo ir laikytame spalio 12 d. susirinkime nutarė nebesiųsti į centrą nei įstojimo naujų sąnarių nei metinių mokesčių patol, pakol negaus minėtų kningų nuo 1912 m.

1912 m. čia susitvėrė šv. O.-nos moterų bei merginų draugija. Tos draugijos siekis — suteikti pašalpą ligoje; įstatai sudaryti pilnai klerikališkoj dvasioj. Šiais metais susitvėrė Lietuvių Am. Ukėsų Klubas; tikslas — pagelbėti išsiimt ukėsystės popierius, dalyvaut politiškuose rinkimuose, lavintis dainavime, muzikoje, įsteigt kningyną ir suteikti pašalpą ligoje. Narių Klubas turi apie 70. Visai dar nesenai susitvėrė LSS. kuopa, bet pakol kas šita kuopa silpnai laikosi ir mažai turi sąnarių.

Taigi matote, kad nors nedaug čia yra lietuvių, bet visi gyvena saryšyj ir sparčiai eina apšvietos keliui pirmyn. Daugelis skaito kningas ir laikraščius TMD. 127 kuopos kningyne.

Darbai šiuom tarpu apsistojo ir daugelis žmonių sėdi be darbo, bet kalba, kad greitu laiku vėl pradės eiti darbai gerai.

Žolynas.

E. ST. LOUIS, ILL.

Spalio 26 d. tapo surengtas koncertas naudai besimokinančio medicinos studento R. Gzell (lietuvio). Išpildyme koncerto dalyvavo, apart trijų lietuvių, veik vieni anglai. Programas susidėjo iš dainų, deklamacijų, skambinimo ant piano ir smuikos. Panelė B. Angle puikiai pagriežė ant smuikos; ji tapo net du kartu iššaukta atkartoti griežimą.

Labiausiai publikai patiko duetas panelės E. Čepliauskytės ir panelės Elviukės, kurios savo maloniais balseliais žavėte žavėjo visų susirinkusiųjų širdis. Pirmučiausiai sudainavo „Eina garsas nuo rubežiaus", paskui „Mielas kvietkeli"; gausiu delnų plojimu tapo jiedvi iššauktos kelis kartus atkartoti dainas. Ant pabaigos kalbėjo ponas Dundulis, kuris aiškiai nupiešė mokslo vertę ir ragino visus mokyties.

Vakarėlis užsibaigė šokiais ir šiaip pasilinksminimais.

Eastsantonietis.

SO. OMAHA, NEBR.

So. Omahos lietuviai turi pusėtiną skaitlių draugijėlių, iš kurių vienos grynai tautiškos, kitos klerikališkos, o trečios socialistiškos. Tulos iš tų draugijų pinigiškai stovi gana gerai, kitos gi vos tiktai gyvuoja. Vienok beveik visoms draugijoms stoka energijos ir veiklumo. Tautiškos gi draugijos permažai rupinas lietuvystės reikalais. Tiesa, kai-kurios pažangiosios draugijos stengiasi šįtą veikti, bet galėtų jos dar daugiau pasidarbuoti.

Kada gi So. Omahon atsilankė L. M. ir D. Dr-jų pasiuntinis, advokatas M. Yčas, tai daugiausiai Tautos Namams aukavo pavieni žmonės. Vietinės gi draugijos šykštokai pasielgė; reikia manyti, kad jos susitarusios pasiųs dar aukų Vilniun.

Burelis pažangesnųjų So. Omahos vyrukų žada susiorganizavę parengti bent keletą vakarėlių ir skirti dalį pelno Tautos Namams Vilniuje, kol tie namai nebus galutinai pastatyti.

Tik gaila, kad tarpe musų jaunimo apsireiškia didelis išsiskirstymas beipasidalinimas į grupeles sulig skirtumo pažvalgų bei nuomonių. Žinoma, tas labai kenkia visuomenės ir apšvietos darbui.

Pastaruoju laiku žymiai sukruto TMD. kuopos sąnariai. Mat, po ilgo miegojimo ta draugija vėl atbudo; kuopa mano sulošti „Našlaičius".

LSS. kuopa žada sulošti „Salemono sapną".

Visgi musų lietuviams vertėtų gyviau ir energiškiau veikti, nes vėžio žingsniais eidami labai atsiliksime visų užpakalyje...

A. A. Ž—p—s.

Dabartinis Mažosios Lietuvos padėjimas.

Kiek pasitaikė iš tulų apsireškimų patėmyti, tai turbut Amerikoje gyveną lietuviai pirmą kartą užsiinterasavo Mažąja Lietuva man pirm dviejų metų atsilankius Suv. Valstijose — tada jie pradėjo kalbėti apie ten gyvenančių viengenčių reikalus, butent, apie tautiškus reikalus tos žymios dalies lietuvių kuno. Važinėjant tuokart po lietuvių kolonijas, gan tankiai patirdavau, kaip mažai Amerikos lietuviams buvo žinoma Mažoji Lietuva ir ten esančių lietuvių tautiniai reikalai. Man šiektiek nušvietus musų, t. y. Prusijos lietuvių, vargus ir kovą su galinga germanizacijos jiega, radosi nemaž atjaučiančių, kurie pasiryžo gelbėti savo brolius nuo pražūties, t. y. galutino ištautėjimo.

Aš tuomet viešuose susirinkimuose trumpai išdėsčiau, kaip politikinį, taip ir tautinį lietuvių stovį Mažojoje Lietuvoje. Čion gi, šitame straipsnelyje, užganėdįsiu nors keliais sakiniais paminėti apie tas permainas, kokios įvyko tenai laike tų dviejų metų. Plačiau gi apie tą pasistengsiu pranešti gerbiamiems Amerikoje gyvenantiems tautiečiams viešuose susirinkimuose gyvu žodžiu. Taigi, labai geistina, kad visi, kam rupi lietuvių tauta kam rupi musų tautiškas atgijimas, neatsisakytų atsilankyti panašiuose susirinkimuose ir paremtų mano darbą savo užuojauta.

Pirmiausia kaslink politikos. Keletą metų atgal Mažosios Lietus lietuviai buvo susitvėrę savo rinkimo draugijas, kurių vienu iš svarbiausių tikslų buvo išrinkti tikrus, tautiškai susipratusius, lietuvius atstovus parlamentan, kad jie ten išreikalautų sugrąžinti lietuviams atimtas teises.

Vienok lig šios dienos neprisiminė apie šį svarbų tikslą nei vienas lietuvių išrinktas atstovas. Bent neprisiminė ant tiek, kad butų aišku, jog jis lietuvių vardu to reikalauja. Neprisiminė todel, kad išrinktieji buva ar tai tautiškai negyvi, be jokio savo tautai atjautimo, arba buvo tikrais vokiškos valdžios šalininkais (kaip tai dabar yra kun. Gaigalaitis ir valdžios patarėjas d-ras Steputatis), kurios vienintėlis troškimas yra sugermanizuoti lietuvius, vadinas, — tautiškai juos nubengti. Tas, rodos, pakaktinai paaiškina, kad nebuvo galima laukti tokiame atvejyj gerovės iš ten, kur nuspręsta lietuvius, kaipo tokius, galutinai panaikinti.

Antras dar dalykas tame, kad lietuvių vadai įtikėjo vokiškų partijų viliojimams ir ar tai su viena arba antra partija rinkimų laike susidėjo, o jų atstovai prisiglaudė prie vienos ar kitos vokiečių partijos. Ir tokiu budu jie nei menkiausios naudos neatnešė savo tautai. Labai griaudu matyti, kad tuli vadai veidmainingu budu išdavinėja savo brolius skriaudėjams ir visokiais budais juos stengiasi įtikinti, kad vien tik jų gerovei tarnauja.

Aiškiai pasirodo, jog lietuvių didžiuma Maž. Lietuvoje yra be mažiausio politiško subrendimo. Nes kitaip juk negalėtų keletas veidmainių arba jokios sąžinės neturį žmonės juos už nosies vedžioti.

Dabar dirstelkime ant tautinės dirvos. Tuomet pranešiau, kad didžiuma lietuvių jau tais nesijaučia. Kita dalis tautišką klausimą tiktai išdalies tesupranta. Tuli galvoja, kad ko čia mums reikia savotiškumo, — juk kas kur geriau kumietauti, negu buti savistoviais, nors ir menkais savininkais. Kiti vėl nori buti kuogeriausiais vokiečiais ir šale to, tartum iš malonės, dar lietuviais. Pirmiausiai jie stengiasi gerbti viską, kas vokiška, o paskui, kada niekas negirdi-nemato, pasigriebti lietuviškumo.

Šitą nuomonę palaiko visa išgale pirmiausiai laikraščiai. Tai yra laikraščiai, išeinanti lietuvių kalboje. Yra jų tenai keletas, kaip antai: **„Lietuviška Ceitunga"** Klaipėdoje, **„Nauja lietuviška Ceitunga"** ir **„Tilžės Keleivis"** Tilžėje, **„Konservatyvų Draugystės Laiškas"** Prekulėje ir **„Apžvalga"** Klaipėdoje. Pirmieji trįs leidžiami vokiečių biznio del ir stengiamasi su jų pagalba patraukti lietuvis savo pusėn. Paskutinieji du leidžiami lietuvių, bet „K. D. Laiškas" — tai stačiai valdžios remiamas, nes gauna metinę pinigišką pašalpą, už ką jis kuoaršiausiu budu eina prieš visą lietuvių tautinį krutėjimą. Tas tai visiems lietuviams yra aiškus dalykas. Bet kitaip stovi dalykai su „Apžvalga". Čionai yra labai gabus sugalvojimas vokiečių konservatyvų partijos. Savo laiku, kaip aš pradėjau išleidinėti „Birutę" ir ją platinti lietuvių tarpe, tai tie vokiečių konservatorių šalininkai stengėsi kokiu nors budu užkirsti tam kelią. Matydami, kad „Birutė" yra grynai tautiškas laikraštis, kuris nenori tarnauti jokiai vokiečių partijai, pasiryžo ir jie išleidinėti naują laikraštį. Idant lietuvių didžiuma neperprastų tą paslėptą tikslą, tai jie stengės surasti keletą įtekmingų žmonių, kurių vardu ir suorganizavo laikraščiui leisti bendrovę. Kiek yra jau šiandien ištirta, tai tam pavedė ta vokiečių partija nemenką kruvą pinigų. Jos pakraipa nuo pat pradžios buvo grynai vokiškai-konservatyviška, ir dažnai kuoaršiausiai kovojo prieš „Birutę". Tuo jų sumaningu sugalvojimu ne vienas lietuvis liko patrauktas jų pusėn, nes laikraštyje dažnai pabrėžiama, kad tai **„pačių lietuvių leidžiamas laikraštis"** ir jį privalo skaityti visi lietuviai. Vienok tikrų prenumeratorių teturi vos 500. Nežiurint netikusios lietuvių kalbos ir vokiškų raidžių, jo pakraipa tai nei maž nesiskiria nuo kitų tos rųšies laikraščių. Beje, iš vieno atžvilgio tai šitas laikraštis gana kenksmingas lietuvių tautiniam krutėjimui, — butent, savo veidmainiškumu.

Palieka tiktai vienintėlis grynai tautiškas laikraštis „Birutė". Apie jos pakraipą, rodos, nereiks man gerb. tautiečiams aiškinti. Kadangi dabar visi tie laikraščiai klaidina ir ištautina lietuvius, tai reikia butinai stengties dar energiškiau varyti pradėtą darbą. Tam tikslui yra reikalinga, kad „Birutė" įgytų Prusų lietuvių tarpe vis didesnę įtekmę. Butų labai geistina, kad „B." galima but išleidinėti vieton vieno karto į savaitę tris arba keturis kartus. Visi anie laikraščiai, išėmus „Apžvalgą", eina tris kartus į savaitę. Jeigu nebutų galima „B." taip dažnai išleidinėti, kaip anuos, tai nors reiktų ją žymiai padidinti. Tiktai taip veikiant bus pasekminga kova.

Aplamai imant, tai reikia pripažinti, kad tautinė idėja tarpe lietuvių Maž. Lietuvoje bėgyje tų dviejų metų žymiai sutvirtėjo. Vienas iš žymiausių apsireiškimų — tai jaunuomenės prisidėjimas prie tautiško krutėjimo. Susitvėrė po visą Maž. Lietuvą 14 draugijų, kurių sąnariais esti jaunikai čiai ir mergaitės nuo 15 iki 25 metų amžiaus. Tulos draugijos turi apie 30—50 sąnarių. Jos tai ir stengiasi auginti grynai tautiškus jausmus. Jau iš to atžvilgio yra malonu tą apsireiškimą paminėti, nes **kieno jaunimas, to ir ateitis!** Toliau, tos visos draugijos, susiglaudusios į vieną organizaciją, stengiasi dar daugiau sudrutinti savo jiegas. Žodžiu, geras žingsnis jau yra padarytas pirmyn, ir dabar reikia tiktai kuodaugiausiai stengties varyti agitaciją tarpe to Maž. Lietuvos lietuvių jaunimo, idant eilė kovotojų kas metą padidėtų. Iš kitos pusės taippat nesnaudžiama. Vokiečių valdžia, sukrutus mums dirbti musų jaunimo tarpe, subruzdo visur, kiekviename bažnytkiemyje, organizuoti visą jaunimą į tam tikrus draugijas. Jie turi daugybę apmokėtų darbininkų, ir visi valdininkai remia ant kiekvieno žingsnio tą jų vokietinimo darbą. Mums to truksta — juk visur reikia darbininkų ir, svarbiausiai, pinigų. Todelei reikia kokiu nors budu stengtiesi įgyti, kaip vieno, taip kito, idant galima but pasekmingiau vesti kovą galutinam laimėjimui.

Trumpai suglaudus mano išdėstymus, galima keliais žodžiais pasakyti, kad politikinis lietuvių judėjimas nieko nenužengė pirmyn, bet tautinis susipratimas yra žymiai padidėjęs. Nors yra viltis, kad ir politikinis susipratimas ateityje augs, nes jau iškila šen-ten vis daugiau balsų, kurie reikalauja sutvėrimo naujos lietuvių partijos su tinkamai aiškiu, kuodemokratiškiausiu programu. Butų labai geistina, kad išsipildytų šiandieniniai musų troškimai artimiausiame laike, t. y., kad vis daugiau ir daugiau glaustusi po Lietuvos vėliava, nuo kurios žiba viltinga ateitis, butent **„Lietuva lietuviams!**

Jonas Vanagaitis,
„Birutės" leidėjas

P. S. Visais reikalais kreipkitės šiuom adresu:

Jonas Vanagaitis,
c. o. V. Daunora,
229 Bedford ave., Brooklyn, N. Y.

IŠ LIETUVOS PADANGĖS.

Mariampolė. Šis kampelis skaitosi dabar lietuvių sostine. Ir ištikrųjų. Jis yra toj dalyj Lietuvos, kur tautiškumas ir kultura daugiau pakilę. Čia sodžiuje niekur nerasime jokį ištautėjusį lietuvį: visi palinkę prie to, kas lietuviška. Tas pats pastebima ir pačiam miestelyje. Dešimtį metų atgal da čia buvo visur užponavojus lenkų dvasia, lenkų kalba. Pats inteligentai-lietuviai ir tai tarp savęs lenkiškai kalbėdavosi. Dabar jau kas kita: visur skamba lietuvių kalba; vis daugiau ir daugiau atsiranda krautuvių su lietuviškais parašais. Yra nemaža krautuvių ir pačių lietuvių, žinoma, stambiausioji iš jų „Žagrės" krautuvė. Daugiau susipratę lietuviai nelabai lanko tokias krautuves, kur nėr lietuviško parašo.

Čia centras daugelio draugijų, kaip: „Ukinikų Draugovės", „Žagrės", „Žiburio" ir „Gabijos", muzikos, literaturos ir dramos draugijos. Kaslink jų veikimo, tai geriausiai veikia „Ukin. Draug." Tai mes galime rasti ant kiekvieno puslapio „Lietuvios Ukininko" priedo „Žemės". Skyriai „Uk. Dvės" vis dauginasi ir dauginasi. Paminėsiu da šį-tą apie „Gabiją". Jau daugiau, kaip metai, kuomet ji susitvėrė. Visi ja džiaugėsi: susivienijo dviejų pakraipų žmonės, ėmė rupintįes vakarais. Iškarto nesimatė jokio partyviškumo. Pra ėjus metams, kuomet išrinko valdybon visus pirmeivius, klerikalai subruzdo. Pirmeiviai sutiko įsileisti du klerikalu valdybon. Klerikalai sutiko. Paskyrė susirinkimą. Dienoj susirinkimo priėjo, prigužėjo mergelių, moterėlių pilna salė. Na, ir ėmė rėkti mergelės, moterėlės, žinoma, ne iš savo gudrumo, kad pirmeivių visai nereikia, mat, nenorėjo, kad kazokai jas kapotų nagaikomis, kaip laike sukilimų. Pamatę pirmeiviai, į ką čia taikoma, atsisakė iš valdybos ir visi išstojo iš draugijos. Čia kunigai griebėsi jau paskutinio įrankio, koks jiems tik ir tiko. Pirmiau kovojo su pagalba spaudos, paskiau agitacija, pagalios — davatkų. Ir liko draugijoje dailės „žinovai." Ir kas dabar toj draugijoj nesidarbuoja...

Vasaros laike Mariampolėje nestigo vakarų. Du surengė „Gabija" ir du burelis išstojusių pirmiau iš draugijos, vedant A. Ješmontai. Klerikalai užpuldinėjo pirmeivius, kad jie atkalbinėje savo pusėn daimininkus. Faktais neišrodė nes nieko panašaus nebuvo. Klerikalai, tiesa, statė visokias kliutis, kad tik šitie nesurengtų vakarą: nusamdė miesto salę visiems metams ir pats užgrobė svarbiausias šventes; atkalbinėjo daimininkus, pasakodami, ir kad pirmeiviai surinks pinigų ir išleis dieviškų kningų (taip sakydami norėjo atkalbėti vieną gerą basą V.; viena poniutė net „fundijo" savo giminaitei, kad tik neitų dainuoti pas pirmeivius). Neverta minėti, kaip apvertindavo klerikalai pirmeivių vakarus. Apie tat galima rasti „Šaltinyje". Tik stebėtina, kuomet pirmeivių vakaras, pilna salė inteligentų; kuomet klerikalų, kaip kokį tik pamatysi; klerikalų laikraščiai pas mus visai blogą vardą turi, labiausiai „Šaltinis". Jau tie jų tušti riksmai-poteriai ant tiek visiem įgriso, kad net ir kaimiečiai nenori juos imti rankosna. Skaičius ėmėjų pirmeiviškų laikraščių vis auga ir auga, klerikališkų gi puola.

Moksleiviai pasidalinę į dvi dali: aušriniečiai ir ateitininkai — „Naujintojai visko Kristuje". Kiekvieni atskiriai veikia. Santikiai pereitais metais buvo pablogę. Ateitininkai užkabinėdavo aušriniečius, pravardžiuodami juos bedieviais, pirmeiviais. Aušriniečiai norėjo susivienyt, bet ateitininkai nesutiko. Šiemet santikiai geresni, reikia tikėtis, kad da pagerės. Aušriniečiai rimtesni savo veikime.

Ateitininkai, išskėlę obalsį „Atnaujinkime viską Kristuje", tik plėtoja savyje fanatimą, egoizmą. Visiems gerai žinoma, kas tai per ligos, per tai praktikoj jie visai ką kitą parodo.

Turiu pranešti Amerikos lietuviams, kurie išėję del politiškų dalykų, kad atsargiau žiurėtų į grįžimą Lietuvon. Kaip visiems žinoma, pas mus amnistija tik del numirėlių, gyvus gi visus politiškus prasikaltėlius areštuoja ir tupdo šaltojon. **J. Dagilis.**

30—VIII—13.

L. S. D. A. PIRMININKO PRANEŠIMAS.

Gerbiamieji atstovai!

Šiemet šin Laikraštininkų Suvažiaviman negaliu pributi. Neleidžia man svarbieji reikalai iš namų iškeliauti. Tečiau mano siela visgi Suvažiavime randasi, nes aš, kaipo tų Suvažiavimų iniciatorius, paeiliui visuose trijuose Suvažiavimuose ėmiau dalyvumą ir darbavausi sulig savo išgalės, ty. tiek, kiek suspėjau ir galėjau. Ačiu gerbiamiems laikraštininkams du metu išbuvau Lietuvių Spaudos Draugijos pirmininku. Turiu prisipažinti, kad mažai tegalėjau Spaudos Dr-jos labui nuveikti, tečiau pasidėkavojant sumaniam ir gabiam dabartiniam Spaudos Draugijos raštininkui, visgi šis-tas L. S. Dr-jos reikaluose atlikta. Nors nekurie nenuoramos musų tėvyniniai retkarčiais pašiepia, kad „Kataliko" leidėjas tuos Laikraštininkų Suvažiavimus sumanęs kokiems tai asmeniniams tikslams, tečiau šiandien visi mato, kad tie Suvažiavimai neduoda sumanytojui jokio pelno, atpenč, jie šiais laikais ne tik tobulina musų laikraštiją, bet dar daugiau kulturina musų visuomenę. Ir šiandien su visais gerb. Laikraštininkais turiu pasidžiaugti, kad iš to musų pirmutinio Brooklyn'o Suvažiavimo išdygusi Lietuvių Spaudos Draugija Amerikoje jau teikia vaisius, ypač vienybės ir rimtumo vaisius tų laikraščių, kurie priguli prie minėtos L. S. D. Am. Šiandien tarp visų tų laikraščių viešpatauja kuopuikiausioji harmonija. Nėra pavydumo, nėra užsipuldinėjimų. O toksai laikraščių stovis

J. SEINIUS.

KUPRELIS

Apysaka.

— Nenorės jie. Nelaimins. Nekenčia tavęs.

— Tai patsai Dievulis. Jo geresnis palaiminimas.

— Reikia, kad tėvai pirma. Visados taip.

— Nek. Dievas pirma, paskum jau tėvai.

— Bet kunigas nesutiks, neleidžiant tėvams.

— Sutiks, aš tikrai žinau. Šnekėjaus apie tat.

— Kažin... Žmonės vėl pradės loti. Paleis savo liežuvius.

— Spjauti ant jų. Palos ir sustos, kaip matys, jog nebijova.

— Nežinau... — svyravo. — Gali pasisibaigti blogai.

— Ber galiva tai ppadaryti, kad niekas nežinotų, — inkalbinėjau.

Nežinotų, — inkalbinėjau.

— Kaip gi taip?

— Gi nueisiva pas kunigą, užsirašysivą ir paprašysiva, kad jis išsiųstų dispensą pas vyskupą. Nereikės nei užsakų. Ateis dispensas, nueisiva kokią naktį bažnyčion, kunigas ir surišmudviem rankas. Paimsiva du ištikimu liudytoju, kurie niekados neišduos tos paslapties. Ir viskas. Tu gi po vinčiaus pareisi sau, o aš sau. Galėsi tyliai gyventi pas savo tėvus. Paskum, kada jiedu bus geru, kada suminkštės jų širdis, pasakysi tikrą tiesą ir su jų palaima pereisi į mane. Taip geriausiai...

Maniau, kad tasai manosumanymas iškarto jai patiks. Bet ji, da man pasakojant kraipė galvelę, pabaigus gi, atsakė:

— Tai kokios tenai bus vestuvės be jokios grožės, be iškilmės, be jokio daikto ir da naktį! Nei šis, nei tas.

— Ką gi aš padarysiu? — nuleidau balsą. Ir tolima-tolima ji man tuomet pasirodė. Visai pasiekti jokiuo budu negaliu.

Pasergėjo ji tat. Raminti mane ėmė:

— Palukėk da, broleli. Aš nuo tavęs nepabėgsiu. Visviena tu mane rasi. Anksčiau ar vėliau. Žinok, jog ilgiau siutas, stipresnis esti... Palaukiva da rudens, gal da tėveliai sutiks, gražiai mudu palaimins. Žmoniškiau viskas bus. Mums patiem bus geriau.

— Kad labai ilgai... — pradėjau daužyti lazdele pievą.

Staigu žvilgterėjau į vakarus, į sėdančią saulę, tarytum norėdamas atspėti tenai ką. Ji didelė, raudona skendo į tirštai pakilusius rukus. Kaskartą darėsi didesnė ir matėsi silpniau.

Paskendo-prapuolė.

Toje vietoje ištriško didelės-smarkios kraujų srovės. Nudažė rukus, nudažė debesius. Visas dangus pasruvo tuose kraujuose. Rodėsi nuplauks jie nuo dangaus ir visą žemę užtvins.

Ir paraudo pievos, miškai, ežero paviršius, kalneliai.

Krumų lapeliai rodėsi kraujo persisunkę ir bailiai-graudžiai tarp savęs šnabždėjo, tarytum skundėsi kam, pagalbos kieno meldė.

Man šiušu pasidarė. Plaukai ant galvos atsistojo.

Nusigandęs nutvėriau ją už rankos:

— Žiurėk, kodel taip viskas raudona?! draskys.

— Tikrai raudona, — atsistojo. — Bet tai prieš didelį vėją, — nusiramino. — Pamatysi, koksai rytoj bus smarkus vėjas, kad net medžius su šaknimis raus ir stogus

— Negali buti, — abejojau.

— Tikrai.. Uh! kaip baisu, lac prieš kokį karą. Man patinka, kaip visur raudona-raudona... Dangus daiktais skaisčiau raudonas, daiktais tamsiau. Ir ant žemės taip-pat. O žiurėk, klonįs, grioviai tai net tarytum kraujo pilni.

Pažiurėjau. Atsigrįžau tuojau. Akis nukreipiau į rytus. Tenai kilo didelis, juodai-raudonas, kaip milžinas koksai, nakties šešėlis.

— Einava jau namon, — atsikreipiau į ją.

— Einava, — sutiko.

Po truputį, nei nepamatėva, visas raudonumas dingo kažin kur, išnyko.

Eidamu pakraščiu ežero žiurėjova į jo užstingusį paviršių. Nuo vandens kyla baltas, kaip šimtamečio senelio barzda, rukas ir graži-šveIniai tiesiasi pievomis.

Vakarų aušružė išblyško, atslugo; paliko vien kaip juosta, atausta neaiškiomis varsomis.

tankiau ir tankiau mirkčiojo. Gausiau siunčia vis plačiau ir plačiau. Nuo jo skilaplvšta maži sklypeliai ir greitai bėga priešakin. Tarytum burys mažų avinėlių. Štai uždengė jie saulę. Aptemo visur. Liudna pasidarė. Skregždės smarkiau paženiu nerstosi. Šona nusmuko, toliau nubėgo. Saulelė vėl nušvietė. Meiliai ir švelniai taip. Glosto-ramina visus.

Pyksta debesis. Murma piktai. Pasistiebė augščiau ir saulelę pagriebė. Nebeužšvis daugiau.

Gilian akimis siekiu. Bet juoda-nalšo ir tenai. Ir tenai saulelė nešviečia. Visai praŽuvo. Tai prażudė ją...

Malunas smarkinasi. Urzgia-dunda sau-to ratais. Sutrinti-sutriašk inti ką stengias. Bet kieta labai. Neingali. Ir greičiau-skubiau savo rankomis mosuoja. Švaisto vien ir švaisto.

Vakarų aušružė išblyško, atslugo; paliko vien kaip juosta, atausta neaiškiomis varsomis.

Žvaigždytės dygo kita po kitos. Vis tė spinduolėlių dangaus bedugnėn.

— Ar tai tiesa, kaip kningos rašo, tos visos žvaigždytės esą tokios pačios saulės, kaip ir musiškė? Kitos ir didesnės. Rašo, jog apie jas visas esą po keletą planetų-žemių, ant kurių žmonės gyveną. Vienur tokie, kitur kitoniški. Begalo protingi ir da daug kartų menkesni užu mus. Ar tiesa?

— Beabejo tiesa, — patvirtinau. — Mirusiųjų žmonių sielos skraidžioja nuo tų planetų, nuo menkesnių vis ant geresnių. Gal ir mudu mirę pereisiva ant kitos, geresnės, pakliusiva ant kokios tolimos žvaigždytės. Tenai busiva kitokie, negu čionai, protingesni ir laimingesni. Nekęsiva tokio vargo, tokių persekiojimų.

— Labai butų gerai!—nusidžiaugė Kazytė.— Gal tenai tu nebebutumei kuprotas ir aš bučiau da gražesnė?

— Žinoma, žinoma! —laimingai nusišypsojau.

— Tai butų gera, tai butų gera. Aš ir dabar norėčiau pamirti ir nuskristi ant anos tai žvaigždytės, kuri taip šviesiai, nemirkščiodama žiba, — parodė į vieną aiškiausią.

— Nuskrisiva kada-nors, pasieksiva ją, bet da pirma reikia ant šitos žemelės pagyventi, reikia ant jos kuo galima pasidžiaugti.

— Kad čia džiaugsmo maža. Vis netaip ir netai. kaip tu žmogus svajoji ir lauki...

— Eiki už manęs. Dviese linksmiau bus. Dviese džiaugsivos ir dviese liudėsiva. Vis lengviau, — priminiau vėl.

— Lengviau. lengviau... Bet da truputėlį pakentėti reikia... Juk vasarą taip gražu, tokios puikios naktįs... Rudenį... rudenį... — pakėlė galvelę į dangų, yt viską užmiršti stengdamosi. Rodosi, kad įmanytų pasikeltų, nuskristų tenai. Čia ją spaudžiasi. Ir kas. Begalo nuo jo pasiliuosuoti norisi.

Priėjova prie kiuono. Ties svirnu matėsi ratai, parvažiavusių iš atlaidų Gervydžių.

— Tėvai jau parvažiavo! — nustebo nusiminė Kazytė. — Nerado manęs namie, bus man! Sudieu! Aš greičiau lėksiu, — skubiai perlinė per tvorą ir pasileido riščia per visą klouną.

Sugrįžau da į ežerą. Daugiau valandos vaikščiojau nieko negalvodamas. Per tą šneką krumuose mestas mano širdin grudas vaiskiai augo ir plačiai skleidė savo dygius lapelius.

Vaidentuvėje stovėjo kruvinas saulėleidis ir kaskartą baisiau vis atrodė. Bijojau jo, užmiršti jį stengiaus. Tarytum pranašavo man...

XXVI.

Kuprelis nutilo. Nulenkė galvą, pasirėmė rankomis ir žiurį į savo kojas; bet, rodosi, koju nemato, o siekia akimis kažin kur kitur, toliau.

Ir viską tenai aiškiai regi...

Smarkiai pašoko, lyg atsiminęs ką. Išėjo.

Pirėjęs į langą, prisispaudžiau į jo stiklą.

Matau, kaip kila, auga po truputį užu beržyno juodas debesis. Savo sparnus kečia vis plačiau ir plačiau. Nuo jo skilaplvšta maži sklypeliai ir greitai bėga priešakin. Tarytum burys mažų avinėlių. Štai uždengė jie saulę. Aptemo visur. Liudna pasidarė. Skregždės smarkiau paženiu nerstosi. Šona nusmuko, toliau nubėgo. Saulelė vėl nušvietė. Meiliai ir švelniai taip. Glosto-ramina visus.

Pyksta debesis. Murma piktai. Pasistiebė augščiau ir saulelę pagriebė. Nebeužšvis daugiau.

Gilian akimis siekiu. Bet juoda-nalšo ir tenai. Ir tenai saulelė nešviečia. Visai praŽuvo. Tai prażudė ją...

Malunas smarkinasi. Urzgia-dunda savo ratais. Sutrinti-sutriašk inti ką stengias. Bet kieta labai. Neingali. Ir greičiau-skubiau savo rankomis mosuoja. Švaisto vien ir švaisto.

Sugrįžo Kuprelis.

— Vėjas didinasi, — burbterėjo.

Dureles uždarė-užrakino, kad lyg kas neineitų-neinsiveržtų. Bangu dabar.

Vėl apsakinėja. Ir, rodos, mato visa tat. Aštriai įsispaudė vaizdai tie atmintin. Juk meilė juos pagimdė. Branguys ir malonųs užtatai. Bet ir kankina kai-kada baisiai. Kad ir užmiršti stengies, neužmiršį.

— Sekminėse einu aš iš bažnyčios per miestelį, kaip visados. Nors pirmai, nuo Velykų, eidavau kur-nors aplinkui; nenorėjau, kad pamatytų. Dabar jau nieko nebojau. Mano, mat, nameliai prieš bažnyčią kitoje pusėje kelio stovėjo.

Pamačiau ją tarp žmonių. Pirmą da kartą. Prieinu arčiau. Su kokiuo tai berniuku linksmai šnekasi. Berniokas augštas, gražus, su užraitytais geltonais useliais. Girdžiu, da arčiau priėjęs, šneka rusiškai!

— Gal man taip rodosi? — galvojau.

Žmonės apie juodu tankiu ratu apstoję. Atidžiai klausosi, tarytum kiekvieną žodį gaudo.

— Kas tat butų?! — nusiminiau.

Prilindau ir aš į tą ratą. Įsiskverbiau į ji. Žvilgterėjo į mane keletas išpadilbų. Kiti nei nepasergėjo, vien į juodu turėjo akis indelbę.

Rusiškai! Ir ji rusiškai šneka!

Stengiausi ausį atkišti, kad tikrai-tikrai išgirdus. Rusiškai, rusiškai!

Mano Kazytė, mano mylimiausioji Kazytė su kokiuo tai burlioku rusiškai šneka!

Tarytum kas liespna į mane paputė. Negalėjau jau ilgiau klausyti. Pro žmones, stumdydamas juos alkunėmis, bėgau namon.

Iš tokios gražios, iš tokios puikios ji man taip jasirodė bjauri-šlykšti, kad net galvoje svaigo. Ir ji taip, kaip ir kokia burliokė, kraipo lupomis, supa-mataskuoja rankomis.

— Nei truputėlio nepaėsi į lietuvaitę! Tikra burliokė, tikra burliokė! — tariau.

Vienok pribėgęs į savo grinčią da stapteréjau, da delnu prisidengęs pažiurėjau, ar tai tikrai ji, ar neapsigaunu aš. Ji! Ir da tokia linksma, tokia lipšni su juo!...

Inėjęs kambarin iš pykčio nežinojau kas daryti. Trankiau kėdes, blaškiau knin gas. Atėjusių mergaičių chorą pavariau be jokių paaiškinimų.

— Eikit sau šiandien namon. Nenoriu jusų mokinti, — pasakiau sėsdamasi prie fortepijono.

Nieko neatsakė, tiktai viena į kitą įstabiai žvilgterėjo ir išėjo.

Pašokau nuo fortepijono. Ėmiau smarkiai žingsniuoti iš kampo kampan. Paskum atguliau lovon, įspaudžiau galvą pagalvin, prisiminiau visą, ir iš akių ištryško karčios ašaros. Nubėgę skruostais, suvilgė juos. Krutinė rodėsi plyš.

Keletą šventadienių nebežiurėjau į ją nuo viškų. Nebekreipiau nei ton pusėn.

Nekenčiau jos, kaip galėdamas nekenčiau.

Ir ar tu žinai, kas yra mylimą žmogų nekęsti? Didžiausias priešas biauriausiais savo darbais nesukels tokio pykčio, tokios neapykantos, kaip mylimas, brangus ir artimas sielai žmogus vienu žodeliu, vienu netikėtu nužengtu žingsniu. Tu jo nekenti taip, kad net tavo širdis į kąsnelius draskosi. Kad, rodosi, įmanytum, tai padarytum jam ar pats sau galą...

Iš savo tarnaitės sužinojau, kokio tai paukščio esama to ruso.

Jis buvo tas-pats pirmasis Kazytės mylimasai, apie kurį ji man Raganakrumyje apsakinėjo. Baigęs mokytojų seminariją, kokį laiką mokytojavo; bet paskum metė tą darbą, nuėjo raštininkauti. Teko net Sarapulin, Viatkos gubernijoj. Pirmai buvo čia, musų krašte; bet prasilakęs ir pridirbęs begalę šunybiu, turėjo greitu laiku išsinešinti tenai. Ištenai tai ir atvažiavvę į savo tra Skruzdynų raštininką, taip-pat metusį mokytojavimą, kad su jo pagalba vėl kur-nors čia prisimezgus.Sarapulyj mat neplaukia degtinė upėmis. Čia gi jos kiek nori. Nes lenkties nereikia, yra kam pasemti.

Rado čia ir savo pažįstamą, jau suaugusią ir pilnoje jaunystės gražybėje žydinčią mergaitę. Prisiminė praeitis, karšti vyriadėjimai. taigi ir ėmė dabar sulig jų elgties. Vaikščiodavo su su Kaze visur, nueidavo vakaruškosna, kur ji pirmai nei kojos nekėlė. Vaikščiodavo kartu su jais ir Skruzdynų raštininkas, jo draugas.

Visas miestelis, visas sodžius vėl pradėjo šnekėti apie ją, vėl išsižiojo. Deltog ne taip baisiai šmeižė, kaip su manim, tarytum jai taip jau ir galima, tarytum ji jau visai puolusi, apie kurią ir šnekėti nebėra ko.

Jeigu su manimi susitikdavo kada, tai šonu praslinkdavo, o jei išsukti nebuvo kur, tai užkalbindavo keliais šaltais žodeliais, kaip paprastą pažįstamą ir vėl toliau skubindavo. Sulaikyti ilgesniam pasišnekėjimui negalėdavau: stigdavo man žodžių ir gerklę lyg su virve kas užrišdavo. Ir aš pats vengiau su ja susitikti. Nenorėjau ir nemalonu buvo. Rodosi, kad nei nematyti.

Susitikus tiktai skaudžiau darydavosi. Maėiau, kad tas puikus, skaistus veidelis, skaidrios akelės,kurios man taip tirpino-žavėjo, žavės dabar ji, išdykusį žmogų. O gal ir ji jų nematys? Gal ji kitą ką trauks... Ir tai prie jos, prie jos!...

— Gal jau ne vieną jis suėdė, ne vieną pražudė-sutrynė. Nejaugi sutrins ir ją, tą nekaltą-jauną žiedelį?!...

— Kaip ji buvo susirišusi-susiliejusi su manimi! O dabar skiriasi-plyšta nuo manęs. Palieka krauju pludančias žaizdas. Kas sugydys jas?! Kas kraują suturės?!...

XXVII.

Sapnuodavau vienok ją gražiai. Sapnas dabino viską. Lyg praeitį į ateitį traukė. Ir nubusti nesinorėjo. Sapnuoti ir sapnuoti visados...

Kartą sapnuoju. Kitoks jau sapnas buvo. Ne tie, pirmieji.

Ateina ji naktį pas mane, gražiai-baltai apsitaisiusi. Rutų vainikėlis ant galvelės. Tiktai jau nuvytęs.

Meiliai nusijuokusi, prašo kad pagročiau.

— Tiktai gražaus-gražaus ką-nors.

Atsisėdau. Groju. Kaskartą gražesnius ir gražesnius dalykus. Valandą, kitą, trečią ir penktą. Ji žiuri, šypsosi, veideliai skaisčiai raudonuoja, akutės, kaiu žvaigždelės, spindi. Bet visą ją lyg koks rukas, lyg koks plonas vėratinklis dengia. Nematomas, šaltas toks.

Paskum priėjo į mane, apskabino-suspaudė, pabučiavo smarkiai, bet šaltos lupos, ir atsitraukusi duoda ranką:

— Sudievu! brolel.

— Kur eini?! — nusigandau.

— Kitur einu. Gana jau. Pas tave pasikeminėjau. Užteks. Toliau dabar reikia. Tik kelias ten ne toksai, — nuliudusi užbaigė.

Atsiklaupiau prieš ją. Sudėjau rankas. Meldžiu:

— Da pabuk. Nors truputėlį, nors vieną dienužėlę. Aš tau pagrosiu.

— Kad tavo groja vis ta pati. Ir tu tas pats... Einu jau aš, — pasukė į duris. Išėjo.

Išsekiau ir aš paskui. Tylėdamas einu.

Priėjova gilų bekraštį ežerą. Kazė ir eina tiesiai per jį. Brenda paviršiumi. Neskenda.

— Kur eini?! — surikau.

Ji nieko neatsakė. Nužjo-nubrido.

Noriu ją vyties, iš vietos negaliu pasijudinti. Šaukti pagalbos, žodžio neištariu, tarytum žadą užkandau.

Priėjo jau ligi vidurio. Staigu iš anos pusės milžinas vandens kalnas pakilo. Tiesiai prieš ją voliojas-ritasi. Bangos aplinkui putoja-šniokščia. Grįžta atgalion, bėga nuo jų. Bet kalnas užtiko, susukė verpetan ir grumia gelmėsna...

Aš išsiveržiau iš vietos, bet jos jau nebuvo. Vien kalnas su paviršiumi skleidėsi lygiuos.

Nubudau ją šaukdamas:

— Kazyt, Kazyt! Sugrįžk, sugrįžk!...

Nuo tos dienos, nuo mano širdies juodo užd anga nuslydo. Turiu ją gelbėti, ją iš burlioko nagų. Ji mano!

Kitą dieną išėjau vedamas nežinomo jausmo, jieškoti josios. Ėjau kaip žabalas, nežinodamas nei kaip einu, nei kur.

Meilė prie jos vedė.

Beeidamas pakluonin, — brangus tai man kelias buvo! — pamačiau ją pakraštyj ežero baltarubius bevelėjant.

— Prieisiu ir pašnekėsiu, — tariau sau automatiškai.

Priėjau iš užpakalio. Tyliai, ant kojų pirštų, kad nei nepasergėtų. Švelmus, mat, koks pasidariau.

(T. b.)

PRUDONAS

Pjeras-Žozefas Prudonas gimė sausio 15 d. 1809 metuose priemiestyje Bezansono miesto, Francijoje. Jo tėvu buvo prasčiokėlis-kaimietis, kuris jokiu budu negalėjo išmaitint savo šeimynos. Delei taip didelio neturto jis buvo priverstas tarnaut, o kiek vėliaus jis griebėsi net už bendorystės amato. Bendorystė jam visai nepasisekė, šeimyna ipuolė į dar didesnį neturtą, ir ant galo skolininkai pardavė ir ta sklypelį žemės ir paliko Prudono tėvą be jokio mažiausio turto. Iš šito vieno jau galima suprasti, kokia galėjo buti Žozefo kudikystė, kuriam nuo pat mažystės prisiėjo pažint, kas tai yra beturčio gyvenimas. Ne tik netartas, bet ir kitos aplinkybės buvo nemalonios, — mat, jo tėvams prisieidavo gan daug pykties su savo turtingesniais giminaičiais, kas darė nekokį įspudį ant kudikio.

Prudono tėvas buvo paprastu žmogum, bet užtai jo motina turėjo nenusileidiantį ir tvirtą budą, kurį Žozefas ir prigimė. Jis savo kilimu iš prastų kaimiečių net džiaugdavosi ir vieną kartą, kuomet jis buvo jau parlamente, net taip išsitarė: „Aš turiu 14 gentkarčių, kaimiečių pratėvių — raskite nors vieną šeimyną, kuri turėtų tiek daug gerų pratėvių.'' Prudonas labai mylėjo savo motiną ir net per visą savo gyvenimą turėjo prisirišimą prie jos.

Kudikystė jis praleido kaime tarp gamtos, liuosai ant tyro oro; mat, jis ganė bandą, bet kaip tik jam sukako 12 metų amžiaus, jo tas smagus gyvenimas tarp gamtos užsibaigė: jis tapo atiduotas tarnaut viešbutin.

Pasidėkavojant vieno netikėto pažįstamo protekėjai, jis pakliuvo į kolegiją, kurioje labai puikiai mokinosi, visuomet buvo pirmutiniu mokiniu nežiurint į tai, kad namon parėjus reikėdavo ruošt savo uždavinius tiesiog prie nepakeliamų aplinkybių. Jo tėvas neįstengdavo nupirkt jam mokslo kningas, nors mokykloje jis daug kartų buvo baudžiamas už tai, kad mokyklon ateina be kningų. Prie to viso namuose jam reikėdavo daug prigelbėti prie taip mažutėlės ukės. Jis čion pirmiausiai ir patėmijo, kaip gerai tiems, ką turtingi, nors visai negabus jo sądraugai; ir pas jį atsiranda didelis noras kaip-nors išbrist iš neturto slogos. Delto jis turėjo tik vieną kelią, butent — įgaut ant kiek galima daugiau mokslo ir su jo pagalba dasigaut pasisekimo gyvenime. Idant tą pasiekti, jis pradėjo skaityt visokias kningas, kurios tik pakliudavo į jo rankas, ir net nustebindavo savo žingeidumu vietinio knygyno prižiuritėjąs. Vienok daugiausiai į jo rankas pakliudavo dvasiškos kningos — mat, jų buvo labai daug, taip, kad jomis buvo užversti kningynai, ir todel tai jaunas Žozefas pirmų-pirmiausiai užsiinteresavo religijos klausimais. Jis daug mąstė apie įvairias religijas, bet galų gale išsirinko sau religiją. — katalikybę, kuri jį pilnai užgaėdino.

Prudonui kolegijos mokslą nepasisekė užbaigt, — neišteko turto ir, sukakęs 19 metų amžiaus jis pradėjo savistoviai gyvent iš savo darbo, kurį rado Bezansone kningų spaustuvėje. Šioje kningų spaustuvėje daugiausiai spausdinosi dvasiško turinio knin gos, ir tokiu budu jis ir toliau galėjo mokyties. Kaip tik tuom laiku jis užsiinteresavo biblija ir delei to jis pradėjo mokyties latynų ir senovės žydų kalbas; greitu laiku jis taip pramoko tas kalbas, kad liuosai galėjo jose skaityt įvairias kningas. Tuom tarpu spaustuvėje spausdinosi biblija latinų kalboje, kurios redaktorius buvo tulas Fallo, žmogus, matomai, gana gabus. Šitas Fallo ir užsiinteresavo Prudonu; mat, Prudonas, nors buvo ir paprastu darbininku, bet įstengdavo patėmyt latiniškame tekste paklaidas. Fallo su Prudonu susipažino, o paskui ir susidraugavo. Tai buvo pirmutinis žmogus, kuris Prudonui išpranašavo svarbią ir garbingą ateitį. Štai kaip jis rašė Prudonui: „Nežinrint į tamstos norą, tamsta neišvengtinai busi rašytoju ir profesorium; tamsta busi vienu musų amžiaus šviesunu, ir tamstos vardas bus garbe XIX metašimčio, kaip kad vardai Gassendi, Dekarto, Malbranšo ir Bekono yra garbe XVII metašimčio, arba kaip vardai Didro, Monteskje, Gelvecijaus, Lokko, Jumo, Golbacho yra garbe XVIII metašimčio. Tamsta gali daryti, ką tik nori: dirbti spaustuvėje, duot lekcijas ar išvažinoti į tolimiausį kaimą, bet vis vien tamsta neišvengsi savo likimo.'' Fallo gavo iš Bezansono akademijos mažą stipendiją, kurią jis pasiulė Prudonui jaja pasidalint, pamest spaustuvėje darbą ir pilnai pasišvęst mokslui, bet, ant nelaimės, tas nejvyko: Fallo greit numirė, ir tuomi pairo visi jų išdirbti planai. Ir vėl Prudonui prisiėjo spaustuvėse jieškot darbo po didesniosius pietinės Francijos miestus.

Už kiek laiko jis vėl sugrįžo į miestą Bezansoną ir su vienu savo draugu uždėjo mažą kningų spaustuvėlę. Bet vis jis nenustoja šviesties bei lavinties — jis skaitė įvairiausias kningas, nors be jokios sistemos; daugiausiai jis interesnojasi religijos klausimais, filosofija ir kalbžinyste. Šiuom pat laiku jis susipažįsta su keliais žymesniais žmonėmis ir pas jį visuomet jau atsiranda keletas gerų draugų.

1838 metais jis paraše savo pirmutinį veikalą: „Abelnos gramatikos bandymas'', kurį ir įteikė Bezansono akademijai, kaipo konkursinį rašinį. Už šį veikalėlį jis premijos negavo; akademija išrieškė nuomonę, kad, nors jo veikalėlis parašytas gana gabiai, vienok jame stokuoja mokslišk os metodos. Puikus stilius ir stoka abelno apšvietimo ant visados pasiliko jo ypatybe.

Kitais metais (1839) jis su dideliais nuostoliais uždaro savo spaustuvę ir parašo Bezansono akademijon meldimą, kuriame išpasakoja savo biografiją ir išrieškia tvirtą norą dirbt mokslišk oje dirvoje, dirbančiosios klasės naudai, melsdamas sušelpt jį, paskiriant jam stipendiją. Akademija po nekurio svyravimo paskyrė stipendiją apie 400 rublių į metus; tai buvo Prudonui didelė pagalba, kurios didelę dalį atiduodavo savo motinos užlaikymui. Dabar jis linksmai svajojo apie tai, kaip jis suteiks mokslą ir spėkas darbo žmonėms. Jis vienam savo draugui taip rašo: „Visi mane sveikina su tuom, kad aš galėsiu padaryt karjerą ir įgyt pagarbą ir augštą padėjimą, bet niekas mań nesako: Prudone, tu turi but atsidavęs bėdiniesiems, atsidavęs išliuosavimui nuskriaustųjų ir pasiryžęs šviest liaudį. Tavo broliai žiuri į tave. Jie neturi kuom tau atlygint, bet jų dėkingumas brangesnis už auksą. Kentėk ir mirk, jei prireiks, bet sakyk žmonėms teisybę ir stovėk už širatas.''

Prudonas su dideliu noru griebėsi mokyties historijos, filosofijos ir politiškosios ekonomijos. Už kelių mėnesių jis paraše veikalėlį ant temos: „Naudingumas švęst pirmadienį'', už kurį nuo Bezansono akademijos gauna auksinį medalį. Šiame veikalėlyje jau galima rast tas mintis, kurias jis plačiai išvystė vėlesniuose savo veikaluose.

Tuom pat laiku jis persikėlė gyvent Paryžiun, — tų 400 rublių jam čion pragyvenimui neištenka. Kartais del didelio nedateklaus jis net mąsto apie saužudystę, vienok moksło jis nepameta ir prie šitų tai aplinkybių jis parašo savo garsią brošiurą apie privatiškąją nuosavybę. Šiame veikale jis išanalizuoja (ištardo) visas privatiškosios nuosavybės teorijas ir gale prieina prie išvedimo, kad tiesa privatiškos nuosavybės ne kas kitas, kaip tik tas, kad nieko neduodant draugijai turėt įpaukas (pelną). Įpaukos gi atsiranda iš to, kad darbininkas bedirbdamas padaro daugiau, ne kaip jis gauna užmokesnio už savo darbą. Šitas tai viršadarytas dar bas ir eina savininkų naudai. Nuo šitokio saprotėjimo jau tik vienas žingsnis ligi aforizmo, kad nuosavybė yra vagystė. Šitas jo išvedimas apėkė visą pasaulį, nors Prudonas ir nebuvo pirmuoju kritiku, kuris kritikavo privatiškąją nuosavybę, žiurėdamas į ją iš šitos pusės.

Apart šio aštraus išsitarimo jis ir daugiaus aštrumų metė akisna tuometinės draugijos, kas pridavė jo raštams revoliucijonišką tendenciją, nors ištikrųjų Prudonas nebuvo revoliucijonierium nei politikoje nei socialinose klausimuose (jis buvo didelin socializmo priešu). Už šį veikalėlį Bezansono akademija norėjo sustabdyt jam stipendiją, o valdžia Lui-Filipo manė atiduot jį teisman, bet viskas pasibaigė gerai.

Kuomet pasibaigė stipendijos laikas, Prudonas pastojo už sekretorių pas vieną labai turtingą teismo narį del kurio ir parašė vieną traktatą iš jurisprudencijos. Didelis skirtumas pažiurų tarp Prudono ir jo darbdavio padarė tai, kad jis ilgiau toje vietoje dirbt negalėjo.

Prudonas vis mokinosi filosofijos ir gvildeno klausimą apie privatiškąją nuosavybę. Žinoma, jis nenustojo ir rašyt. Jis tvirtai tikėjo, kad jo mintįs ir prirodymai neina prieš valdančiosios klasės norus. Ir koks jo buvo nusistebėjimas, kuomet jis už vieną savo traktatą, pakliuvo teisman. Teisme jis pats save gynė su gana dideliu pasisekimu; ten jis laike dviejų valandų kalbėjo palytėdamas daugelį dalykų ir nustebindamas klausytojus. Tą jo kalbą delei ilgumo mes negalime perpasakot; pasidėkėvojant jai, Prudonas likosi išteisintas.

Vienok nors teismas ir išteisino, bet sutaikint valdžią su juom negalėjo. Kuomet jis bandė gaut nuo valdžios tarnystę, ji jam kategoriškai atsakė. Tai buvo gana sunkus Prudonui smugis; nors jis jau kiek ir užsidirbdavo savo literatiškais veikalais, nors ir turėjo kiek pelno iš įsteigtos jo Paryžiuje spaustuvės, bet visgi tų įpaukų kaip tik užtekdavo ant pačių reikalingiausių pragyvenimui daiktų. Tuomet jis sakydavo: „Atstumtas prefektura ir meru, neištikimas teismui, dvasiškijos neapkenčiamas, baisus buržuazijai, be profesijos, be turto ir kredito — štai ko aš atsiekiau į 34 metus...'' Kaip tik tuom laiku jam prisiėjo užduryt ir šią kningų spaustuvę, kuri jam paliko į 2,000 rublių skolos. Vienok šie visi nepasisekimai nesustabdė jo literatiškojo darbo, ir jis 1843 metuose išleidžia traktatą: „Tvarkos supratimas žmonių draugijoje'', kuriame plačiai išdėsto pirmiau paskelbtasias idėjas. (T. b.)

P. Norkus.

TMD. Apyskaitos.

IŠEIGOS.

Chicago, Ill., 28 kuopa, per R. Zaurą	$5.20
Brooklyn, N. Y., A. J. Ramanauskas	.50
Chicago, Ill., 22 kuopa, per Iz. Pupauskį	2.20
Kingston, Pa., 84 kuopa, per A. Kadikių	2.60
Roslyn, Wash., 62 kuopa, per J. J. Kurtinaitį	4.20
Jacksonville, Fla., pavienis N. Khimas	1.00
Tamaqua, Pa., pav. kun. P. Gudaitis	.60
Chicago, Ill., 28 kuopa, per R. Zaurą	1.80
East Chicago, Ind., 127 kuopa, per M. Tijušą	8.80
So. Omaha, Neb., 17 kuopa, per P. Jakubką.	6.00
Cliffside, N. J., pav. J. K. Stepanavičius	1.00
Norwood, Mass., 36 kuopa, per Pr. Kudirką	4.80
Freeland, Pa., 97 kuopa, per T. Matulį	10.60
Haverhill, Mass, 150 kuopa, per J. Truską	13.05
Rockford, Ill., 117 kuopa, per P. P. Petrėną	4.40
Chicago, Ill., 28 kuopa, per R. Zaurą	4.40
Rochester, N. Y., 52 kuopa, per D. Jokšą	19.80
Grand Rapids, Mich., 58 kuopa, per M. Daukšį	6.80
New York, N. Y., 43 kuopa, per D. K. Norvelį	.60
Šiauliai, Lietuvoje, 146 kuopa, per P. B.	6.69
Waterbury, Conn., 5 kp., per J. Žemantauską	4.80
E. St. Louis, Ill., pav. Iz. D. Miliųs	1.61
E. Arlington, Vt., 138 kp., per A. Pašakarnį	4.60
Orchard, Lake, Mich., pav. J. S. Martišiunas	.60
Valparaiso, Ind., 13 kuopa, per A. Linkų	2.40
Philadelphia, Pa., 74 kuopa, per C. J. Mekšrą	6.00
Bellshill, Scotland, 14 kp., per J. Lukoševičių	1.95
Waterbury, Conn., 5 kuopa, per J. Šoliuną	12.00
Nuo 1 Liepos iki 1 Spalių 1913 m. įėjo	$139.00
Atėmus į geležinį kapitalą 10%	13.90
Liekasi TMD. bėgantiems reikalams	$125.10
1 Liep., 1913 m. bėgantiems reikalams buvo	1282.23
Viso	$1407.33

IŠEIGOS.

Alga A. J. Povilaikai už iždininkavimą TMD. per vienus metus $10.00

A. J. Povilaikai už krasos ženklelius, popierių ir tt. TMD. reikaluose 5.00

Samuel W. Chapman už TMD. iždininko „Bond'są'' ant $2,000 vieniems metams 10.00

J. Žemantauskui alga už sekretoriavimą TMD. nuo V seimo iki 1 birž. 1913 metų 100.00

Antanui Žmuidzinavičiui, Vilniuje, už padirbtą viršelį kun. Žilinsko raštams „Veikalai ir Veikalėliai'' (30 rub.) 15.75

E. Jagomastui, Tilžėje, už spaudą I ir II tomų kun. Žilinsko raštų „Veikalai ir Veikalėliai'' (1220 markių) 293.00

Nuo Liepos iki 1 Spalių 1913 m. išmokėta $433.75
Geležiniame kapitale Liepos 1, 1913 m. buvo $956.44
Nuo 1 Liep. iki 1 Spal., 1913, į gel. kap. įplauk. 13.90
Už sudėtus pinig. bankoj % Liep. 1, 1913, prib. 16.69

Spal. 1, 1913, viso geležiniame kapitale yra $987.03
Bėgantiems reikalams $973.58

Viso TMD. pinigų yra $1,960.61

TMD. iždininkas **A. J. Povilaika.**

KAIP REIKIA VALGYTI.

Vienu iš tokių valgio vyrinimo padargų yra dantįs. Dantįs yra butinai mums reikalingi, ir mes turime žiurėti, kad jų nepraradus. Delto nereik tuoj po šilta šaltą valgyti ir antraip. Jei mes butelį iš karšto vandens ištraukę įkišime į šiltą, tai jis susproginės. Tas pats bus ir su dantimis, jei mes po kokios karštos kepsos paršelienos ‘imsime iedus krimsti, šaltą alų ar vandenį gerti. Toks valgymas — tikra prażutis dantims. Taippat yra po šalta šilta pavalgius. Butinai reikia visuomet tokių staigių permainų vengti.

Gera taipojau yra pavalgius dantįs išrakinėti ir, pusvalandį po valgio praleidus, ir drungnu vandeniu su šepetėliu tam-tikrais dantų milteliais išplaūti: ir dvasia nesmirdės ir dantįs nesigadįs. Jei tai keblu po kiekvieno valgio daryti, reikia nors vieną kartą dienoje tai išpildyti.

Nereikia laikyti burnoje nevsikų dantų: skylėtų arba aštrių lopuotų. Tokių dantų negalima išvalyti, ir jie braižo burną. Iš tų brėžių gali pasidaryti votįs; per juos gali įeiti žmoguus kraujan visokios kenksmingos bakterijos. Nesveiki dantįs reikia arba užlipinti arba išrauti visiškai laukan su šaknimis.

Valgant reikia sukąsnoti valgis iki tiek, kad jis, eidamas stemple, skrandžiu ir žarnomis, nebraižytų jų sienelių. O kaip esate matę gyvulius piaudami, tos sienelės yra labai plonos, minkštos ir jautrios. Susibraižius jas, mes lengvai galime susirgti stemplės ar skrandžio uždegimu, gali prisivnesti skrandžio votis ir vėžys ir baisiausis liga — stemplės vėžys, kurio nei išgydyti, nei išpjauti negalima. Delto reikia stengties nevalgyti visoko, kas braižo: ašakų, kaulų, stambių surio trupinių ir tt.

daug ką reiškia. Nes jei laikraščiai nesutikimėje gyvena, jei per dažnai varinėja nereikalingus ginčus, gi tas viskas atsiliepia ir į pačius skaitytojus ir pastarieji ima nerimauti ir tarp savęs skleisti negeistiną neapykantą. Taigi aš malonėčiau, idant ir visi kiti laikraščiai be nuomonių skirtumo prisidėtų prie musų L. S. D. A. ir padidintų musų tautos reikšmę šioj šalyj. Tegu musų nuomonės bus skirtingos, bet tegu jos veda į vieną tikslą: darbuoties tautos labui, brolių lietuvių apšvietimui ir jų buvio pagerinimui. Kad tas butų galima pasekmingiau atsiekti, gerb. Laikraštininkams reikia solidariškumo, paskui kuodaugiau švarumo, arba sulig musų redaktorių nestoro L. Šerno — etikos. Į nešvarius priešininkų užsipuldinėjimus visuomet pridera laikraščiams arba nutylėti, arba rimtais žodžiais skaitytojams visas tas nesąmones išaiškinti. Tuomet skaitytojai supras, kad tie visi priešininkai labai prastais keliais žengia.

Aš iš savo pusės padėsiu visas pastangas to dalyko atsiekimui. Kiek tik galėdamas darbuosiuos brolių išeivių labui. Jei man greitu laiku nepasiseks (esant kokioms nors kliutims) išleisti dienraštis, tą patį „Kataliką'' padidįsiu dar keliais puslapiais.

Kaslink Lietuvių Spaudos Drjos Amerokje ir jos nuveiktų darbų, šį kartą nieko negaliu pasakyti. Manau, kad pernykščiame Suvažiavime išrinktos komisijos visgi šį-tą nuveikė ir jos išduos savo raportus šiame Suvažiavime. Tiktai dar turiu pasakyti, kad aš tokiems Laikraštininkų Suvažiavimams nuoširdžiai prijaučiu ir visuomet prigulėsiu prie L. S. Drjos Amerikoje. Todel gerb. Laikraštininkams patariu pasidarbuoti ir pasirodyti tikrais tėvynės Lietuvos vaikais, gerbiančiais jos praeitį ir ateitį.

Mano troškimas: tegu visi Amerikoje leidžiami laikraščiai prisijungia prie Lietuvių Spaudos Draugijos Amerikoje!

Kuogeriausio pasidarbavimo gerb. Laikraštininkai!

Jonas M. Tananevičia,
„Kataliko leidėjas ir L. S. D. A. pirmininkas.

LIETUVIŲ SPAUDOS DRAUGIJOS SEKRETORIAUS RAPORTAS.

Lietuvių Laikraštininkų IV-jam Suvažiavimui 7, 8 ir 9 d. spalių mėnesio, 1913 m., mieste Shenandoah, Pa.

Gerbiamieji Tamstos:—

Antri metai pasibaigė man besekretoriaujant Lietuvių Spaudos Draugijai ir visgi dar negalima pasidžiaugti Lietuvių Spaudos Draugijos darbų vaisiais. Tie vaisiai gal paaiškės iš musų pereitais metais išrinktų komisijų raportų, kuriuos čia turėsime išgirsti, taigi aš asmeniškai pasiganėdįsiu tuo, kad pranešiu gerbiamiems Tamstoms tik apie tuos dalykus, kurie paliečia mane, kaipo Draugijos sekretorių.

1. Apsiėmęs sekretoriauti nuo 3-čiojo suvažiavimo, norėjau, kad musų Spaudos Draugija tikrai pavirstų į labai gyvą ir veiklų kuną. Todel raginau (keliais atvėjais) išleistuves, kad tarp kitko ir reguliariškai mokėtų savo mokestis į Draugijos iždą. Matydamas tulų išleistuvių nepaisymą, 23 d. balandžio 1913 m., pasiunčiau krivulę per visas išleistuves: krivulėje išdėsčiau visą Sp. Dr-jos stovį ir nurodžiau, kiek kurios išleistuvės mokėjo ir kiek skolingos. Žinoma, drauge su tuo meldžiau, kad jos (skolingosios) teiktųsi su Draugija atsilyginti. Šitos krivulės nuorašą čionai pridedu. To mano atsiliepimo pasekmės buvo tokios: nė viena išleistuvė nesuteikė man atsakymo, krivulė pas mane, kaipo Draugijos sekretorių, nesugrįžo ir nežinau, kuri išleistuvė ją palaidojo. Po tam mano paraginimui tur buti tik viena išleistuvė teprisiuntė savo mokestis, tai „Kataliko'' išleistuvė.

2. Prisųstąją man 3-čiojo suvažiavimo protokolą išsiuntinėjau visoms redakcijoms.

3. Kreipiausi į Spaudos Dr-jos valdybą užsiimti galutinu sutvarkymu Amerikos Lietuvių Centralio Kningyno prie New Yorko Public Library, nes komisija savo darbą nedirbo taip, kaip pagal mano mintį, to reikėjo. Ir apie tą dalyką plačiau čia paaiškyti išrinkta komisija, kurion įėjau.

Centraliam Kningynui sutvarjo p. J. O. Širvydas, tuo laiku buvo „Vienybės Lietuvninkų'' redaktorium, ir aš. Laišku atsikreipėva į New Yorko Viešojo Kningyno direkciją, išaiškindami musų steigiamojo kningyno tikslus ir ko mes, Spaudos Draugija, norime. Gavusiu atsakymą, pasiuntėva jį Spaudos Draugijos valdybai. Krivulė sugrįžo ir Valdyba pasirašė, kad skaitė musų pranešimą. Po tam žygiui vėl viskas aprimo tulam laikui. Pasiryžta kreipties į Spaudos Dr-jos Valdybą, kad įgaliotų padaryti ekspensus, kokie galėtų rasties Centralio Kningyno steigimo reikaluose. Gavus prielankų atsakymą ir įgaliojimą, pirmučiausiai pranešta Public Library direkcijai, kad Spaudos Draugija galutinai nusprendė pavesti savo Centralį Kningyną Public Library globai ir kad neužilgo lietuvių kalba išėję spaudiniai bus siunčiami į Public Library. Potam atspaudinta pora šimtų speciališkų laiškų, kuriuose prašyta musų laikraščių ir kningų išleistuvių, kad siuntinėtų savo periodinius ir neperiodinius leidinius į naujai įsteigtąjį Centralį Kningyną. Tokius laiškus išsiuntinėjom visoms, kokios sužinota, išleistuvėms čia ir Europoje.

Į atsišaukimą atsiliepė ir pažadėjo siųsti Centralin Kningynan savo leidinius šios išleistuvės: Lietuva, Vienybė Lietuvninkų, Pirmyn, Tėvynė, Draugas, Laisvoji Mintis, Laisvė, Katalikas, Tarka, Jaunimas, Tėvynės Mylėtojų Draugija, Lietuvos Ukininkas, Lietuvos Žinios, Bendrija, Varpas, Viltis, Dilgėlės ir p. J. Ilgaudo išleistuvė. „Vadovo'' išleistuvė atsisakė siųsti veltui savo leidžiamąjį laikraštį ir reikalavo 6 rub. metams, nes, girdi, „Vadovas'' ir taip neapsimokąs. Iš kitų išleistuvių negauta jokio atsakymo.

Tai buvo įsteigiamasis darbas. Dabar jau galime pasigirti, kad musų Centralio Kningyno idėja įsikunijo, nors dar toli gražu ne visai. Dar daug ko truksta, kaip, Gerbiamieji, matysit iš tolimesnių raporto žodžių.

Dabartinis Centralio Kningyno stovis šitoksai:

1. Kningos laikomos ne bendroje slavų sekcijojos salėje, bet tame skyriuje, kur kningos labiau prižiurima ir apsaugojama drauge su latvių ir ukrainiečių tokiomis pat sąlygomis įsteigtais jų centrų kningynais. Kningyno valdyba, suprasdama, kad mums yra svarbu tas savo kningas užlaikyti ant visados, ir laiko jas tokioje vietoje, kur be skyriaus užveizlos specialio pavelijimo negalima pašaliniems įeiti. Norintiems kningas skaityti, pavelijama tiktai pačiame kningyne bendrame kambaryje; išsinešti kningų nevalia, jei bent gavus specialį Public Library direkcijos pavelijimą.

2. Dabar musų kningų katalogas nėra dar galutinai sutvarkytas, bet jau baigiamas tvarkyti. Dviem atvėjais buvau kviestas, kad suredagavus katalogą, kas, žinoma, ir atlikta. Dabar katalogas (kortelių sistemo) jau yra spaudoje.

3. Musų katalogas turi paskirtas sau raides QY, ir kningos yra padalintos į sekančius skyrius: QYB — generališkasai surašas, QYC — periodiniai leidiniai, QYE — historiški veikalai, QYG — apysakos, QYI — poezija ir scenos veikalai, QYL — kitokių formų literatura, QYN kalbažinystė, QYP — kalbamoksliai, QYR — žodynai. (Užbaiga bus.)

Tev. Myl. Dr-tes reikaluose.

PASINAUDOKITE PROGA.

Jau visiems žinoma, jog p. Jonas Vanagaitis, leidėjas laikraščio „Birutės'', jau vėl Amerikoje.

Ponas J. Vanagaitis antru sykiu atvyksta Amerikon, kad supažindinus Amerikos lietuvius su jų Mažojoj Lietuvoj gyvenančių brolių padėjimu ir reikalais, kad parinkus kiek aukų bei prenumeratos savo leidžiamam laikraščiui.

Kiek mums jau žinoma p. Vanagaitis yra geras kalbėtojas, nuosekliai išrišaįvairius gyvenimo klausimus ir sukelia savo iškalba gyvą domą klausytojų.

Taigi randasi gera proga TMD. kuopoms, geidžiančioms surengti geras prakalbas, kuriomis butų suteikta proga p. Vanagaičiui ne vien pasiekti savo misijos tikslą, bet taip-gi išgirsti išaiškinimą tulų įdomaujamų gyvenimo klausimų, kas vienam ir kitiems butų vien nauda.

Ponas Vanagaitis budamas T. M. D. nariu paaiškintų prie progos naudingumą priklausyti prie šios Draugijos, išaiškintų naudą apšvietos ir išparodytų, kaip kas reikia daryti, kad pakėlus apšvietime savo tautiečius.

Nuo savęs patarčiau visoms T. M. D. kuopoms pasinaudoti minėta proga, ypač toms, kurios silpnai gyvuoja arba neturi savo tarpe šviesesnių vyrų, sugebančių išrišti tulus gyvenimo klausimus, taip musų taiutiečių įdomaujamus.

Mano patyrimu yra labai naudinga TMD. kuopose rengti prakalbas, draugijinius arba viešus vakarėlius; nuo tokių jau lengviau pereiti prie paskaitų ir lavinimosi kursų. Juk jau laikas, idant TMD. per savo kuopas apimtų visus galimus budus nešimui apšvietos savo tautiečiams.

Jusų Pirmininkas.

APIE NAUJUS RAŠTUS.

Šiuo žygiu į TMD. literatinį komitetą parėjo čieli trįs didoki raštai, t. y. rankraščiai. Du iš jų yra surinktiniai raštai musų dviejų senesniųjų poetų: **Kristijono Donelaičio ir kun. A. Strazdelio.** Tie raštai jau kaipir paimti musų Draugijos leidimui, — palieka tik smulkmenose susitaikinti.

Abu viršuj minėti raštai, kaip tik greitai bus galima, bus paduota į spaudą, ir, rasi, iki ateinančio pavasario ar anksti vasarą, musų Draugijos sąnariai apturės du gražiu, klasišku veikalu.

Trečias raštas yra p. M. Grigonies vertimas didelės ir gražios De Amicio apysakos „Širdis''. Apie šitą dar su vertėju galutinai nesusitarta, bet regis, kad tas raštas pas mus pasiliks.

Tokiu budu musų Draugija ima turtėti raštais. Ir, be abejonės, mes veikiai turėsime (ir dabar jau turime) pilnas rankas darbo. Vienok reikia atminti, kad už raštus ir jų išleidimą reikia nemaža pinigų. Tuom tarpu jų nedaug yra! Draugai! Kurie nuo daug metų Draugijai dirbate ir norite kuodaugiausiai gerų raštų paplatinti, kuolabiau musų brolius apšviesti, — pasistengkite kalti pinigus. Tas pasidarys didinant senąsias ir tveriant naujas kuopas.

Tas lengva. Tik truputį darbo ir pasišventimo!

„VISKAS AIŠKU''.

Po paskutiniam TMD. seimui, kuris atsibuvo Brooklyne, N. Y. 1912 m., praskambėjus organe seimo protokolui, užviešpatavo organizacijoje tyla, kuri traukėsi iki pastarojo laiko. Per tąjį tylos laiką, tyloje pasitraukė nuo savo urėdo, del mums nežinomų priežasčių — gerbiamieji pirmininkas ir apšvietos kom. narys p. p. Daukšis bei Jokubynas. Tulos kuopos šį-tą veikė, o kitos, nejausdamos jokio gyvumo, nieko neveikė, — net susirinkimų ne darė! Užėmus pirmininko vietą p. Butkui, pastarasis energiškai ėmėsi už darbo; daugumas narių ištikro pamislijo: na, nauja šluota, smarkiai šluos! Bet apsirikta davęs porą įnešimų, nutilo visiškai. Nariai ir kuopos, ilgai laukė „komandos'' balso — ką turi veikt. Toliau ėmė nerimaut, ėmė rašinėt pajieškojimus prezidento, na ir surado: organas padavė žinią, kad sekančiuose numeriuose tilps p. pirmininko visa Draugijos atskaita už pereitą tylėjimo laiką.

„Vienybės Lietuvninkų'' 44 num. tilpo ilgas straipsnis p. pirmininko, po antgalviu: „Tyla byla — jaučio stovi''. O likimo ironija, o apsirikimas! vietoj sulaukti rimtumo ir aiškaus aprašymo organizacijos stovio už pereitą visą laiką — straipsnis pilnas ironijos ir cinizmo, — išteisina Centro Valdybą, kad ji atsakančiai pildo savo užduotį, o papeikia narius už jų nedarbštumą; kad prezidentas vienas negali dirbt už 3000 narių ir tt. ir tt., o labiausia papeikia kuopas ir narius, kad jie už „kapą centų'' nori gaut dolerines kningas — mat kokie gudrus! Kaip ir nėra, mat, kningų, kaip draugijos kningyne, taip ir pas privatiškus leidėjus!...

Labai liudna iš panašaus p. pirmininko elgimosi — aišku, kad jis nenori suprasti draugijos užduotį. Nes jei norėtų, tai perskaitytų organizacijojs trumpą konstituciją ir žinotų jos užduotį, kur I § skamba: „Šita draugija stato sau tikslu platinti apšvietą ir lietuvišką literaturą.'' Jei tai p. pirmininkas žinotų, tai nebutų užvilkęs leidimo draugijos raštų už 2 metų ir ne gėdytų narių už reikalingumą raštų. Bet gi jei nenori, o yra draugijai ir Lietuvai gero velijantis, tada pasakytų: „broluži, mano laikas ir sveikata nevelija tarnauti mielai tėvynei ir tautai; pasiskirkit sau tinkamesnį — tada but viskas aišku ir draugija nesiblaškytų nežinėje, o gal surastų atsakantesnį ir darbštesnį Tėvynės Mylėtoją, kurių netruksta musų nuskriaustoje tautoje, — nes daug dar yra gyvų tų tautos kankintinių, kurie kovojo už laisvę ir spaudą.

Su šiais keliais žodžiais nemanau sukelti polemikų ar užgauti ką, tik noriu priduoti Draugijai gyvumo, kad butų pildomi jos tikslai, o podraug kviečiu p. pirmininką papildyti savo tylą bylą žiniomis apie išleidimą raštų už praėjusius 2 metu.

T. L.
TMD. narys.

KRASOS DĖŽUTĖ.

Kuopų atidžiai. Delei to kad apyskaitos negalima į siauras skiltis sustatyti, indėjome jas kitoje vietoje į plačias skiltis, kur meldžiami esate peržiurėti.

J. Stankui:— Tamstų kuopos raštelį, iš kurio ištrauką jau patalpinome, buvome nusiuntę C. Pirmininkui, kuris šiaip atrašė: „Apturėjau iš Tamstų p. J. Stankaus laišką, kuriame nusiguodžiama, kad jų kuopa negaunanti kningų iš kningiaus ir C. V. neatsakanti jam ant laiškų. Visą dalyką ištyriau ir p. Stankui pats apie tai pranešiu. Jų kuopai kningos jau pasiųstos spalio 9 d. (taip kningiaus rekordai parodo) p. Atkočiuno vardu.''

T. L.: Įdėjome, nors apkarpėm. Negerai, kad slepiatės už musų nugaros, bardamies ant viršininkų. Tamsta, mat, nenorit susipykti, o lyg jau mes tai norime!

KAI TĖVYNĘ APLANKYČIAU.

Kai tėvynę aplankyčiau,
Savo gimtinę šalelę,
Brangias vietas pamatyčiau
Ir jos pilkąją žemelę.

Vaikščiočiau po miestą Kauną
Ir pakrantėms Nemunėlio;
Aplainkyčiau savo kaimą,
Ten jieškodams ramumėlio.

Aplankyčiau lygų lauką,
Kurs, lyg jura, taip banguoja—
Ir miškelį-pušinėlį,
Kuris amžinai žaliuoja...

Vaikščiočiau po žalią pievą
Ir pakrantėms upelukų.
Sveikinčiau laimingą jievą,
Medį garsių giesmininkų.

Ten išgirsčiau aš dainelę
Savo mylimos sesutės,
Ir lakštingalos giesmelę,
Ir skardžius „ku-kų'' gegutės.

Kai tėvynę aplankyčiau,
Savo gimtinę šalelę,
Brangias vietas pamatyčiau
Ir jos pilkąją žemelę.

A. K. L—s.

AUKOS TAUTOS NAMAMS.

Rumford Falls, Me.

Sieksniai žemės:

— Jonas Viskantas	10.50
Po $1.00 aukojo: S. Bartoševičius, J. Kunca, S. Naujulis, A. Stasiulis, J. Mažeika, F. Šalaviejas, J. Venskas, B. Memontienė, viso	8.00
Smulkių aukų	18.00
Viso Rumford Falls, Me. —	$36.50

So. Boston, Mass.

Sieksniai žemės:

— Liet. šv. Petro baž. choras	10.50

Waterbury, Conn.

Į L. M. Dr-jos Narių Labdarių skaičių įstojo:

Petras Devenis	$100.00
Jurgis Kažemėkas	100.00
Kazys Kažemėkas	100.00
Antanas J. Povilaika	100.00
Šv. Stanislovo Draugija	100.00
Šv. Kazimiero Draugija	100.00
Šv. Juozapo Draugija	100.00
Lietuvos Sunų Draugija	100.00

Sieksniai žemės:

388 — Kun. Petras Saurusaitis, iš Vilkaviškio pav., klebonas,	10.50
389 — Antanas Mažeika, Balbier., saliuninkas,	10.50
390 — Jurgis Staugaitis, iš Vilkaviškio pav., saliun.	10.50
391 — Franc. Matusevičius, Raseinių pav., farmeris,	10.50
392 — Petras Stepanavičius, Panev. pav., bučernikas	10.50
393 — Jonas Panarauskas, Raseinių pav., bučern.	10.50
394 — Magdalena Rinkevičiutė, Skriaudžių par., Marijampolės pav., kunigo gaspadinė	10.50
395 — Liet. ukėsų neprig. polit. klubas	10.50
396, 397, 398 ir 399 — Liet. Jaunikaičių Dr-ja ir $8 aukų)	42.00
400 — Teatro Dr-ja „Aidas''	10.50
401 — Šv. Petro ir Povilo Dr-ja	10.50
402 — SLA. 11 kuopa	10.50
403 — Liet. Uk. Polit. Klubas	10.50
404, 405 ir 345 — Šv. Jurgio dr-ja (ir $4 aukų)	21.00
406 — „Šviesos'' Draugija	10.50
407 ir 408 — Šv. Jurgio gvardija	10.50
409 — D. L. K. Gedimino Dr-ja (ir $4.50 aukų)	10.50
410 — Moterų ir merginų „Rutos'' Dr-ja	10.50
411 — Apaštalystės Maldos Dr-ja	10.50
412 — Pilnųjų Blaivininkų Dr-ja	10.50
413 — Šv. Onos draugija	10.50
414 — TMD. 5 kuopa	10.50
415 — Martyno Liuterio Dr-ja	10.50
416 ir 417 — Lietuvos Brolių Dr-ja (ir $4.00 aukų)	21.00
418 — „Aušros'' Draugija	10.50
419 — Lietuvių Konservatorijos skyrius (ir $6.65 aukų)	10.50
420 — Kaz. Balčiunas, Raseinių pav., siuvėjas	10.50
421 — Juozas Tučkus, Raseinių pav., fabriko darbininkas	10.50
422 — Pranas Gluodenis, Šaulių pav., fabriko darbininkas	10.50
423 — Kazys Lukošius	10.50
424 — Franciškus Padvaraitis	10.50
425 — Vincas Alyta	10.50
426 — B. Buškus ir M. Valuckis	10.50
427 — Jurgis Žemaitis	10.50
428 — Juozas Vasiliauskas	10.50
429 — Juozas Barkauskas	10.50
430 — Motiejus Cimermonas	10.50
431 — Juozas Bernotas	10.50
432 ir 433 — Jurgis Laskevičius (ir $4.00 aukų)	21.00
434 — Magdė Karevičiutė	10.50
435 — Vincas Pautienius	10.50
436 — Motiejus Brazauskas	10.50
437 — Vincas Mineika	10.50
438 — J. Ažunaris	10.50
439 — Juozas Kovas	10.50
440 — Kun. Vincas Karkauskas	10.50
441 — Juozas Kudirka	10.50
442 — Juozas Baltrušaitis	10.50
443 — Juozas F. Danisevičius	10.50
444 — Jonas Janelionis	10.50
445 — Vincas Povilaitis	10.50
446 — Šv. Jono Draugija	10.50

Aukos:

Po $8.00 aukojo:
TMD. kuopa (likusius nuo pikniko) ir Liet. Jaunikaičių Dr-ja (ir 4 sieksnius žemės) 16.00

Po $5.00 aukojo: J. Čičirkas, Mikas Alyta, J. Griškauskas, Br. Bruzevičius, V. Želvys, K. Matiakaitis, S. Kazlauskas, J. Aidukonis, viso 40.00

D. L. K. Draugija (ir sieks. ž.) 4.50

Po $4.00 aukojo: Jurgis Laskevičius (ir 1 sieks. žem.), Šv. Juozapo Draugija ir Lietuvos Brolių Draugija (abi dr-ji ėmė dar ir po 2 sieks. žem.) 8.00

Lietuvių Konservatorijos skyrius (ir 1 sieks. žem.) 6.65

Po $2.00 aukojo: Bl. Butnorius, L. Rimkus, J. Jokubaitis, J. Kemeža, J. Naudžius, J. Brevė, J. Šniečkus, P. Biskis, A. Bakartas, J. Antanavičius, Andr. Puzas, J. Karalius, Kaz. Asevičius, P. Jonikas, A. Bartuška, J. Pruselaitis, J. Pricevičius, A. Ragickas, Muraškos vestuvėse (per V. Alytą), Juozas Urba, M. Dvileckas, A. Marcinskas, Pr. Uscila, S. Bandzevičius, J. Mikelionis, J. Tučkus, A. Sulčius, P. Degimas, V. Pavilionis, V. Bunevičius, S. Vesteika, J. Zamkus, K. Banys, J. Brazauskas, T. Matas, P. Baltrušienė, viso 72.00

J. Ivanauskas 3.00

Petr. Prisevičiutė 2.50

Po $1.50 aukojo: L. Breivė ir P. Breivė, viso 3.00

Po $1.00 aukojo: O. Norvaišiutė, V. Zanavičienė, R. Rizgeliutė, S. Senkus, J. Česnis, A. Titnius, J. Rakauskas, St. Kulikauskas, K. Lusas, M. Černauskiutė, A. Siaurukas, S. Marcinkevičius, J. Baukus, V. Butrimas, J. Griškus, K. Sinkevičius, J. Balandžiunas, J. Segevičius, V. Palažėja, A. Šopis, E. Ališauskiutė, R. Ramanauskas, J. Saurusevičius, V. Ramažauskas, V. Kulikauskas, J. Daugėla, J. Bosas, M. Jokubaitienė, Pr. Jokubaitis, S. Makauskas, J. Dobilaitis, J. Juzelaitis, K. Danisevičius, A. Naudžius, D. Mažulis, J. Zdanis, A. Remeika, K. Čepurna, J. Ališauskas, J. Vitkauskas, K. Labašauskas, J. Raibikis, M. Auksiniutė, K. Pakusaitė, M. Pranaičiutė, J. Veleckas, J. Juškevičius, P. Sauka, J. Pirminas, J. Mikenis, P. Sugždinis, M. Juozikis, M. Čiurinskas, A. Katilius, S. Voverys, J. Sunelaitis, T. Matas, J. Lenkevičius, V. Bradunas, J. Liesunaitis, A. Jakaitis, A. Jurevičius, S. Knapkevičius, V. Liesunaitis, B. Šopys, Fr. Dapys, J. Petrauskiutė, J. Miklevičius, J. Miknaitis, J. Šiulžinskas, M. Kirminaitis, A. Petrauskaitė, V. Januškevičius, K. Jakimavičius, M. Verbyla, J. Naujokas, K. Dielininkaitis, J. Vašauskas, J. Mažiulis, O. Karbauskienė, V. Guokas, J. Neverdauskas, Pr. Liaudanskas, V. Vitkauskas, J. Rikteraitis, Ed. Bivainis, V. Šuopys, J. Marcinkevičius, T. Kaukas, J. Stogs, L. Pleinys, J. Šaliunas, A. Lazdauskas, V. Butrimas, J. Žemantauskas, Ag. Žemantauskienė, V. Keniausis, K. Ražinskas, V. Skruoblas, J. Bernota, A. Bugarda, J. Pletpis, NN., V. Baublis, P. Karpus, S. Kindolas, A. Bratulis, J. Norbutas, P. Voverys, P. Rudaitis, Gaidelevičius, J. Lukauskas, J. Verbickas, A. Degimas, J. Bultinavičius, V. Neiberka, M. Batvinis, K. Blažaitis, A. Drobinis, A. Spitris, S. Zdanis, Pr. Šopis, P. Lapienė, K. Praspalauskis, J. Augis, K. Ramanauskas, V. Kripaitis, A. Endrikis, J. Blėkas, J. Pocius, S. Mičulskis, M. Laukaitis, J. Vaškevičius, M. Liutkevičius, V. Dvariškis, K. Peža, J. Peciukonis, P. Protevis, P. Žurlis, J. Žutautas, V. Jakubonis, V. Kalvelis, P. M., B. Baubas, B. Digris, A. Vitas, M. Karlauskiutė, K. Bartuškienė, K. Mitras, M.

Augustauskas, K. Jurkunas, V. Eidukevičius, V. Labutis, J. Barkauskas, A. Barkauskas, P. Daugeris, J. Steponavičius, J. Burba, J. Vilčinskas, A. Venskunas, K. Povilaitis, J. Darauskis, M. Sleinis, A. Prisevičiutė, J. Kulikauskas, J. Alenskas, V. Stankevičius, P. Bruzauskas, M. Griškauskienė, A. Stankevičius, P. Bruzauskas, M. Griškauskienė, A. Grabliauskas, B. Montvila, viso $152.00
Smulkių aukų 68.80

Viso Waterbury'je, Conn. $1,795.95

Union City, Conn.
Šv. Jurgio Draugija 50.00
Šv. Petro ir Povilo Draugija 25.00
Lietuvos Dukterų Draugija 25.00
Sieksniai žemės:
447 — Augustinas Kundrotas, Šaulių pav., salininkas, 10.50
448 — Juozas Narkevičius, Vilkav. pav., saliuninkas 10.50
449 — Kazys Kundrotas, Panevežio pav., duonius, 10.50
450 — Tomas Ratkevičius, Vilkav. pav., saliuninkas, 10.50
451 — SLA. 20 kuopa 10.50
452 — Pr. Vaičaičio teatral. kp. 10.50
453 — Lietuvių Ukėsų Klubas 10.50
Aukos:
Iš lietuvių pokylio 5.00
Po $2.00 aukojo: Pr. Sirtautas, J. Blazaitis, J. Bekeris, K. Trečiokas, Pr. Vičius, viso 10.00
Po $1.00 aukojo: J. Mardosa, J. Kudanavičius, J. Narkevičius, P. Kazeliunas, M. Žemantauskas, J. Luišis, K. Žvirblys, J. Juška, J. Antanaitis, P. Bernota, A. Benaitis, M. Petraitis, M. Bekerienė, A. Mažeika, P. Antanaitis, L. Vilkas, V. Alešiunas, K. Vaičiunas, P. Bekeris, viso 21.00
Smulkių aukų 8.10

Viso Union City'je, Conn. $217.60

Philadelphia, Pa.
Kun. Juozas Jonas Kaulakis įstojo į L. M. Dr-os Narių-Labdarių skaičių ir pasižadėjo kas metai iki savo gyvos galvos aukoti Tautos Namams po 50 rublių, — $102.00
Šv. Jurgio Draugija 100.00
Sieksniai žemės:
454 — Klem. Štepanavičius, Šaulių pav., mėsininkas (ir 50c.) 10.50
455 ir 456 — Lietuvos Gvardija Amerikoje 21.00
457 ir 458 — Draugija „Lietuva'' 21.00
459 — Lietuvių Klubas nuo Frankfordo 10.50
460 — SLA. 10 kuopa 10.50
461 — SLA. 170 kuopa 10.50
462 ir 463 — Liet. Republikonų Pagelb. Klubas 21.00
464 — Šv. Juozapato Draugija 10.50
465 — SLRKA. 20 kuopa 10.50
466 — Moksleivių ratelis „Meteoras'' 10.50
467 — Birutės Draugija 10.50
468 — Šv. Marijos Magdal. Draugija 10.50
469 — Domin. Karčiauskas, Raseinių pav., fabriko darbininkas 10.50
470 — Stan. Masickas, Šaulių pav., muzikantas, 10.50
471 — Romanas Karuža, iš Mariampolės, banko valdininkas 10.50
472 — Vincas Karuža, Vilkm. pav., vaisbius 10.50
473 — Pranas Kielė (ir 50c.) 10.50
474 ir 475 — kun. Ig. Zimblys 21.00
476 — A. Užumeckis 10.50
477 — Myk. Stasiunas 10.50
478 — Tamas Malinauskas 10.50
479 — Juozas Grigaravičius 10.50
Aukos:
Dr. Ig. Stankus 5.00
A. Poniškis 5.50
Po $5.00 aukojo: K. Plungė, Lietuvos Sunų Draugija, Jonas Knusas, Vaclovas Karuža, A. Garbštas, 25.00
Po $2.00 aukojo: A. Šemkys, Fr. Lulevičius, K. Skaparas, Juoz. Kaulinskas, J. Maslauskas, A. Daukas, — 12.00
Po $1.00 aukojo: J. Seba, J. Pėžela, V. Žalnieraitis, P. Monkevičius, S. Teminskas, A. Danielius, M. Sadauskas, M. Lakštauskas, J. Ruškys, M. Žvirblys, A. Mameliškis, Fr. Nemonas, P. Nemonas, Franckunienė, J. Kijauskas, K. Bragas, Rutkauskas, S. Ramulis, J. Poška, J. Dovydonis, P. Mykolajunas, J. Margelis, S. Norvilas, B. Beržas, K. Urbonas, J. Linauskas, F. Kavaliauskas, J. Pečkauskas, J. Žalys, V. Majauskas, A. Štulas, V. Štulas, V. Lamačauskas, K. Dryžas, S. Butkus, J. Ginkevičius, J. Gudiškis, Pr. Jankauskas, J. Bažys, T. Dudis, L. Križevičius, Pr. Lengvinas, J. Baltaduonis, Kaz. Basanavičius, K. Baubliutė, J. Lekas, K. Lekas, S. Urbas, S. Žvigaitis, S. Tamošaitis, K. Zikarius, K. Packauskis, J. Petkevičius, A. Kentrus, J. Franckunas, M. Plungienė, O. Paulauskienė, A. Kandys, S. Reinas, V. Žymantas, M. Žemaitis, J. Narmantas, V. Timinskis, M. Petkevičius, J. Valinskas, A. Kubelčikas, J. Kužikauskas, J. Grigaitis, A. Druktenis, A. Kubelčikas, M. Pupa, M. Dekilskas, K. Zimkus, P. Gedris, P. Vasiliauskaitė, A. Purvelienė, J. Sprindis, Fr. Augustinavičius, Fr. Statkus, Arbašauskienė, Gunkis, S. Ragulskis, F. Raulynaitis, J. Trakėnas, Stefanija Karužienė, Marytė Karužiutė, Laura Karužiutė, Zofija Karužiutė, P. Daukas, L. Ginkevičius, J. Smaliukas, K. Baliulionis, F. Vaitas, A. Švegžda, F. Amonas, A. Parojus, A. Meškauskis, L. Jurevičius, V. Mačys, J. Stepanavičienė, A. Vaičekauskas, V. Stankevičius, D. Jeronimas, NN., Stan. Bražaičiutė, Pel. Bražaitienė, J. Mukolas, A. Zuikis, K. Karpavičius, K. Popiera, P. Leonavičius, T. Urbonas, A. Bajoriunas, K. Mačys, A. Valinšis, Ona Bartkiutė, S. Kapčinskas, U. Kišonienė, S. Zypkus, M. Jackus, S. Rimkunas, M. Dauknys, D. Barunas, P. Tamašaitis, Jul. Maslauskas, — $126.00

Po 50c. aukojo: Kl. Stepanavičius (ir sieksnį žemės, 454), Pranas Kielė (ir sieksnį žemės, 473), A. Stasys, J. Dura, V. Peleckis, J. Žukauskas, M. Sabaliauskas, A. Jurevičius, J. A. Sakalėlis, — 4.50
Smulkių aukų — 30.00
Jonas Knusas įsirašė į Tautos Namų **kontributorius** ir pasižadėjo iki gyvos galvos aukoti Tautos Namams po $5.00 kas metai.

Viso Philadelphijoj, Pa. — $684.00
Su pirma pagarsintomis $14,464.97.

Pranešimas.

„Tautos Namui'' Vilniuje pavedžiau amžinai savasčiai nuo 1914 metų mano muzikos autoriškas teises iš dviejų aktų melodramos „Birutė''.

Už vaidinimą ar viešą išpildymą scenoje, pasinaudoję asmens, kuopos ar draugijos, privalo užsimokėt „Tautos Namui'' šį mokestį: iš Amerikos — 3 dol., o jeigu Europoj — 5 rub. už kiekvieną kartą. Vaidinant ar viešai išpildant tik vieną aktą privaloma mokėt: iš Amerikos — 2 dol., iš Europos — 3 rublius.

Mikas Petrauskas.

P. S. Labai maloniai prašau kitų laikraščių paminėti. **M. P.**

„Pranešimas.

Shakespeare'o „Macbethas'' greit bus atspaustas. *)

Kadir šiek-tiek nusitęsė mano išverstosios Shakespeare'o tragedijos „Macbetho'' atspaudinimas, betgi dar prieš naujus metus „Macbethas'' apleis spaudą ir bus išsiuntinėtas prenumeratoriams. Malonu man, kad „Macbetho'', vieno pasaulės gražiausiųjų scenos veikalų, lietuviškas vertimas išvis pasaulę, nors ir gan brangiai man tas malonumas atsieina, nes turėsiu iš savo apytuštės kišenės prikišti apie šimtą dolarių: mat, atspausdinimas išneša su viršum $150, o prenumeratos iki šiol tesuplaukė apie $50. — Visgi vyliuos, kad dar atsiras žmonių, kurie panorės užsiprenumeruoti „Macbethą'', ir tokiu budu numažins man tą kainą, kurią turiu užmokėti už malonumą matyti atspausdintą „Macbethą''.— Prenumeratą (50c. už knygą) galima siųsti iki gruodžio 10 dienai, 1913. Užsiprenumeravusių iki tai dienai žmonių bei draugijų vardai bus indėta prenumeratorių suraššan kurs bus išspausdintas kningoje.

Kl. Jurgelionis,
(Kalėdų Kaukė).
3327 Lowe Ave., Chicago, Ill.

*) Žiur. plačiose skiltyse, kitame num., kur tilps ištrauka iš ketvirtojo akto.

MOKYKLOJE.

Mokytojas (aiškina). — Nėra pasaulyje tos vietos, kur Dievo nebutų: jis visur-visur yra.

Drąsusis Jonukas. — Tai sakytumėt, kad Dievas ir musų grinčioje kožnoje vietoje yra?

Mokytojas. — Žinoma, žinoma, nėra tos vietos, kur jo nebutų.

— Ir mano dėdės, Jono grinčioje?

— Taip, Jonuti.

— Ir musų sklepe?

— Kam da ir klausti, sakiau visur, tai taip ir yra.

— Vat, tai ir meluoji, ponas mokytojau. Mes sklepo visai netturime...

NAUJI RAŠTAI.

Jaunimo Aidos (pavestas laikračio „Birutės'' naudai). M. Ateičio „Birutės'' naudai). M. Ateivis. Tilžėje 1913. „Birutės'' leidinys. Pusl. 64.

Kaip prižiurėt ir auklėt žindomus kudikius. Parašė ir išleido daktarė J. T. Baltrušaitienė. „Dilgėlių'' spauda, Pittsburgh, Pa. 1912 m. Pusl. 34. Kaina 25c.

Pigiausias ir geriausias darbininko pragyvenimas, arba **Ką daryti, kad Kooperacija gyvuotų ir tarptų.** Parašė Juozas Baltrušaitis. Perspausdinta iš „Dilgėlių''. Leidėjai Broliai Baltrušaičiai. Pittsburgh, Pa. 1912. Pusl. 28. Kaina 10c.

Girtuoklių ir blaivininkų kantičkos. Parašė ir surinko Karčemų Zakristijonas. Antroji laida. Išleido „Dilgėlės'', Pittsburgh, Pa. 1913. Pusl. 32. Kaina 10c.

Monologai: N 1 „Beeinant pas pačią'', Zanavyko papasakojimas, N 2 „Ar aš kalta'', J. D. Taunis, N 3 „Alyzas Dvitkus jau vedęs'', N 4 „Muravjovo paminklas Vilniuje'', J. B. Išleido „Dilgėlės'', Pittsburgh, Pa. 1913 m.

Tukstantis ir viena nakti. Arabų pasakos. Sulig Paryžiaus išleidimo vertė T. Ž. Knyga 6. Nemokamas „Rygos Naujienų'' priedas.

„Laisvoji Mintis'' N43. Turinys: Sarpi, Karolis Vairas — Iš Jeremijos (eilės), Brieux — Sunaikintosios gerybės, Victor Hugo — Notre Dame de Paris, Dennis Hird, M. D. — Evoliucijos mokslas paveiksluose, Mokslas pas arabus ir šiaip viduramžiuose, Pr. Bajoras — Prie jurės (eilės), Šis bei tas iš Chronikos, J. Asara — Rusų beletristikos tėvas, Caro Nikalojaus I gadynė, A. S. Mackenzie — Literaturos evoliucija.

„Aušrinė'' N26. Turinys: Augustas Bebelis, V. A. — Kelionėje (eilės), Mėčius Kaukas — *** (eilės), B. Kaukis — Rudens melodijos, V. A. — *** (eilės), Br. L. — Mergelės daina (eilės), Pušaitė — Gaisras, Žemės Dulkė — Perskaičius Edm. Steponaičio raštus (eilės), Pušaitė — Jei sugrįžtum, B. Kaunis — Dainuška (eilės), Naujus mokslo metus pradedant, Balys Sruoga — N. A. Dobroliubovas, G. Žilis — Del lavinimosi reikalo, Sn. — Iš moksleivių gyvenimo istorios, Laikraštija ir moksleivių gyvenimas, Įvairus balsai, Žinios-žinutės, K. J. — Kas pagaibė mokslus, Iš gyvenimo versmių, Barytas Kaunis — Laiškas, Va. — Laiškas.

„Ateitis'' N9. Turinys: Homo — Sielos balsas, Al. Ažuolinis — *** (eilės), Bitikas — Varpai gaudžia, Al. Ažuolinis — Liudėsys, Ko liudi, giruže, Dainos jiega, Lietus (eilės), A. Vabalkšnis — Daina (eilės), K. K. Lizdeika — Raulas Suskius (užbaiga), Lizdeika—Studentų vedimas, M. Reinis —Keleta minčių apie filosofiją (užbaiga), Tiesomylis — Katalikybė, konservatizmas, pažanga (tąsa), Dzukas — Vilniaus įkurimas, Juozas — Pradžia ir išsiplėtojimas blaivybės suomių moksleivijos tarpe, R. — Kaip ruoštis prie brandos atestato, Iš svetur, Bibliografija ir kritika, Iš moksleivių gyvenimo.

„Varpas'' N2. Turinys: Savais reikalais (nuo „Varpo'' redakcijos), Moksleivis — Besimokinančios jaunuomenės reikalu, Ramulis — Prie žemės klausimo, r. — Balsas iš šalies, Nežinomasai — Opozicijos dvasia Lietuvoje, Girnaitis — Rinkimus atsiminus, P. Bakanas— Argi jau laikas? Maištininkas — Nesiviliokime, Saidokas — Draugai jaunuoliai! Ten buvęs — Iš Didžiosios Lietuvos, X. — Bėda ir gėda (feljetonėlis), Apžvalga, „Iš Lietuvos Soc. Dem. Partijos gyvenimo'', R—lis — Literaturoje.

„Moksleivis'' N8—10.
„Bendrija'' N7—8.
„Garnys'' N9.
„Sukurys'' N11.
„Šviesa'' N11.

KRASOS DĖŽUTĖ.

K. Aksomaičiui, Cleveland, Ohio. Jusų nuomonė, jogei Lietuvių Immigracijos Biuras pasiliko sau kiek ten pinigų nuo tulų keleivių, yra ne vietoje, nes pinigai buvo siųsti keleiviams į kaslegarnę, o ne Liet. Immigr. Biurui. Gal tie pinigai liko pas persiuntėją, kuris ir atsisakė nuo jų jieškojimo.

Kiek mums žinoma, kaslegarnėje pinigai yra po valdžios priežiura išmokami sulaikytiems keleiviams. Pinigai siųsti telegramu arba money orderiais yra išmokami keleiviams be nutraukimo. Už čekius nutraukiama po 10c. už sukolektavojimą.

Norint talpinti tokius reikalus laikraštyje, pirma reiktų visus dokumentus tame reikale susirinkti ir ištirti — kas, kam, kada ir kiek siuntė, o kiek gauta. Neištyrus reikalo, negalima apie tai garsinti vien spėjimu pasiremiant.

Pakeleiviui (Lowell, Mass.). Tamstos korespondencija persena — ji pritaikinta prie gerbiamųjų svečių atsilankymo; netalpisime. Labai gaila, kad Lowell'io lietuviai taip dar paskendę tamsybių rukuose; gaila taipgi, kad iš 900 lietuvių sudėjo Tautos Namams vos 12 dol. Sarmata lowelliečiams, ypač draugijoms! — Reikia manyti, kad ta klaida bus atitaisyta. Rašinėkitę naujesnias žinias...

J. E. Karosui. Tamstos korespondencijos apie LSS. kuopos prakalbas nedėsime, kadangi apie tai tilpo žinia „V. L.'' N 45.

J. Petraičiui. Ačių už straipsnį „Žemdirbystė Wisconsino valstijoje'' — patalpisime sek. „V. L.'' num. Laukiame daugiau.

J. K. Tamstos straipsnelį apie Horodlo Uniją gavome — peržiurėsime.

Juozo Sunui. Tamstos pranešime apie tulą vagilį, kurio patari apsisaugoti lietuvių visuomenei, netalpisime, nes Tamsta jį įvardiji, o patsai prisidengi slapyvardžiu. Po panašiu pranešimu truėtų but pasirašę keletas ypatų.

KIEKVIENOJE LIGOJE.

Pirmasai gero gydytojo žingsnis kiekvienoje ligoje yra išvalyti vidurius, nes jo vaistai negali pasekmingai veikti, kol žarnose randasi dykos medžiagos. Šitos tai priežasties delei, mes dažnai esame atkreipę savo skaitytojų atydą į Trinerio Amerikonišką Kartaus Vyno Eliksirą, kurį jie turėtų vartoti, kaip tiktai koksai nors sirguliavimas yra patėmytas. Jisai prigimtu budu visiškai išvalo vidurius, be skausmo arba kokio nors kitokio nemalonumo ir nenusilpnindamas kuno. Jisai taipogi paskatina virinimo organus dirbti, ir tokiu keliu kova už sveikatą yra paprastai išlošta. Jisai ištikrųjų yra pirmąją didele pagelba beveik kiekvienoje ligoje, ir ypatingai skilvio bei vidurių ligose. Išvalykit kuną bei laikykite jį švariu, ir jųs išvengsite daugelio ligų. Aptiekose. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ahsland ave., Chicago, Ill. Jeigu jums jusų naminiuose reikaluose reikalinga gero linimento, pavelykite patarti jums Trinerio Linimentą.

NEBUSI NIEKADOS NULIUDĖS!

Štai linksmumas. Pirmutinė šokių Mokykla tapo atidaryta **Tautiško Namo svetainėje** 101-103 Grand St., Brooklyn, N. Y. Reguliariški šokiai atsibuna kas ketvergo vakarais nuo 7:30 iki 11-tai val. Buna mokinama Angelski tiesieji šokiai pagal šio krašto mados, ir įvairiausi lietuviški kokių dar čia niekas nevartoja.

Kas norės ineiti teip sau pasišokti: inėjimas vyrams 15c. Merginoms dovanai.

Nemokantieji atėję turi klausties pirmininko apie mokinima. Mokinama vra kuogeriausiai pagal didžiausių New Yorko Anglų šokių Mokyklų direkciją. Mokytojai: Prof. J. K. Miliauskas, P-lė Sta. Ražučiutė ir Plė M. Pečiukaitė. Muzika Prof. P. P. K. ir Dom. Vensko, kurie užima pirmą vietą šioje apielinkėje.

Tai gerbiamieji, katrie nenorit buti nulindę, o buti visų guodojami, tai ateikit šį pirmutinį ketvergo vakarą ir prisirašykit mokytis kol dar labai daug lekcijų yra duodama, o paskiau bus sumažinta lekcijų skaitlius. Nemokantieji su visais reikalais kreipkitės pas

Prof. J. K. Miliauska, Box 41, 120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

...iszliuosuoja flegma!

Kiekvienas, kuris kenčia nuo kosulio, arba užkimimo, malonu bus sužinoti, kad

Severos Balsamas Plaucziams (Severa's Balsam for Lungs)

išluosuoja flegmą ir tuom pačiu suteikia greitą palengvinimą. Jis yra geriausiai pritaikintas prie gydymo kosulio, užkimimo ir kitų panašių nesveikumų kvėpavimo organuose.

Kaina 25 ir 50 centų.

Aptiekose. Reikalaukit Severos. Jeigu neturetu, parsitraukit stacziai nuo mus.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

ANT PARDAVIMO.

Parsiduoda bučernė labai geroje vietoje, apgyventa tarpe lietuvių ir lenkų; biznis eina gerai per 20 metų. Priežastis pardavimo — keliauju į tėvynę. Krepkitės sekančiu adresu:

John Kovach,
36 Grand st., Brooklynn, N. Y.
(48)

PAJIEŠKOJIMAI.

Pajieškau dėdės Antano Savaiskio, gyvenusio Shenandoah, Pa., iš Kamarunų sod., Seinų apskr. ir Jurgio Jezerskio irgi iš Shenandoah, Pa., iš Mikalinos, Seinų apskr. Labai reikalinga. Atsiliepkite.

Jurgis Savaiskis,
101 Oak St., Lawrence, Mass.

Pajieškau savo brolio, Jono Ziniaus, iš Grinkų kaimo, Krakinavos parapijos, Panevėžio pavieto, Kauno gub. Jis atkeliavo iš Lietuvos Amerikon apie 29 rugs. mėn., bet jokios žinios apie jį neesu gavęs. Kas apie jį žinotumėte, arba jis pats, teiksis suteikti man žinią.

B. Zinis,
420 Lorimen St., Brooklyn, N. Y.

Pajieškau savo brolio, Jurgio Mikalausko, iš Plungės miesto, Telšių pav., Kauno gub. 5 metai kaip gyvena Amerikoje. Kas apie jį žinotų, arba pats, teiksis man žinią duoti šiuo adresu:

J. Mikalauskas,
62 Van Buren St., Newark, N. J.

PARSIDUODA SALIUNAS

apgyventoje vietoje lietuvių ir lenkų. Didelė salė yra delei mitingų ir veselijų.

18 Greenwich St., New York City.
Netoli senosios kaslegarnės.

STENGKITĖS GAUTI DOVANAS!

12-tas Masquerade Balius, parengtas Lietuvių Gimnastikos Kliubo, atsibus subatos vakare, 15 d. lapkričio (nov.) 1913 m., svetainėje Palace Hall, 89-93 Grand st., Brooklyn, N. Y. Inžanga ypatai 25 c. Skiriamos trįs dovanos merginoms, ir trįs vyrams. Kurie bus puikiaus arba navatniaus apsirengę, gaus dovanas. Taip-pat kiekvienas galėsite gražiai pašokti ant puikios salės, griežiant puikiai muzikai, po vadovyste D. K. Venckaus. Visus atsilankiusius stengsimės užganėdinti kuonogeriausiai. Su pagarba, kviečia

Komitetas.

LIETUVĖ AKUŠERKA IR NURSĖ,

Baigusi Mokslą Columbijos Kolegijoj. Geriausiai prižiurių moteris palage ir visokiose ligose, — už pigią prekę. Kalbu lietuviškai, rusiškai, lenkiškai, vokiškai ir angliškai.

Mrs. A. Hopp,
220 Mc Dougal St., Brooklyn, N. Y.
Telefonas: East New York 1643-W.
31—12—13

„Vienybės Lietuvninkų'' kningyne gaunamos šios naujos kningos.

ŠVARKAS IR MILINĖ. Triveiksmis dramos vaizdelis iš žmonių gyvenimo su dainomis ir šokiais. Parašė V. Gunizavo K. Diržis. Vilnius, 1911 m., pusl. 88. 45 centai.

TAI POLITIKA. Dviveiksmė komedija. M. Balucki'o. Vertė Jaunutis. Vilnius, 1912 m., pusl. 71. 30 centų.

ŽMONĖS. Drama trijų veiksmų iš miestiečių neturtėlių gyvenimo. Parašė Br. Vargšas. Chicago, Ill., 1910 m., pusl. 38. 15 centų.

BIRŽIEČIŲ DAINOS, arba Vievėsėlio dainų trečioji laida. Čia telpa viso 60 dainų. Ryga, 1910 m., pusl 48. 15 centų.

EILĖS Mačio-Kėkšto. Rinkinys visų eilių, kokias Mačis gyvas budamas yra parašęs. Pittsburg Pa., 1910 m., psl. 98. 50 centų.

LIETUVA, Pavasarį, Vasarą, Rudenį ir Žiemą. Kningelė susideda iš skaitymėlių parinktų iš aprašymų įvairių lietuviškųjų rašytojų. Labai gražus skaitymėliai. Sutaisė Liudas Gira. Kaunas, 1911 m., pusl. 144. 30 centų.

KUNIGAS A. VIENOŽINSKIS IR JO DAINOS. Parašė Kl. Jurgelionis. Scranton, Pa., 1911 m., pusl. 26. 15c.

ROJUS IR PAŽANGA. Senovės pasakojimai apie rojaus amžius ir rojaus šalis. Parašė prof. M. Drogomanov. Vertė V. K. Račkauskas. Scranton, Pa., 1912 m., pusl. 112. 35 centai.

LIETUVIŲ VARTOTOJŲ DRAUGIJOS. Pagal 1912 m. ankėtos (Išparodyta kooperacijos naudingumas) Parašė P. K. Vilnius, 1912 m., upsl.(32. 10 centų.

MARGUMYNAI. Eilės M. Vaitkaus. Puikus ir turtingas eilių rinkinys. Kaunas, 1911 m., pusl. 112. 35 centai.

Yvairios dainos. Surinktos iš visokių raštų. So. Boston, Mass., 1912 m., p. 210. 50 centų.

ŽALIOJI PIEVELĖ. Eilių rinkinys. Parašė Liudas Gira. Rinkinys įvairus ir noriai skaitosi. Vilniuje, 1911 m., pusl. 80. 60 centų.

CHINIJA. Dangiškos Ciesorystės gyvenimo ir paprotei vaizdeliai. Su paveikslėliais. S. K. Krukowskaja. Vertė I. Laukis. Chicago, Ill., 1911 m., p. 101. 35 centai.

BLAIVYBĖ. Labai gera kningutė su daug naudingų nurodymų apie kenksmingumą girtybės. Parašė I. G—dys. Vlnlius, 1912 m., pusl. 158. 35 centai.

KĄ PASAKOJO DĖDĖ DAKTARAS vaikų-giminaičiui. Pradinės lyties klausimo žinios. Parašė D-ras Ooker Blom. Naudingas tėvams, auginantiems vaikus, vadovėlis. Vilnius, 1912 m., pusl. 16. 10 centų.

PASLAPTIS pasisekimo gyvenime. Patarimai jaunuomenei ir suaugusiems. Parašė D-ras M. Harvey. Vilnius, 1912 m., pusl. 64. 40 centų.

SVEIKATA, arba tiesus ir trumpas kelias į sveikatą. Pamatinės žinios iš anatomijos, fiziologijos ir hygienos. Sutaisė Dr. A. L. Graičunas. Chicago, Ill., 1911 m., pusl. 339. $2.00.

DU ŠIMTAI ŽAIDIMŲ kambaryje ir tyrame ore su dainomis, gaidomis, paveikslėliais ir fantų išdavimais. Sutaisė M. Grigonis. Seinai, 1911 m., pusl. 144. 65 centai.

DEKLAMACIJA IR SCENIŠKOJI MIMIKA. Parašė Kl. J—is. II Žaismės. Parašė I. Laukis. Naudinga lošėjams ir šiaip išparodymas vertės lošimų Chicago, Ill., 191 1m., pusl. 27. 10 centų.

J. J. Paukštis & Co.,
120--124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŠKA MUZIKOS KONSERVATORIJA

101 So. 2nd Str. Brooklyn, N. Y.

Mokinama dainavimo, kompozicijos, piano, smuikos ir t. t.

Direktorius
M. PETRAUSKAS.

BĖKIM GREICIAU!

Mes dabar yr proga užsisteliuoti Rudenines ir Žiemines drapanas ant orderio pos Lietuvę kriaučių už labai sumažintą prekę.

Moteriškus siutus siuvam už $12 iš gerų vilnonių materijų, o ką apie padarymą ir pritaikymą tai nėr ko klaust, nes jau senei yra visems žinomas kriaučius, kurio darbu visi gėrisi. TAIPGI SIUVAM IR VYRAMS drapanas ant orderio atsakančiai didžiausiam pasirinkime, nuo $18.00 ir aukščiau. Mųs dirbtuvė atdara kas diena ir nedėldieniais orderius priimam. Kreipkitės po adresu:

PETRAS SHERTVITES

370 Bedford Avenue,
Brooklyn, N. Y.
Pagal Willamsburg Tiltą.

Turiu už garbę pranešti draugystėms, kliubams, ir kuopoms kad išdirbam visokius ženklus, ,,badges,'' saloloido ,,botonus.'' Visokius ,,emblems,'' su antrašais ar paveikslais padarom ant auksinių, paauksuotų, ar kitoko metalo guzikų už labai pigę prekę.

Ant kožno pareikalavimo išsiunčiame prabas ,,sempelius'' ir jų prekes.

PAJIEŠKAU AGENTŲ.
REIKALAKIT KATALOGŲ.
A. STRUPAS, NOVELTY CO.
125 Ferry St., Newark. N. J.

KELIAUJANTIEMS EUROPON.

Laivos išplaukimo October ir November mėn., ir laivų vardai.

RED STAR LINE Į ANTVERPEN.
Laivakortės prekė $35.00.
Nov. 5. Finland.
'' 12 Lapland.
'' 19 Zeeland.
'' 26 Kroonland.

RED STAR LINE iš PHILADELPHIA, PA. Į ANTVERPEN — $33.00.
Nov, 7 Menominee.
'' 21 Maniton.

HOLLAND-AMERICAN LINE Į ROTTERDAM.
Laivakortės prekė $37.00.
Nov. 4 New Amsterdam.
'' 11 Noordam.
'' 18 Ryndam.
'' 25 Rotterdam.

NORTH GERMAN LLOYD Į BREMEN.
Laivakortės prekė $37 ir 40.
Nov. 2 Bremen.
'' 4 George Washington.
'' 7 Kronprinzessin Cecilie.
'' 14 Kaiser Wm. der Grosse.
'' 16 Prinz Friedrich Wilhelm
'' 21 Kaiser Wilhelm II.
'' 23 Grosser Kurfuerst.
'' 28 Kronprinz Wilhelm.
'' 30 Friedrich der Grosse.

NORTH GERMAN LLOYD iš BALTIMORE Į BREMEN — $33.00; trečia kliasa $ 36.00.
Nov. 5 Neckar.
'' 12 Main.
'' 26 Rhein

HAMBURG-AMERICAN LINE Į HAMBURGĄ.
Laivakortės prekė $35.00 ir $37.50.
Nov. 1 Imperator.
'' 1 Patricia.
'' 6 Kaiserin Auguste Vict.
'' 15 Pretoria.
'' 19 President Grant.
'' 22 Imperator.
'' 27 Amerika.
'' 29 President Lincoln.

HAMBURG-AMERICAN LINE iš BALTIMORES, MD. Į HAMBURG.
Laivakortės prekė $33.00.
Nov. 11 Barcelona.
'' 25 Bosnia

HAMBURG-AMERICAN LINE iš PHILADELPHIA Į HAMBURG.
Laivakortės prekė $33.00 ir 35.00
Nov. 10 Prinz Adalbert.
'' 29 Prinz Oscar.

HAMBURG-AMERICAN LINE iš BOSTON Į HAMBURG.
Laivakortės prekė $33.00 ir 35.00.
Nov. 22 Cleveland.

RUSSIAN AMERICAN LINE Į LIEPOJŲ—LIBAVA.
Laivakortės prekė į Libava $33.00
Laivakort. prekė į Rotterdam $31.00
Nov. 1 Russia.
'' 15 Czar.
'' 29 Kursk.

CUNARD LINE I LIVERPOOL, O PASKUI PER HULL Į BREMEN, HAMBURG, ROTTERDAM, LIBAVA.
Laivakorčių prekė:
į Liverpool $35.00 ir $37.50,
į Bremen, Hamburg ir Rotterdam $37 ir 40.
į Libavą—Liepojų $39 ir 42.
Nov. 1 Carmania.
'' 5 Lusitania.
'' 15 Caronia.
'' 19 Mauretania.
'' 29 Carmania.

CUNARD LINE iš BOSTON Į LIVERPOOL.
Laivakorčių prekės:
į Liverpool $32.50,
į Bremen ir Hamburg po $35.00,
į Libavą per Hull $37.00.

CUNARD LINE iš MONTREAL Į SOUTHAMPTON, O PASKUI PER HULL Į LIBAVĄ.
Laivakorčių prekė:
į Southampton $31.25,
į Libavą per Hull $35.00.
į Bremen $33.00,

Laivai išplaukia iš Montreal:
Nov. 1 Ansonia
'' 15 Andania.
'' 22 Ascania.

WHITE STAR LINE
į Liverpool, Southampton ir Libavą per Hull.
Laivakorčių prekės:
į Liverpool $35.00.
į Southampton $33.75,
į Libavą $37.00.
Laivai išplaukia:
Nov. 1 Majestic.
'' 6 Adriatic.
'' 8 Oceanic.
'' 13 Ceitic.
'' 15 Olympic.
'' 20 Cedric.
'' 22 Majestic.
'' 27 Baltic.
'' 29 Oceanic.

Mes parduodame laivakortes virš minėtų linijų į Europą ir iš Europos į Ameriką su geležinkelių tikietais į visas šalis.

Apie laivakorčių prekę į visas šalis pasiklauskite per laišką pridėdami už 2 ct. markę atsakymui.

Pas mus keliaujantieji teiksis pirma parašyti laišką bent 10 dienų pirma iškeliavimo, kada ir kur pasitikti.

Pirkusus pas mus lavakortes, mes pasitinkame ant dypo, aprupiname bagažus, nuvedame ant laivo ir parupiname nuo konsulio popieras parėjimui rubežiaus. Išmainome pinigus — rublius į dolerius ir dolerius į rublius.

Mes parduodame tikietus ant Providence — Joy Line į šiuos miestus:
į Boston'ą $2.40,
į Worcester'į, $2.40,
į Fall River $1.75,
į Providence $1.50.

Ateikite arba rašykite ant šio adreso:

J. J. Pauksztis & Co.,
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

„VIENYBĖS LIETUVNINKŲ'' IŠLEISTOS KNINGOS.

Adomas Mickevičius	15
Ar socijalistas gali buti kataliku?	10
Augis darbininkų judėjimo Lietuvoje	15
Apuoko sapnai	15
Anatemos kningelė	10
Apie kuno išlavinimą	15
Albumas lietuviškos parodos Pryžiuje 1900 m.	40
Apie Dievų pavydumą	15
Baltrus Turazeris (Drama trijuose veiksmuose)	20
Dangus ir žvaigždės. Populiariška lekcija iš astoronomijos	10
Davatkų gadzinkos	10
Dangaus augštumas ir žmogaus senumas. Anykščių šilelis	20
Darbininkų Kalendorius 1904.	15
Eglė žalčių karalienė. (Drama 5-se apsireiškimuose	15
Emigracija. Apysaka iš emigrantų gyvenimo	20
Gyvenimas Genevaitės	50
Gudri Našlė. (Juokažaislė dviejuose veiksmuose)	15
Gegutė. (Eilės)	10
Girtuoklių Adynos	10
Graudus Verksmai	10
Herbertas Spenceris. Trumpa peržvalga jo filosofijos	15
Istorija Septynių Mokytojų	50
Idėja ant mėšlyno. Apysaka musų dienų	10
Istorija apie gražią Katriuką	10
Iš po budelio kalavijo ir Kaijimas (Dvi apysakos)	30
Išgriovimas Kauno pilies. (Tragedija 4-se apsireiškimuose)	20
Iš bažnyčios istorijos	10
Iš kur atsiranda nusidėjėliai?	10
Įtekmė socijališkų sanlygų ant visų kulturos šakų	15
Įtekmė dantų ant žmogaus gyvenimo	10
Juozas Arch. Sodietis—deputatas Anglijoje	10
Jonas Krikštytojas (Penkiaveiksmė tragedija su prologu)	30
Joninės. 4-rių veiksmų drama	45
Jaunieji Skrauja. Medžioklės piešinys.	75
Kalabas	10
Kėkštų Simas. (Apysaka iš ukininkų gyvenimo)	10
Kainas. (Misterija trijuose aktuose)	25
Kunigija ir svietiška valdžia	15
Kaip Sicilijos kaimiečiai kovojo už savo tiesas	10
Kur musų išganymas?	25
Keletas minčių apie mirties bausmę	10
Kaip valstiečiai kovojo už žemę ir laisvę	15
Kaip apsivesti ir laimingai gyventi	15
Kaip darbo žmonėms išsiliuosuoti	10
Keletas žodžių apie lietuvius ir naudingi pamokinimai	15
Knygelė dėl lietuviškų kareivių Amerikoje	10
Laima ir planetos	25
Lietuvos Istorija. S. Daukanto Knyga I	$1.50
Apdaryta	$2.00
Lietuvos Istorija. S. Daukanto Knyga II	$1.50
Apdaryta	$2.00
Abi drutai apdarytos į vieną tomą	$4.00
Lietuvių tauta. Tomas I	$1.50
Apdaryta	$2.00
Lietuvių tauta. Tomas II	$1.75
Apdaryta	$2.25
Abu tom. apdaryti į vieną	$4.25
Lengvas budas pačiam per save pramokti rašyti	10
Mythai, pasakos ir legendos žemaičių	50
Musų Dielės. (Per ką Lietuva kenčia)	10
Mokslinčius Tvardauskas	50
Miškas vis smarkiau degė	15
Našlaitė (Apysaka eilėmis)	10
Pasikalbėjimas apie dangų ir žemę	25
Parsidavimas ir pelnas	10
Paveikslai. (Dvi apysakos)	15
Palemonas ir Giržduta. (Apysaka eilėmis)	20
Puota — Nuskintas žiedas. (Dvi apysakos)	10
Pagieža — Jurgis Durnelis. (Dvi apysakos	25
Pirmoje Gegužės Sapnas	15
Ponas Bartkus. (Eilės)	10
Pažvelgus atgal. (Sociališkas Romansas)	$1.00
Palocius ežero dugnuose. (Trijų veiksmų drama)	15
Pamokinanti aprašymai iš gyvenimo žmonių	20
Rytojui Bežiurint	65
Rutų Vainikas, Mirga ir Undinė. (Trįs dramos)	30
Sausio devintą	15
Švedų liaudies švietimas	25
Senkaus Jurgis	15
Tamsybės Guolis	10
Užsistanavyk ant to gerai	15
Vargdieniai. (Apysaka iš baudžiavos laikų)	50
Vilius Tell. (Tragedija penkiuose aktuose)	30
Valkata	10
Vilkų Lizdas. (Apysaka iš Kryžiuočių laikų)	35

Rašykit
J. J. PAUKŠTIS & Co.,
120 GRAND ST.,
BROOKLYN, N. Y.

Sergančioms moterims.

Sesute.—

Aš esmiu moteria. Žinau kiek moteris turi iškentėti. Jaigu kenti nuo baltųjų

andrapanių, nupuolimo arba atrukimo motės, esi nevaisinga turi skausmingus ir nereguliariškus periodus, reumatizmą ar kitokias ligas, pabandyk mano Naminį gydymąsi, kuriuo išsigydysi pati namie ir visai pigiai. Tuojaus rašyk aprašydama savo skausmus ir indėk 2c. markę atsakymui. Adresuokit:

MRS. A. S. HON,
South Bend, Ind. Box L. V. 2

FARMOS! FARMOS!

Didžiausia lietuvių kolonija Michigano valstijoje, Lake ir Mason county, kur yra 145 lietuviai farmeriai. Aš esmiu paėmęs parduoti toje apielinkėje iš anglikų daug gatavų farmų, ant derlingų lygių laukų su trobomis ir sodnais visokio didumo. Kaina nuog $20 akras ir brangiaus. Anglikai, nenorėdami gyventi lietuvių apgyventose vietose, pavedė man parduoti savo farmas. Tai yra gera proga lietuviams įgyti gerų laukų savo žmonių tarpe. Tojie pačioje apielinkėje turiu pardavimui daug derlingos žemės, lygios ir neišdirbtos, visokio didumo farmoms. Kaina nuog $8 iki $20 akras. Lengviausi išmokėjimai ant daugelio metų. Galite pasirinkti žemės kokios tik norėsite. Turiu palei upes ir žuvingus ežerus. Atvažiuokite tuo, kol tebėra ant laukų javai; tai matysite, kokia yra žemė, ir žinosite, ką perkate ir kaip kas auga. Ateinantį pavasarį žinosite kaip pradėti ant savo žemės gyventi. Turiu pardavimui farmų su gyvuliais ir apsėtais laukais. Kurie perka ir tuoj nori parandavoti gali atlikti tai per mane, nes aš turiu randauninkų, kurie gali tuoj nupirkti ar parandavoti; galite gauti geras randas. Atvažiuokite šią vasarą pas mane! Aš esmiu farmeris, ir galėsite pra leisti pas mus savo vakacijas sveikame ir tyrame ore ir išsirinksite sau geriausios žemės musų lietuvių kolonijoje. Kuomet liksite musų kaimynu, aš nurodysiu, kaip geriausia yra pradėti ant farmos gyventi. Pribuvę į Peacock, Michigan, telefonuokite man į farmą. Aš pribusiu su automobilium jus paimti ir apvėžiosiu po farmas, kad galėtute išsirinkti kuogeriausią farmą. Rašykite, tai tuoj gausite kninguțę ir mapą dovanai. Adresuokite:

ANTON KIEDIS,
Peacock, Lake County, Michigan.

„Vienybės Lietuvninkų''
Keliaujantis
Agentas
J. DIGRYS.

Tarptautiškoji Akušerių MOKYKLA.

Moterįs, norinčios išmokti akušeriauti, dabar tu legališką mokykią Scrantone, Pa. **Moksias prasidės 2 d. Sausio,** 1913 m. ir trauksis per 4 mėnesius. Pasibaigiant kursui, bus duotas diplomas, valdžios pripažintas visoje šalije.

Įstoti mokyklon gali moterįs, turinčios nemažiaus 20 metų amžiaus ir mokančios bent skaityti ir rašyti. Už kursą mokasi $100.00.

Mokyklon Lietuves priima ,,The Internationa College of Midwifery''.

DR. J. SZLIUPAS, Prezidentas.
1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

Telephonas: 6426—J—Market.
Daktaras
JONAS J. KAŠKIAUČIUS
VALANDOS: 8—11 ryte, 1— 3 po pietų, 7— 9 vak.
Seredomis 8—11 ryte.
152 Polk Str. prie Ferry Str.
NEWARK, N. J.

PARSIDUODA PIGIAI

naujos drukuojamos mašinos Typewriters. Rašykite šiandien, o gausite katalioga dykai. Knygos teipgi par iduoda ir yra reikalinga Agentų.

Kreipkitės per laišką a t šio antrašo:
A. MALIAUSKAS,
667 3rd Ave., BROOKLYN, N. Y.

P. S. Teipogi parsiduoda naminiai rakandai (Furniture) ar t išmokesčio vietiniai kreipkitės pas mane.

KNYGA KIRPIMUI VYRIŠKU DRABUŽIU; 42 X 60 COL., 50 PP., 24 PAVEIKSLAI, AUDEKLO APDARU, —PREKĖ $2.50.
KNYGA KIRPIMUI MOTERIŠKU DRABUŽIU; FORMATO 42X60 COL., 48 PP., 23 PAVEIKSLAI, AUDEKLO APDARU,—PREKĖ $2.50.
REIKALAUJANT ATSILIEPIMO, VISADOS PRIGLAUSTI 2c. STEMPA, PINIGUS SIUSTI MONEYORDER ANT ADRESO:

J. TOPILIS
120 Grand str.
Brooklyn, N. Y.

DAKTARAS A. BACEVYČE
GYVENA ELIZABETHPORT'E, N. J.
200 Marshall St., ir kampas Second St.
Ligonius priima:
ryto nuo 8—9 po pietų nuo 2—3
ir vakare nuo 6—8
Telephone 1537 R. Elizabeth.

Telephone: Greenpoint 8.
Daktaras A. S. Jankauckienė
Gydo visokias ligas vyrų, vaikų, moterų lanko prie palagų.
VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.
265 Berry St., prie Grand St.
BROOKLYN, N. Y.

LIETUVIAI, EIKIT PAS LIETUVI!

Pirk dziegorėlius, lencugėlius, šlubinius žiedus, šipkortes, daviernastis, siųst pinigus į Lietuvą, puikių popierių gromatoms rašyti, knygų. Jau 19 metų prie to užsiėmimo viską išpildau teisingai tai reiškia gerai.

Visiem velijam eit pas
Jurgi Jeszmanta,
6 So. Washington St.,
Cor. E. Market st. Wilkes-Barre, Pa.

Dr. J. S. Message (Misevičia)
272 BERRY STREET Brooklyn, N. Y.
Tel. 595 Greenpoint
Specialistas širdies ir plaučių ligų.
OFFICE HOURS:
8—10 A. M. 12—2 P. M. 6—8 P. M

NUSIPIRKITE
Tik-ką atspaustą Naują Eilių Kningą
„LIAKO AIDAI''
pas C. M. Lukošių.
„Laiko Aidai'' 112 puslapių 8½x5½ col.
Kaina 50c.
Visi mėnesinio laikraščio „Aidas.. numeriai vertės $1.10, Tas visas kningas vertės $1.60. galima gauti už $1.00.
pas C. M. LUKOŠIŲ
6 John str. Waterbury, Conn.
Reikalaujame agentų.

ORIGINALIŠKI ROZAVI ir KITOKI MILTAI.

Kostumieriai, reikalaukite Rugių Duonos iš Rozavų

M. ROSENFELD'S HEALTH PURITY 140 ROSOVE NATURAL HEALTH FOOD MADE OF RYE PRODUCT

ir kitokių miltų. Busite sveiki ir stiprus!

DUONKEPIU ATYDAI!

Aš esu savininkas ir pardavėjas Suvienytose Valstijose ir Europoj **Originalinių Rozavų miltų** iš čyščiausių, sviežiausių ir geriausių **rugių grudų**, kuriuos tik už gerus pinigus galima gauti. **Rozavus miltus** turi vartoti tik **geriausi duonkepiai** šios šalies ir aš noriu atkreipti atidą tiems duonkepiams, kurie dar nevartoja **Rozavų miltų rugių duonai.**

Aš tiktai ir pasiskelbiu, kad maloniai kiekvienam atsišaukusiam suteiksiu visokias informacijas, ypač **duonkepiams** ir visada užganėdinsiu atsišaukusius. Aš užtikrinu Jums, kad tai bus geras pelnas ir atgabens didelę pramonę, tik tuojaus paimkit plunksną ir parašykit pas mane laišką, reikalaudami platesnių žinių apie **Rozavus ir kitokius Miltus.**

Morris Rosenfeld,
G 4 and 5 Produce Exchange, NEW YORK, N. Y.

TAI SENIAUSI IR TURTINGIAUSI
AMERIKOS LIETUVIŲ PAŠALPINE DRAUGIJA
ĮSTEIGTA 1886 M.

Moka pašalpą ligoje po $6.00 sevaitėje ir turi keturis pomirtinės apsaugos laipsnius: $150.00, $300.00, $600.00 ir 1000.00.

Kiekvieno lietuvio privalumu yra dėties prie tos Organizacijos.

Iki 1 d. Sausio 1913 metų Susivienijimas išmokėjo: našlėms ir našlaičiams pomirtinių pašalpų — $72.469.33. Lietuvių apšvietos ir kulturos reikalams — $8.651.82. S.L.A. turtas išneša (1 d. Sausio 1913 m.) *$52.517.97.*

Tuojaus prisirašyk prie gyvuojančios tavo mieste S.L.A. kuopos. Jaigu kuopos nesiranda, klausk informacijų pas Centro Sekretorių žemiaus paduotu adresu, o gausi paaiškinimus kaip suorganizuoti kuopą.

A. B. Strimaitis, Centr. Sekr.
307 W. 30-th St. - - - New York, N. Y.

APLPA SVIETA
VIENYBĖ

K. Labanas

Su geriausiais advokatais, kurie veda visokias provas, kriminalnas ir civilnas augščiausiuose teismuose. Nė viena prova jiems ne yra perdidelė nei permaža.

Išdirbu visokius dokumentus. Inšiurinu forničius ir gyvastį žmogaus su geriausiomis Kompanijomis. Parduodu namus, lotus ir farmas geriausiose vietose.

Duodu patarimą (rodą) dykai visokiuose reikaluose.

Su visokiais reikalais kreipkitės pas mane, o busite pilnai užganėdinti.

NEW YORK'O OFISAS: 55 Liberty Str., 19th floor, Room 1902. Tel. Cortlandt 3923. **Valandos:** nuo 9 ryte iki 5 vakare.

BROOKLYN'O OFISAS: 239 S. 4-th Str. Tel. **Valandos:** nuo 6 ryte iki 8-nių. Vakare nuo 6 iki 10-tai.

AR TURI KATALIOGĄ?

Visų lietuviškų KNYGŲ nuo seniausios iki naujausios laidos, pilnas naujas katalogas, 80 pusl., bus prisiųstas DYKAI. Tik iškirpęs šitą apskelbimą ir, prisiųsk drauge su savo adresu.

MYLĖTOJAI MUZIKOS, čia gali gauti gerų muzikališkų instrumentų katalogą, įvairiausių armonikų, koncertinkų, klernetų ir t. t.

Rašant man laišku, adresuokite:
M. J. DAMIJONAITIS
MAIL ORDER HOUSE
812-814 W. 33rd St. CHICAGO, ILL.

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis
Lietuviškas graborius.
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, vestelioms ir krikštynoms.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės geikale.

A. OLSZEWSKI,
3262 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Rašyk adresus:

„LIETUVA''

Ar Skaitei Kada Laikraštį „LIETUVĄ?'' Gal norėtai kur ją gauti?

Eina jau 21 metus Chicago, Illinois kas Petnyčia ir paduoda daugiausiai gero ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o prenumerata kaštuoja mažiau kaip $2.00, pusei metų $1.00.

Ar matei kada-nors laikraštį
„DRAUGĄ''?
"DRAUGAS" yra 8-nių puslapių didžiausio formato, vedamas geriausių redaktorių. Rasi jame geriausių raštininkų raštų ir visokių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir iš viso pasaulio. "DRAUGAS" gvildena svarbiausius gyvuosius lietuvių reikalus.
"DRAUGAS" atsieina metams $2, pusei m. $1
Užsieniuose metams $3, pusei metų $1.50
Rašydami laiškus adresuokite
DRAUGAS PUB. CO.
2634 W. 67th St. Chicago, Ill.

Telephonas 2320 Greenpoint.

Lutkauskas ir Garšva

Graboriai ir Laidotuviu Direktoriai.

Laidojame Numirelius ant visokiu Kapiniu.

PARSAMDOME KARIETAS

veseilioms, krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Atsišaukit ypatiškai ar per telepnoną. Ofisas atdaras dieną ir naktį.

227 Bedford Ave. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

DAKTARAS IGNOTAS STANKUS

Vienatinis tikras lietuvys daktaras ir chirurgas cieloje Philadelphijoje. Kito lietuviško daktaro nėra mieste Philadelphijos. Sergantį netrotykit laiko ir pinigų, bet tiesiog kreipkites ypatiškai arba laišku prie daktaro Stankaus, o apturėsite tikrą ir teisingą gydymą. Atmink skaitytojau, jog Dr. Stankus yra baigęs didesnį daktarišką mokslą, kaip tai: po užbaigimui medicinos mokslo GARSIAME STEITAVIŠKAME UNIVERSITETE, važiavo mokintis į POST GRADUATE MEDICINOS MOKYKLĄ, katra yra didžiausia ir jau paskutinė didžiųjų daktarų mokykla visame pasaulyj. Čionai specijališkai mokinosi daryti visokias operacijas ir gydyti pavojingas ligas. Taipgi buvo miestavu daktaru kur praktikavojo po ligoninių dispenseres dienomis ir naktimis. Dabar treti metai kaip Dr. Stankus įrengė savo locną gydyklą SANATORIJĄ mieste Philadelphijos dėl gydymo visokių ligų. Atvažiuojanti iš toliaus gali pasilikti tiesiog jo SANATORIJOJE dėl gydymo.

GYDO LIGAS

Nuo skaudėjimo strėnų, sąnarių rankų ir kojų, skaudėjimo paširdžių, pečių ir kaulų, reumatizmo. Nuo visokių kraujo ligų, užkrečiamų ir slaptų lytiškų ligų. Augimo spuogų ant veido ir kuno, užkietėjimą ir nedirbimą vidurių, niežėjimą skuros, dedervinių, slinkimą plaukų, skaudėjimo galves. Visokias širdies, inkstų, plaučių ir kepenų ligas, neuralgijos, negalėjimo miegoti ir išgąsčio, nuo slogų, peršalimo, kosulio sunkaus kvėpavimo, negalėjimo valgyti ir abelna nusilpnėjimą. Visokias moterų ligas: nereguliariškas mėnesines, skaudėjimą strėnų ir paširdžių. Visokias vyriškas ligas, paslaptingas ir įgantas per išdykumą. Gydo ligas su liekarstomis kokios tiktai yra ant svieto. Ligas, kurias negalima išgydyti su liekarstomis ir po reikalavimui pačių pacijentų — daro visokias operacijas. Turi savo locnas, naujausio budo elektriškas mašinas dėl gydymo ir egzaminavimo, su pagelba kurių galima permatyti visą žmogaus kuną.

PASARGA Aš siunčiu gyduoles ir toliaus į kitus miestus, bet siunčiu tiktai tiems, katrie aprašo simptomus savo ligos ir iš jų aprašymo yra galima suprasti ligą. Pas mane nėra nei raštininkų nei aptiekorių, nes jų darbas ir pagelba yra niekam netikusi prie daktariško gydymo. Kuomet ligonis atsišaukia per laišką, tai aš pats perskaitau, o jei reikalauja, tai savo rankomis sutaisau ir pasiunčiu jam gyduoles. Nemislyk skaitytojau, kad geriau supranta ligą kuomet nueini ypatiškai pas daktarą savo miestelyje ir jis tuojau įkiša termometrą į burną, pabaršką, pasiklauso krutinėj ir nei žodžio nepaklausęs apie jųsų ligos simptomus, tuojaus parašo receptą dėl liekarstų. Buk tikras, kad toksai daktaras jųsų ligos nesupranta, tiktai jo tas barškinimas ir paklausimas krutinės yra niekas kitas, kaip tiktai trumpa komedija, kad paimti nuo jųsų kelis centus. Jeigu ligonis parašys laišką arba apsakys simptomus savo ligos, tai yra ką jaučia savyje, kas ir kokioje vietoje skauda ir kas kenkia, tai daktaras teisingai atspės jo ligą, o atspėjęs, pritaisys tikras gyduoles.

PADĖKAVONES UŽ IŠGYDYMĄ

Čionai sutalpinti visų yra negalima, bet kelios padėkavonės talpinasi su pavelijimu pačių pacijentų. Kitos visos padėkavonės yra užlaikomos didžioj slaptybėje. Jurgis Bucikas, P. O. Box 706, Tamaqua, Pa. sako taip: Labai blogai apsirgau. Vietiniai daktarai atsisakė nuo išgydymo, o vienas iš jų sakė greičiausiai daryti operaciją. Kuomet nuvažiavau pas daktarą Stankų ir pasilikęs jo Sanatorijoje likausi išgydytas į trumpą laiką be peilio ir be operacijos. Kotrina Rutkienė, Minersville, Pa. Labai didžiai sirgau, turėjau skaudėjimą strėnų, nugaros, kojų, nereguliariškas mėnesines ir gėlimą paširdžių. Vietiniai daktarai nieko negelbėjo, tiktai ateidami į mano namus leido po skuros į paširdžius tą prakeiktą zrodlyvą morfiną, kad tiktai tam sykiui skausmus sustabdyti. Nuvažiavau pas Daktarą Ignotą Stankų ir pasilikau jo Sanatorijoje dėl gydymo. Dr. Stankus pripažino visiškai kitokią ligą, tuojau padarė operaciją ir davė tikras gyduoles nuo tos ligos. Už nedėlios laiko aš išgijau ir sugrįžau namo sveika. Aš Steponas Baranauskis, 846 So. Front st., Philadelphia, Pa. Per keliatą metų jaučiau negerumą gerklėje, o prieš atmainą oro net ir skausmą. Ant galo iškarto pradėjo tinti kaklas, gelti galva ir pasirodė didis karštis. Dr. Stankus po sustabdymo karščio, padarė man operaciją ant gerklės ir dabar jokio negerumo gerklėje nejaučiu ir esu sveikas. Antanas Saitis, 1311 Monroe st., Philadelphia, Pa. Daktaras Stankus išgydė mane nuo kosulio, skaudėjimo krutinėje, sunkaus dusavimo, skaudėjimo paširdžių, galvos ir abelno nusilpnėjimo. Už ką ištariu jam širdingą ačiu. Helena Kopp, 497 Edgewood st., New Haven, Conn. Likosi išgydyta nuo slinkimo plaukų. Aš Pabijonas Druteika, 701 W. River st., Waterbury, Conn. Siunčiu savo paveikslą ir ištariu širdingą ačiu Dr. Ignotui Stankui už prisiųstas man gyduolės ir išgydymą manęs nuo baisios ligos, kaip tai: kosulio, skrepliavimo, skaudėjimo krutinėje ir paširdžiose.

Visuomet kreipkitės ypatiškai arba su laišku ant tikro adreso taip:

DAKTARAS IGNATIUS STANKUS

1210 S. BROAD STREET, - - PHILADELPHIA, PA.

Ofiso valandos: Iš ryto nuo 9 iki 11. Po pietų nuo 2 iki 4, vakarais nuo 7 iki 8 val.
Nedėliomis nuo 9 iki 11 val. ryto ir nuo 1 iki 4 valandai po pietų.

Geras išbraukymas su Pain-Expeller visados pagelbsti nuo reumatizmo. Sergėkis nuo netikrojo.

D-I-D-E-L-I-S P-E-L-N-A-S

Nesveikiems, silpniems ir sergantiems susipratusiems žmonėms.

Tie, kurie ilgą laiką sirgo landžiodami nuo vieno daktaro prie kito ir daug pinigų išmokėjo tiems, kurie netik neišgydė, bet dar paaršino labiau užsendinant ligą; per ką negalėjo gerai dirbti; tad apturėjo dubeltavą nuostolį, — ve be naudos išmokėtus pinigus ir nustojimą uždarbio; tik todėl, kad užsidėjo su menkos vertės daktarais, kurie negali išgydyt.

BET KITI, KURIE SUSIPRATĘ, NORS SILPNI IR SERGANTI ŽMONĖS;

bet su visokioms šviežioms ir užsendytoms ligoms atsišaukė prie garsaus, visiems žinomo kaipo geriausio Amerikoje **PHILADELPHIJOS MEDICAL KLINIKO mokslinčių daktarų**, tad tapo išgydyti trumpam laike, netrotijant dovanai pinigų ir uždarbio; per ką apturėjo **didelį dubeltavą peiną, sveikatą, drutumą ir pinigus sučėdijo.**

IŠ TUKSTANČIŲ IŠGYDYTŲ NUO VISOKIŲ LIGŲ ŠTAI KĄ PATYS ŽMONĖS RAŠO PRISIUNČIANT SAVO PAVEIKSLUS DĖKAVODAMI:

GARBINGAS PHILA. M. CLINIC! Siunčiu didžiausią padėkavonę už greitą išgydymą nuo skaudėjimo galvos, strėnų, vidurių ligos, negalėjimą valgyt ir miegot ir nuo susilpnėjusio viso kuno. Pirmiau gydžiausi pas daugelį daktarų, bet anie tik vietoj pagelbos daug pinigų iškaušę, o ligą labiau paaršino. Vienok kaip prisiųstas Jųs liekarstas suvartojau, tad pasilikau pilnai išgydytas, sveikas ir laimingas. Už tai dar kartą ištariu ačiu Phila. M. Klinikui ir Jus garbingą vardą garsinsiu terp savo tautiečių, kad išgydot ir tada kaip kiti neįstenge. Su guodone **J. Bernot**, 42 Franklin St., Springfield, Mass.

Mr S. Kolomčiukas.

GUODOTINAS DAKTARE! Labai dėkingas už tikrą išgydymą ir už liekarstas, nuo kurių pastojau kaip naujai ant svieto užgimęs, išgelbstint nuo slaptos ligos. Taip gerai dabar jaučiuos, kad į trumpą laiką net 15 svarų daugiau sveriu. Prisiunčiu savo paveikslą, likdamas sveikas ir džiaugdamasis, pilnas guodonės **S. Kolomčiukas**, 41 Ave, L., Salveston, Tex.

Mr Zukas.

TEIPAT **Mr Zukas**, McKees Rocks, Pa., prisiunsdamas savo paveikslą, nemažiau yra dėkingas už išgydymą nuo sunkios ir pavojingos ligos. Kiti negalėjo išgydyt.

Mrs Zofija Bustrykene, C. M. and St. Paul st. Sobieski, Wis. Štai ką rašo: Nesuskaitytus kartus labai gražiai dėkavoju Phila. M. Clinikui, už išgelbėjimą manes išgydant nuo moteriškų nesveikumų ligos kaip nusilpnėjimo, teip ir skaudėjimų. Dabar esu pilnutėliai sveika ir daugiau gydyties nereikalauju.

GERESNIŲ FAKTŲ nieks negali reikalaut; ką užtvirtina didelės daugybės išgydytų.

KAD JAUTIESI NESVEIKAS, TAI GERIAU PADARYSI, KAD IŠSYK TIESIOK PRIE KLINIKO

kreipsies, nes liekarstas išsiunčia po visą Amerikę ir kitas dalis svieto, o busit dėkingi kaip ir visi, kuriuos Phila. M. Klinikas apdovanojo tuom didžiausiu turtu, tai yra sveikata.

THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC

todėl greičiau už kitus daktarus išgydo ir tokias ligas, kurių kiti neįstengė; kad čionai kiekvienam atsišaukusiam užrašo ir sutaiso speciališkai liekarstas iš geriausių gvarantuotų medikamentų naujausių išradimų, kurie pasaulyje yra žinomi kaipo geriausi ir todėl, kad prie Phila. M. Kliniko yra net keletas Profesionališkų Daktarų, terp kurių yra net Amerikos valdžios medalių apdovanotų.

ŠITIE GARBINGI mokslinčiai, Profesonal. Daktarai, pirma ranka prie Kliniko:
Daktaras ALEX. BROWNAS, Superintendent, Dr. WINCAS YODER, Medical Director.

ĮSITĖMYK, kad slaptybės ligų saugiai užlaikoma, visada.

KAD ESI NESVEIKAS BET NORI PASTOTI SVEIKU IR LAIMINGU, t. d atsilankyk, o jeigu toli gyveni, tad aprašyk savo ligą bei nesveikumus lietuviškoj kalboje kas kenkia, o tikėk, kad apturėsi tikrą pagelbą sveikatai kaip tukstančiai, kurie jau džiaugiasi ir dėkavoja, nes čionai išgydo ir tokias, kurių kiti negalėjo išgydyti kaip sviežias teip ir užsisenėjęs sias ligas nuo skandėjimo: pečiuos, rankose, kojose, sanariuose, krutinėj, strėnose, galvos, šonų; išbėrimai spunguis nuo blogo ir nečysto kraujo, nuo saužagystės sėklos nubėgimo, nusilpnėjimo, vidurių nedirbimo, užkietėjimo slogos, greito pailsimo, nervišku mo, baimės, silpno ir numažėjusio kraujo, užkrečiamų slaptų lytiškų ligų. Širdies, kepenų, inkstų, silpnų plaučių, kosėjimo, sunkaus kvėpavimo, nuperšalimo slogų, blogų sapnų, nemigos, neturėjimo apetito, be peilio, be pjanstymo be operacijos, bet su liekarstoms, kurios tukstančius išgydė. **Teppat moteris nuo skausmingų mėnesinių** ir kitokių ligų, kurios užpuola varginimui žmonių. VYRŲ ir MOTERŲ. Reikalaujant **rodos nuo daktaro, visada adresuok arba ateik po šiuo adresu:**

THE PHILADELPHIA M. CLINIC,
1117 WALNUT STREET, PHILADELPHIA, PA.

VALANDOS: nuo 10 iš ryto iki 4 po p. Šventadieniais nuo 10 iki 3. Utarn. ir Pėtnyčiomis nuo 6 iki 8 vak. **Reikalaukit nuo Kliniko dovanai ir skaitykit knygą „Daktaras".**

Pasarga: kurie daktarai negali išgydyt, tai gali kreiptis prie Phila. M. Clinico, o apturės roda.

LIETUVIŠKA APTIEKA

Sveikata Brangiausis Žmogaus Turtas.

Jau nuo keliolikos metų Brooklyne-New York gyvuoja **Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA Provizoriaus VINCO J. DAUNOROS**, kurios tikslu yra apsaugoti savo vientaučius nuo visokių apgavikų ir gydyti juos **tikrai** geromis ir pasekmingomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kuno silpnybių.

LIETUVIŠKA APTIEKA savo ilgų metų prityrimu išrado daugybę specijališkų gyduolių, sutaisytų iš šviežiausių ir geriausių medikamentų ir labai pasekmingai gydančių ligas.

Tarpe kitų aptiekos sandėlyje sukrautos ir gaunamos sekančios gyduolės:

Kraujo Valytojas	$1.00	Del išvarymo soliterio	$3.00
Gyvasties Balsamas	75c	Del lytiškų ligų	50c. ir $1.00
Nervų Stiprintojas	50c ir $1.00	Nuo Reumatizmo	50c. ir $1.00
Vaistas nuo vidurių	50c. ir $1.00	Nuo kojų prakaitavimo	25c
Nuo kosulio	25c. ir 50c	Gydanti mostis	50c
Nuo gerklės skaudėjimo	25c. ir 50c	Antiseptiškas muilas	25c
Skilvinės proškos	$1.00	Antiseptiška mostis	25c
Pigulkos del kepenų	25c	Nuo dusulio	50c
Nuo galvos skaudėjimo	25c	Proškos del dantų	25c
Nuo kojų nuospaudų	10c. ir 25c	Nuo kosulio del vaikų	25c
Nuo dantų gėlimo	10c	Kastorija del vaikų	10c. ir 25c
Nuo peršalimo	25c	Nuo viduriavimo	25c
Plaukų stiprintojas	25c. ir 50c	Kraujo Stiprintojas	50c
Linimentas arba Expelleris	25c	Gumbo Lašai	50c ir $1.00
Anatharynas plovimui	25c	Nuo plaukų žilimo	50c
Nuo kirmėlių	25c	Blakių Naikintojas	10c
		Karpų Naikintojas	10c

Specijališka tikrai lietuviška Trejanka arba Trejos Devynerios 25c

Taip pat iš Lietuvos pargabentos visokios Lietuviškos gydančios žolės, šaknis ir t. t., kokios tik yra žinomos ir žmonių vartojamos.

Reikalaukite prisiuntimo Katalogo su mūsų gyduolių aprašymais.

Kreipiantiemsiems per laiškus arba asmeniškai duodame tikrai sąžiningus ir teisingus patarimus kiekvienoje ligoje.

Jeigu jums brangi yra jusų sveikata, tai tuojaus reikalaukite gyduolių, rašydami arba atsilankydami į LIETUVIŠKA APTIEKA

VINCAS J. DAUNORA

APTIEKORIUS

229 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Gera proga visiem

Užlaikau tikrą lietuvišką krautuvę, kurioje galite gauti, laikrodžių, laikrodėlių, žiedų, spilkų, kolčikų, kompasų, kryžiukų, gramafonų visokio išdarbio. Taipogi lietuviškų rekordų, ir kitų visų kalbų. Puikiausių armonikų, smuikų, klernetų, triubų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Taipgi gerų britvų visokio skyriaus. Maldaknygių, visokių gražių popierų laiškams rašyti (gromatoms) su puikiausiais apskaitymais ir dainomis. Visokios magiškų monų daikių. Taipgi monų knyga, kur galima iš jos padaryti visokias mandrystes. Taipgi visokių kazyrių turime. Taisom visokius auksinius daiktus: laikrodėlius, žiedus, branzaletus ir visokius muzikališkus instrumentus: armonikus, smuikas, klernetus, triubas, pianus, vargonus ir kitus visokius augščiau minėtus daiktus. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiam greitai į visus Amerikos ir Kenados kraštus. Kviečiam visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu:

J. GIRDES 95 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Telephone 2427 Greenpoint

VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA

AGENTURA

Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirko Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad męs visados suteikiam keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysčių.

Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ — malonėkit kreiptis prie musų, o busit kuogeriausia aprupinti visame.

Offiso valandos:
šiokiems dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.
120–124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siunčiame pinigus į visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant ruskų ir vokiškų.

Parduodam Tikietus ant geležinkelių į pietines ir vakarines valstijas.

Persiunčiam potografijas į Lietuvą ir užregistuojam laiškus.

Spausdiname visokias knygas, konstitucijas ir kitus visokius spandos dalykus, greitai ir pigiai.

„VIENYBE LIETUVNINKU"

Seniausias Lietuviu Laikraštis Amerikoje. Ikurtas 1886 mete.

Išeina kas Sereda. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų" Amerikoje prekiuoja metams $2.00, pusei metų $1.00. Užrubežinose prekiuoja metams $3.00, pusei metų $1.50.

Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškams rašyt ir kitokius spandos dalykus. Darbą atliekam greitai ir pigiai.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spandos, kaip svietiškas teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Pauksztis & Co.

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Delikatnos Moters

Daugel yra delikatnų moterių, kurios yra per "delikatnos" ateiti pas mane ir atsiduoti mano globai ir galej išgydinti.

Gėda šiame atvejyje nuvargina jus ir jusų draugus, kadangi jums rodosi, jegei jųs turite nešti savo naštą arba pačios jieškotis pagelbos patentuotose gyduolėse, kurių yra geriaus visai nevartoti. Jųs dovanosite mums už atvirą kalbą. Jeigu jums ką skauda, tai reikia jus pažadyti ir kartais daktarų reikalinga yra atvirai kalbėti. Daleiskite mums pasakyti ką mes esame padarę kitoms moterims, kurios buvo ikitados taipgi delikatnos, bet šiandien yra sveikos, stiprios ir gražios, dėka musų rupestingumui, protingai analizai jų negalių ir specijališko jų gydymo.

Štai ką garsinga moteriškė iš Scrantono sako:

Dr. Alex O'Malley: —

Gerbiamas Daktaras, —

Su džiaugsmu turiu už garbę pranešti, jog Tamsta mane visiškai išgydei iš baisios rupturos, arba išsiverimo, nuo kurio metus kentėjau. Taigi visiems rekomenduoju jusų metodą gydymo be peilio ir pavojingos operacijos. Visoms moterims prirodiju, kad tokiam atsitikime šauktusi jusų pagalbos.

Mrs. J. P. Philips,
1422 Sweetland Ave., Scranton, Pa.

Čia vėl kita dėkinga moteriškė praneša keletą žodžių moterims, kuries kenčia nuo ligos:

Brangus Daktaras O'Malley, —

Kuonoširdingiausia rekomenduoju jusų metodą gydymo ligas. Per keletą mėnesių aš kentėjau nuo visokių skaudėjimų. Kentėjau dienomis ir naktimis, net negalėjau gerai užmigt, nuo nerviškumo, inkstų ir kepenų. Buvau pas visokius daktarus, bet jie nieko negalėjo pagelbėti. Jau mislijau, kad visai negalėsiu išsigydyti. Tada, tris nedėlias atgal, atsišaukiau pas jus ir dabar jaučiuos visai gerai.

Širdingai ačiu.

Mrs. J. Rudolph,
168 So. Main St., Wilkes Barre, Pa.

Dr. ALEX. O'MALLEY

Ofisai 158 S. Washington St.,
Wilkes-Barre, Pa.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvio stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exempliorių. Šiuo adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.

120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

SAULE

Du-kart nedėlinis laikraštis – Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.

IŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĖTNYČIĄ

Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj Ant viso meto $2.50, Ant pusės meto $1.25, Ant ketverčio meto 65c.

EUROPOJE Rosijoje ir Lietuvoje $3.50, Anglijoj ir Skotlandijoj 15 sh. Prusuose 15 markių.

MĖNESINIS RAŠTAS

Linksma Valanda

IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.

Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:

Amerikoje ant viso meto tik $1. Rosijoje $1.50. Anglijoje 7 sh. Prusuose 7 mk.

☞ Kas užsirašo "SAULĘ" ir "LINKSMĄ VALANDĄ" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metą už $3 in Ameriką, in Rosiją $4.50, in Angliją 7 sh. ☜ Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.

120-122 W. South St.

MAHANOY CITY, PA.

GERA PROGA!

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) $1.00

Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo..... 15c

Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo..... 10c

Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta)..... 35c

Viso $1.60

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Vienybės Lietuvninkų" ir $1.00 per money orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis

Box 62 New York City

Konkursinis

Geografijos Vadovelis

Kaina 75c.

Apdaryta $1.00.

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

I. J. Paukštis & Co.

Sergantieji Lietuviai!

AR JAU NETEKOTE KANTYBĖS JUSŲ LIGOJE?

Diena po dienai, savaitė po savaitei, mėnesis po mėnesiui, metas po metui gydau sergančius lietuvius. Pažiurėkite kiek sergančių jau išgydžiau, kiek sergantiems pagelbėjau jų ligametinėje įkirtoje ligoje. Kada jums gyvenimas įkirėjo nuo mėginimo visokių taip vadinamų liekarstvų, jaučiatės jog kas kartas jums esti aršiaus—tada vienatinė pagelba yra be užvilkimo kreiptis prie seno, garsaus specijalisto

DRO LEONARD LANDES

Jis jums be pinigų duos rodą ką turite daryti, idant gelbėti gyvastį ir išaiškįs jums ligą. Gydau jau per 20 metų kopasekmingiausiai visokias ligas, kaipo: Netekimą spėkos, užnuodijimą kraujo, tekėjimą kraujo, ligos skilvio, širdies plaučių, kepenų, žarnų, inksty ir t. Del lytiškų ir inkstų ligų turiu didelius ir garsius aparatus Elektrikos ir X—Spindulių, per kurius matau jusų vidurinius organus. Nekiekvienas gydytojas turi tokius aparatus, nes jie yra brangus. Chemiškai ir mikroskopiškai ištiriu kraują ir šlapumą. Neatidėliokite ant vėliaus, bet tuojaus ateikite pas garsų

DRA L. LANDES

140 EAST 22nd St., New York, N. Y. tarpe 3-rd ir Lexington Ave's.

Valdiškos valandos: nuo 10 ryto iki 8 vakare; nedėldieniais nuo 10 ryte iki 4 po pietų.

Atsiųskite už 2c. markę, o gausite labai žingeidžią knygelę dovanai!

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

F. TEITELBAUM, savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

274 South First Street,

(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)

BROOKLYN, N. Y.

Perėjo in naujas rankas ir viskas gerai prižiurima. Užeikite ir persitikrinkite. Moterims kiekvieną utarninką.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina $18.00

Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašines. Ji yra su universališkais, raktais, teip kaip mašinos už $100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

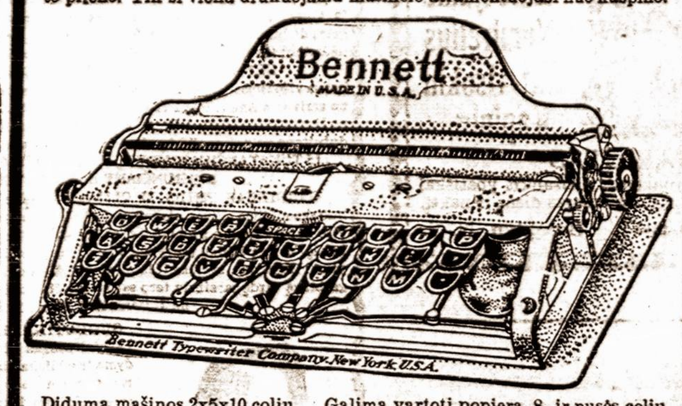

Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Rusiszkai Amerikoniszka Linija.

Tiesiog tarp Maskolijos ir Amerikos plaukioja kodidžiausi ir puikiausi Maskolijos Ciesoriški Pačto laivai, dvigubais šriubais varomi.

Russia — 16.000 tonų, **Kursk** — 13.500 tonų, **Czar** — 13.000 tonų.

Į **Rotterdamą** į 9 dienas nestojant niekur, į 11 dienų nesimainant niekur į **Liepojų.**

$31.00 3-čios klesos $33.00.
$45.00 2-ros klesos $50.00.
$65.00 1-mos klesos $75.00.

Išplaukia kas antra subata.

Sekanti išplaukimai iš New Yorko:

Czar — Novem. 15
Kursk — Nov. 29
Russia — Nov. 13

Del smulkesnių žinių kreipkitės in mųsų agentus ir centraliską kontorą-Russian American Line—Pier 31-st Street, Brooklyn, N. Y.

Telephone — 2850—2851 Rector.

A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.

27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

ŽIRA

10 CIGARETTES FOR 5¢

CZYSTUMA
GERUMAS
EKONOMIJA
Viskas suvienyta ŽYROJE

☞ Laimi už nuopelną ☜

Telephone 1295 Greenpoint.

P. BUTKUS

LIETUVIŠKAS GRABORIUS

(Undertaker).

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms. Lietuviai, kreipkitės reikale pas lietuvį.

Mano gyvenimo ofisas atdaras dieną ir naktį.

213½ BERRY ST. BROOKLYN, N. Y.

Branch Office 48 Hudson Ave.

Tel. 279 Greenpoint.

Geriausia lietuviams užeiga pas

JONĄ KULBOKĄ

Skanus Alus,
Gardi Arielka,
Visoki Vynai,
Kvepianti Cigarai.

74 Grand Street

Kampas Wythe Ave.

BROOKLYN, N. Y.

ŽMIJECZNIK

Žmijecznikas yra tikrasis Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, nejieškok rodos pas kokius nemokintus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų, grynų ir gydančių vaistų — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,

Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių", o persitikrinsi, kad neišskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tiktai randasi ant svieto teip dėl senų žmonių, kaip dėl kudikių, vyrų ir moterų.

„Lenkiškai-Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, priedėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi. Adresas:

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts.

Plymouth, Pa.

Nepamirškit

Tautiško Namo!

Erta, daili salė mitingams, veselijoms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanus užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.

A. RAZUTIS

101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Telephone 1470 Greenpoint.

PRIETELIAI LIETUVIAI,

12 dideliu ir 12 mažu,

H. B. ROSENSON,
817–819 Grand St.,
Telephone, 1102 Williamsburgh
BROOKLYN, N. Y.

ADVOKATAS

KAZIS KRAUČUNAS.

Buvęs 9 metus Skyriaus Viršininku, Inspektorium Suvienytų Valstijų Immigracijos; turi visus tiesus kaipo Attorney, Advocate, Proctor, Solicitor ir Counselor-at-Law. Veda visokias bylas (provas) visuose teismuose ir departamentų skyriuose. Gavimui patarimų, krei. kitės laiškais, įdėdami krasos ženklelį atsakymui. Vedimui svarbių byių ir reikalų, pribuna ypatiškai į visas Valstijas ir miestus sulyg pareikalavimo. Adresas:

KAZIS KRAUČUNAS, Attorney-at-Law
403 Lyon Building, Seattle, Wash.

THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelei Europon važiuojantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai pervažinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų anglinių kelias).

Trumpiausis kelias į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių važiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

George A. Cullen,
Passenger Traffic Man'r
90 West Street, N. Y.

A. OLSZEWSKIO BANKA

Chicago, Illinois

PRIIMA pinigus taupinimui nuo $1.00 ir augščiau ir moka 3 procentą už padėtus pinigus.

SKOLINA pinigus pirkimui ir statymui namų ir štorų Chicagoje.

SIUNČIA pinigus į visas dalis svieto ir parduoda šifkortes ant visų linijų.

IŠMAINO ruskus pinigus ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant ruskų.

Turint kokius nors reikalus į Banką rašykit šiuom adresu:

A. OLSZEWSKI BANK

3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

Tel. 2334 Greenpoint.

PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS

pas PETRA A. DRAUGELI.

Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veselių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.

73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.

Palei Wythe Ave.

PUIKUS HOTELIS

Andriaus Milišausko

Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškit šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.

Priešai Central Dypą

Kaip pasilikti Amerikos piliečiu.

Knygutė Lietuviškoj ir Angliškoj kalbose. Turinys: Įstatymai apie pilietystę, klausimai ir atsakimai kaip išsiimti popieras, Suvienytų Valstijų konstitucija, nepriguimybės deklaracija ir konfederacijos straipsniai. Amerikos Lietuvi Ukėsu Klubas, matydamas reikalą, išleido virš minėtą knygelę kurios čienia yra 25c. Užsisakydami knygą pinigus siųskite per Money Orderį arba krasos ženkleliais, ant šito adreso:

LITHUANIA . CITIZENS CLUB

372 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

W. SLOMINSKA

Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

ant Kosciuškos Parodos už rupestingą ir artistišką išdirbimą

KARUNŲ, ŠARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAZDŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreikšti guodotiniems Kunigams ir guodotinoms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daigtus PIGIAUSIAI, TEISINGIAUSIAI IR GERIAUSIAI, nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įgijau geriausią praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universiteta), užsiima varymu provų visuose teismuose.

Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone	Peoples 37
"	Bell 47
Residence	Peoples 1100

PIRMAS LIETUVIŠKAS

Fotografistas ir Maliorius

Geras darbas.
Vidutiniška čienia.

G. BENSON,

328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.